

RP 82/2026 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av avfallslagen och 1 och 17 § i lagen om tillsyn över förmedlingstjänster på nätet

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att avfallslagen och lagen om tillsyn över förmedlingstjänster på nätet ändras.

Syftet med propositionen är att utfärda sådan kompletterande reglering som behövs för genomförandet av EU:s förordning om förpackningar och förpackningsavfall. I propositionen föreslås bestämmelser om de nationella tillsynsmyndigheter som förordningen förutsätter, slopande av den nationella reglering som överlappar förordningen samt behövliga informativa hänvisningar till förordningen. För producentsammanslutningar för förpackningsproducenter och ansvariga för ett retursystem för dryckesförpackningar föreskrivs en skyldighet att för finansiering av åtgärder för minskning och förebyggande av uppkomsten av avfall avsätta en minimiandel av sina anslag samt en skyldighet att ställa sådan säkerhet som täcker kostnaderna för avfallshantering av de produkter som omfattas av producentens ansvar för den händelse att producentsammanslutningens verksamhet upphör eller sammanslutningen blir insolvent. Livsmedelsmyndigheten ska enligt förslaget ha rätt att ta ut en avgift för de tillsynsåtgärder enligt förordningen som den har vidtagit.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 12 augusti 2026.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
MOTIVERING	4
1 Bakgrund och beredning.....	4
1.1 Bakgrund.....	4
1.2 Beredning.....	7
2 Förpackningsförordningens målsättning och huvudsakliga innehåll	10
3 Nuläge och bedömning av nuläget	16
4 Förslagen och deras konsekvenser	21
4.1 De viktigaste förslagen	21
4.1.1 Myndighetsuppgifter.....	22
4.1.2 Kraven på producentansvar	23
4.1.3 Påföljder för överträdelser av förpackningsförordningen.....	24
4.1.4 Säkerhet som krävs av producentsammanslutningar	25
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna.....	26
4.2.1 Konsekvenser av EU:s förpackningsförordning.....	26
4.2.2 Ekonomiska konsekvenser.....	27
4.2.2.1 Konsekvenser för företagen.....	27
4.2.2.2 Konsekvenser för myndigheternas verksamhet	29
5 Alternativa handlingsvägar.....	32
5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser	32
5.1.1 Behöriga myndigheter	32
5.1.2 Påföljder.....	33
5.1.3 Säkerhet som krävs av producentsammanslutningar	34
5.1.4 Finansiering för förebyggande av uppkomsten av avfall	34
5.2 Handlingsmodeller som används eller planeras i andra medlemsstater	35
6 Remissvar	36
6.1 Begäran om utlåtande och det huvudsakliga innehållet i remissvaren	36
6.1.1 Utlåtanden om förslagen till ändring av avfallslagen	37
6.1.2 Lagen om tillsyn över förmedlingstjänster på nätet	43
6.1.3 Bestämmelser på lägre nivå än lag	43
6.2 Ändringar som gjorts i propositionen efter remissbehandlingen.....	44
7 Specialmotivering.....	45
7.1 Avfallslagen	45
7.2 Lagen om tillsyn över förmedlingstjänster på nätet	56
8 Bestämmelser på lägre nivå än lag	57
9 Ikraftträdande	60
10 Verkställighet och uppföljning	60
11 Förhållande till andra propositioner samt budgeten	61
12 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning.....	61
12.1 Propositionens betydelse vid genomförandet av förpackningsförordningen.....	61
12.2 Tillsyn och påföljder.....	62
12.3 Rätten att få uppgifter	63
12.4 Sammandrag	63
LAGFÖRSLAG.....	65
1. Lag om ändring av avfallslagen.....	65

2. Lag om ändring av 1 och 17 § i lagen om tillsyn över förmedlingstjänster på nätet....	71
BILAGOR	73
PARALLELLTEXT	73
1. Lag om ändring av avfallslagen.....	73
2. Lag om ändring av 1 och 17 § i lagen om tillsyn över förmedlingstjänster på nätet....	86

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Förslaget baserar sig på EU:s förordning om förpackningar och förpackningsavfall (EU) 2025/40¹, nedan *förpackningsförordningen*, som förutsätter avskaffande av överlappande nationell lagstiftning, införande av behövliga informativa hänvisningar och kompletterande reglering.

Kommissionens förslag till förordning baserade sig på den ständigt ökande mängden förpackningsavfall, den dåliga materialåtervinningen av förpackningar samt materialåtervinning till produkter med lägre förädlingsgrad. Syftet med förslaget var att förebygga förpackningsavfall genom minskning av onödiga förpackningar och främjande av återanvändning eller påfyllning av förpackningar. Ett ytterligare mål var att öka nivåerna av högkvalitativ materialåtervinning, minska användningen av naturresurser och skapa en fungerande marknad för återvunnet råmaterial.

Det nationella genomförandet av förpackningsförordningen avses ske i flera faser. I denna proposition föreslås det bestämmelser om de centrala tillsynsmyndigheterna med tanke på genomförandet av förordningen. Det föreslås också att nationell lagstiftning som överlappar bestämmelserna i förpackningsförordningen upphävs. Dessutom föreslås sådan kompletterande reglering som förutsätts i förordningen och som förpliktar en producentsammanslutning för förpackningsproducenter samt den ansvarige för ett retursystem för dryckesförpackningar att avsätta en minimiandel av sina anslag för finansiering av åtgärder för minskning och förebyggande av uppkomsten av avfall. Producentsammanslutningar för förpackningsproducenter ska ställa sådan säkerhet som i tre månader täcker kostnaderna för avfallshanteringsåtgärder i fråga om de produkter som omfattas av producentens ansvar.

I den följande fasen av genomförandet av förpackningsförordningen är avsikten att föreskriva bland annat om eventuella nya påföljder som ska tillämpas vid överträdelse av bestämmelserna i förordningen. Senare bedöms dessutom vilka åtgärder och lagstiftningsförslag som behövs för att uppnå de bindande målen för materialåtervinning av förpackningsavfall och målen för minskning av mängden förpackningsavfall, samt ändamålsenligheten av eventuella nationella undantag eller flexibiliteter inom de ramar som förpackningsförordningen medger. I nästa fas ska det även föreskrivas om nationella krav för biologiskt nedbrytbara och komposterbara förpackningar som är avsedda att behandlas tillsammans med bioavfall samt om sådan nationell kompletterande reglering som vissa krav som träder i kraft senare förutsätter, till exempel om rapportering av målen för återanvändning och märkning av avfallsbehållare. Behövliga ändringar i lagstiftningen bereds i den mån det är möjligt i samband med totalreformen av avfallslagen (lagen om cirkulär ekonomi) eller andra ändringar av avfallslagen.

Den gällande lagstiftningen täcker tillsammans med de föreslagna bestämmelser som kompletterar förpackningsförordningen i huvudsak den nationella reglering som genomförandet av ett utökat producentansvar förutsätter, såsom tillståndsförfarande i fråga om producentansvar, krav på producenter och producentsammanslutningar för

---

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2025/40 av den 19 december 2024 om förpackningar och förpackningsavfall, om ändring av förordning (EU) 2019/1020 och direktiv (EU) 2019/904 och om upphävande av direktiv 94/62/EG

förpackningsproducenter, krav på separat insamling av förpackningsavfall och rapporteringsskyldighet för producenter.

Genomförandet av förpackningsförordningen förutsätter också att medlemsstaterna i sina nationella avfallsförebyggande program lägger till ett särskilt kapitel om förebyggande av förpackningar, förpackningsavfall och nedskräpning. I programmen ska förpackningsförordningens krav i fråga om förebyggande av förpackningsavfall beaktas. Dessutom ska medlemsstaterna i sina nationella avfallsplaner lägga till ett särskilt kapitel om hanteringen av förpackningar och förpackningsavfall. I kapitlet ska förpackningsförordningens bestämmelser om system för insamling av förpackningsavfall, pantbaserade retursystem och materialåtervinningsmål beaktas.

I tabell 1 presenteras ett sammandrag av det stegvisa nationella genomförandet av förpackningsförordningen.

Tabell 1. I tabellen presenteras ett sammandrag av det stegvisa genomförandet av förpackningsförordningen (1a-1c). I den första delen (1a) beskrivs de lagstiftningsändringar som föreslås i regeringspropositionen. I den andra delen (1b) beskrivs de bestämmelser som ska utfärdas eller bedömas i följande fas. I den tredje delen (1c) beskrivs övriga styrmedel som förutsätts i förpackningsförordningen, såsom upprättande av planer och program samt bedömning av eventuella frivilliga avtal som ett styrmedel som ersätter lagstiftning.

1a. Första fasen av lagstiftningsändringarna
<i>I regeringens proposition föreslås följande åtgärder som avses träda i kraft 1.8.2026:</i>
Nationell reglering som eventuellt överlappar förpackningsförordningen upphävs, och behövliga informativa hänvisningar till bestämmelserna i förpackningsförordningen fogas till lagstiftningen.
Bestämmelser om de tillsynsmyndigheter som förutsätts i förpackningsförordningen utfärdas. Bestämmelser om rätten för livsmedelstillsynsmyndigheten att ta ut avgift för inspektioner och tillsynsåtgärder utfärdas.
Bestämmelser om skyldighet för en producentsammanslutning för förpackningsproducenter samt den ansvarige för ett retursystem för dryckesförpackningar att avsätta en minimiandel av sina anslag för finansiering av åtgärder för minskning och förebyggande av uppkomsten av avfall utfärdas. (Artikel 51.3 i förpackningsförordningen)
Bestämmelser om skyldighet för en producentsammanslutning för förpackningsproducenter att ställa och redogöra för säkerhet för godkännande för anteckning i producentregistret utfärdas. Dessutom föreskrivs det att en förutsättning för godkännande för anteckning i producentregistret är att säkerhet ställs. (Artikel 47.6 i förpackningsförordningen)
Bestämmelser om brott mot förpackningsförordningen förs in i avfallslagens bestämmelser om åtgärder vid förseelser eller försummelser och om föreläggande av vite.
Bestämmelser om rätt för myndigheter att på begäran få uppgifter som behövs för tillsynen över efterlevnaden av förpackningsförordningen utfärdas.

1b. Andra fasen av lagstiftningsändringarna

Bestämmelser utfärdas så långt möjligt i samband med totalreformen av avfallslagen (lagen om cirkulär ekonomi) eller andra ändringar av avfallslagen

Bestämmelser om eventuella nya sanktioner/sanktionsavgifter för överträdelse av bestämmelserna utfärdas. (Artikel 68 i förpackningsförordningen)

Bestämmelser som behövs för att förpackningsförordningens mål för separat insamling och materialåtervinning ska nås utfärdas.

Bestämmelser som behövs för att förpackningsförordningens mål för minskning av förpackningsavfall ska uppnås utfärdas.

Bestämmelser om ändamålsenliga nationella undantag eller befrielser med stöd av bestämmelserna i förpackningsförordningen utfärdas.

Bestämmelser utfärdas om kompletterande nationell reglering som förutsätts i vissa krav i förpackningsförordningen som träder i kraft senare, till exempel rapportering om återanvändningsmål och andra mål och märkning av avfallsbehållare.

Behovet av mål som går längre än vad förpackningsförordningen kräver bedöms, också med avseende på ändamålsenlighet.

Närmare bestämmelser om vilket slags biologiskt nedbrytbara och komposterbara förpackningar som kan samlas in tillsammans med bioavfall utfärdas. (Artikel 22.1 i avfallsdirektivet)

1c. Övriga styrmedel, planer och program

Ett särskilt kapitel om hanteringen av förpackningar och förpackningsavfall i den riksomfattande avfallsplanen bereds. I kapitlet ska förpackningsförordningens bestämmelser om system för insamling av förpackningsavfall, pantbaserade retursystem och materialåtervinningsmål beaktas.

- Delvis överlappande med bestämmelserna om separat insamling och materialåtervinning som ska ordnas av producenter (se punkt 1b).

Ett särskilt kapitel om förebyggande av förpackningar, förpackningsavfall och nedskräpning i det nationella avfallsförebyggande programmet bereds. I programmet ska förpackningsförordningens krav i fråga om förebyggande av förpackningsavfall beaktas.

Förutsättningarna för en förlängning av avtalet om plastkassar mellan miljöministeriet och Finsk Handel rf bedöms. Det frivilliga avtalets genomslag och möjligheterna att uppfylla förpackningsförordningens krav på hållbar minskning av bärkassar av plast bedöms.

Övriga ändamålsenliga åtgärder och bestämmelser som förutsätts/möjliggörs i förpackningsförordningen bedöms, till exempel

- uppmuntran till system för återanvändning,
- förbättring av insamlings- och sorteringsinfrastrukturen för innovativa förpackningar,
- restauranger uppmuntras att servera kranvatten kostnadsfritt eller mot en liten avgift,
- förbud att bränna materialåtervinningsbara förpackningar,
- möjlighet att säkerställa sortering av separat insamlat förpackningsavfall före bortskaffande,
- i förekommande fall främjande av att material som erhållits från materialåtervunnet förpackningsavfall används för tillverkning av förpackningar och andra produkter.

1.2 Beredning

Beredning av EU-rättsakten

Kommissionen utfärdade den 30 november 2022 ett förslag till översyn av lagstiftningen om förpackningar och förpackningsavfall ([COM\(2022\)677 final](#)). Rapportör för parlamentets miljöutskott (ENVI) var Frédérique Ries. Parlamentet godkände ändringsförslaget den 23 november 2023. Rådet (miljö) diskuterade förslaget (policy debate) den 16 mars 2023. Arbetsgruppen för miljö behandlade förslaget vid 17 möten under Sveriges och Spaniens ordförandeskap och nådde en allmän riktlinje (16946/23) den 18 december 2023.

Förhandlingarna mellan institutionerna inleddes under Belgiens ordförandeskap i januari 2024. Utöver flera tekniska förhandlingar fördes tre egentliga trepartsdialoger, den 5 februari 2024, den 4 mars 2024 och den 8 mars 2024. Ständiga representanternas kommitté godkände förhandlingsresultatet den 15 mars 2024. Parlamentet röstade för förslaget vid sitt plenum den 24 april 2024. På grund av parlamentsvalet sköts det slutliga antagandet av förslaget fram till hösten 2024. Förordningen utfärdades den 19 december 2024 och trädde i kraft den 11 februari 2025. Den tillämpas från och med den 12 augusti 2026.²

I förpackningsförordningen föreläggs kommissionen att under de närmaste åren bereda ett flertal genomförandeakter och delegerade akter samt att utarbeta anvisningar som preciserar kraven i förordningen och de tillämpningsområden och undantag som hänför sig till dem. Kommissionen kallar utöver medlemsstaterna även in experter från intressentgrupper när genomförandeakter och anvisningar bereds.

Finlands viktigaste förhandlingsmål

Finlands ståndpunkt till kommissionens förslag till rättsakt antogs den 1 mars 2023 ([U 110/2022 rd](#)). Finland understödde de allmänna målen att minska mängden förpackningar och onödiga förpackningar och främja materialåtervinning och materialåtervinningsmarknaden. Finland ansåg att den föreslagna förteckningen över förbjudna förpackningstyper och de föreslagna målnivåerna för återanvändning samt behovet av undantag bör bedömas noggrannare. Finland ansåg bland annat att förordningen bör innehålla en möjlighet att avvika från förbudet mot engångsförpackningar vid servering i caféers och restaurangers egna lokaler om det finns andra ändamålsenliga alternativ med bättre totala miljökonsekvenser. Finland förhöll sig också avvaktande till kommissionens förslag om återanvändningsmål för dryckesförpackningar och

---

² https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202500040

till förbudet att använda engångsförpackningar för färska frukter och grönsaker (under 1,5 kg). Finland hade också som mål att förslagen om pantsystem och hantering av förpackningsavfall formuleras tillräckligt allmänt så att särdragen i medlemsstaternas nationella system kan beaktas. Finland understödde de föreslagna skyldigheterna i fråga om användning av returmaterial i tillverkningen av plastförpackningar, men ansåg att man i de fortsatta förhandlingarna bör överväga möjligheten att ändra kravet på halten av returplast så att det delvis kan uppfyllas med biobaserad plast.

Finland stödde vid mötet i Ständiga representanternas kommitté (Coreper) den 15 mars 2024 den överenskommelse som behandlats i trepartsdialoger, men lämnade i anslutning till den ett uttalande enligt vilket Finland, trots att den slutliga kompromisstexten innehöll flera undantag och möjligheter till undantag från återanvändningsmålen för medlemsstaterna och de ekonomiska aktörerna, ansåg det vara beklagligt att man i bestämmelserna om undantag från målen för återanvändning av dryckesförpackningar inte i tillräcklig grad beaktar den ytterst höga materialåtervinningsgraden (över 85 procent) i retursystemen för dryckesförpackningar eller miljökonsekvenserna av återanvändningskraven jämfört med de nuvarande pantbaserade retursystemen för dryckesförpackningar, som uppnår en ytterst hög materialåtervinningsgrad.

Samarbete med intressentgrupper och Finlands påverkansarbete vid förhandlingarna om förpackningsförordningen

Under förhandlingarna om förpackningsförordningen hördes olika intressentgrupper i stor omfattning och det ordnades ett flertal diskussionsmöten om förhandlingarna. Finlands påverkansarbete vid förhandlingarna om förpackningsförordningen var mycket aktivt. Finlands ståndpunkter och ändringsförslag presenterades både muntligt vid mötena i rådets arbetsgrupp för miljön och skriftligt. Finland beredde tillsammans med så kallade likasinnade medlemsstater två diskussionsunderlag: ett som gällde beaktande av biobaserade plaster i förordningen och ett annat som gällde möjligheterna att avvika från kraven i fråga om engångsförpackningar. Dessutom träffade Finlands ständiga representation i Bryssel aktivt representanter för andra länder, olika intressentgrupper och företrädare för parlamentet. Insatser för att påverka förpackningsförordningen gjordes också i samband med att representanter för olika ministerier (överdirektör, kanslichef, statssekreterare, ambassader, minister) deltog i olika slags möten och förhandlingar i EU.

Vid Finlands representation ordnades under förhandlingarna på begäran av finländska företag dessutom tre separata evenemang för medlemmarna av rådets arbetsgrupp för miljön och intressentgrupper. Evenemangen gällde främjande av användningen av biobaserad plast och möjligheten att avvika från målen för återanvändning av engångsförpackningar.

Vid förhandlingarna kom man fram till flera ändringar som var positiva för Finland, till exempel flera undantag och möjligheter till undantag från återanvändningsmålen för medlemsstaterna och de ekonomiska aktörerna. Till dem hörde bland annat att kartonglådor i princip undantas från återanvändningsmålen för transportförpackningar, att mjölk och mjölkprodukter (inbegripet växtbaserade sådana) undantas från återanvändningsmålen för dryckesförpackningar och att återanvändningsmålet för de engångsförpackningar för take away-portioner som säljs inom hotell-, restaurang-, café- och cateringsektorn är indikativt (icke-bindande) i stället för bindande. Till rättsakten fogades också en skyldighet för kommissionen att före den 12 februari 2028 se över användningen av biobaserade råvaror i plastförpackningar.

Beredningen av propositionen

Regeringens proposition har beretts som tjänsteuppdrag.

Som bakgrund till de förslag i regeringspropositionen som gäller tillsynsmyndigheter fördes flera förhandlingar med de behöriga tillsynsmyndigheterna och de ministerier som styr dem. Utifrån förhandlingarna har man strävat efter att hitta en lösning där de nya uppgifterna på det mest ändamålsenliga sättet passar in i den berörda tillsynsmyndighetens nuvarande uppgifter och orsakar ett så litet behov av extra resurser som möjligt. Närmare bestämmelser om Säkerhets- och kemikalieverkets marknadskontroll av förpackningar utfärdas enligt förslaget i statsrådets förordning om förpackningar och förpackningsavfall (1029/2021), nedan den nationella förordningen om förpackningsavfall, med stöd av 10 § i avfallslagen (646/2011). Förordningen avses träda i kraft samtidigt med lagändringen.

Bakom de övriga förslagen i regeringspropositionen ligger de förslag till ändringar av lagstiftningen om producentansvar för förpackningar som läggs fram i betänkandet från den arbetsgrupp som berett lagen om cirkulär ekonomi.³ Förslagen gällande producentansvar bereddes i den sektion för producentansvar som inrättades som stöd för arbetsgruppen. Sektionen sammanträdde sammanlagt 10 gånger. Förslagen i denna regeringsproposition gäller endast nödvändiga ändringar som förutsätts i förpackningsförordningen, och sådan övrig reglering av nationella orsaker som föreslås av arbetsgruppen föreslås inte.

Förhandlingar om propositionen har förts i enlighet med 11 § i kommunallagen och ärendet har behandlats i delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning.

En del av de föreslagna ändringarna motsvarar till sitt innehåll de ändringar som gjordes i samband med genomförandet av EU:s förordning (EU) 2023/1542 om batterier och förbrukade batterier (188/2026 och 191/2026)⁴.

Kommissionens tolkningsanvisningar

Kommissionen har i samband med genomförandet av förpackningsförordningen ordnat flera evenemang både för representanter för medlemsstaterna och för intressentgrupper. Kommissionen offentliggjorde sina tolkningsanvisningar (C(2026) 2151 final)⁵ samt skriftliga svar på medlemsstaternas och intressentgruppernas frågor (FAQ on Packaging and Packaging Waste Regulation (PPWR))⁶ först den 30 mars 2026, vilket har försvårat medlemsstaternas och verksamhetsutövarnas förberedelser för genomförandet. Kommissionens tolkningar är av avgörande betydelse med tanke på omfattningen av tillämpningsområdet för vissa skyldigheter, till exempel kraven på återanvändning, och med tanke på möjligheterna att avvika från skyldigheterna.

På denna regeringsproposition inverkar kommissionens riktlinje i de ovannämnda anvisningarna, enligt vilken marknadskontrollmyndigheten för förpackningar ska vara tillsynsmyndighet i fråga om de begränsningar gällande kontaktmaterialförpackningar som innehåller per- och polyfluorerade alkylsubstanser som anges i artikel 5.5. i

---

³ <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/server/api/core/bitstreams/178de39d-7fe3-40bd-b7f9-7b9ade03c1a5/content> (på finska)

⁴ Lagen om ändring av avfallslagen 188/2026 och lagen om ändring av 1 och 17 § i lagen om tillsyn över förmedlingstjänster på nätet 191/2026

⁵ https://environment.ec.europa.eu/publications/guidance-document-packaging-and-packaging-waste-regulation-ppwr_en

⁶ https://environment.ec.europa.eu/publications/faq-packaging-and-packaging-waste-regulation-ppwr_en

förpackningsförordningen. Kommissionen har också lagt fram sina meto­danvisningar om hur man visar överensstämmelse med kraven i fråga om dessa ämnen.

I förpackningsförordningen föreläggs kommissionen att anta ett flertal delegerade akter och genomförandeakter, att utarbeta närmare anvisningar som stöder genomförandet av förordningen samt att be standardiseringsorganisationerna utarbeta vissa standarder. Först måste man bereda en genomförandeakt om registrering och rapportering, en rättsakt om märkning av förpackningar och avfallsbehållare samt en genomförandeakt om beräkning av minimiandelen återvunnet material.

2 Förpackningsförordningens målsättning och huvudsakliga innehåll

Förpackningsförordningen trädde i kraft den 11 februari 2025 och ska tillämpas från och med den 12 augusti 2026, då det nu gällande direktivet 94/62/EG⁷ om förpackningar och förpackningsavfall, nedan *direktivet om förpackningar och förpackningsavfall*, upphävs. Vissa bestämmelser i direktivet om förpackningar och förpackningsavfall gäller dock fram till dess att de motsvarande nya bestämmelserna i förpackningsförordningen börjar tillämpas. Flera av kraven i förpackningsförordningen träder i kraft senare efter olika övergångsperioder.

Det huvudsakliga syftet med förpackningsförordningen är att förebygga mängden förpackningsavfall och främja materialåtervinningen och återanvändningen av förpackningar. Förordningen förutsätter att det i medlemsländerna uppstår 5 procent mindre förpackningsavfall per capita 2030, 10 procent mindre 2035 och 15 procent mindre 2040 jämfört med 2018 års nivå. Förpackningar bör designas på ett sådant sätt att deras vikt och volym minimeras och dessutom ska man undvika förpackningar där de inte behövs och onödiga förpackningar.

I förordningen föreskrivs om vissa produktkrav på förpackningar samt om förfaranden för bedömning och verifiering av överensstämmelse med kraven. Till produktkraven på förpackningar hör krav på att förpackningarna ska kunna materialåtervinnas och komposteras, krav på andelen återvunnen plast, krav på förpackningsminimering, krav på minskning av onödiga förpackningar och krav på begränsning av vissa ämnen.

Bland annat ska alla förpackningar kunna materialåtervinnas från och med 2030. Från och med 2030 ska man också använda en viss andel återvunnen plast i alla plastförpackningar. Kravet på andelen återvunnen plast varierar enligt förpackningstyp från 10 till 35 procent och stiger år 2040. Vissa förpackningar (tepåsar samt självhäftande etiketter på frukt och grönsaker) ska från och med den 12 februari 2028 gå att kompostera i en industriell process. Alla förpackningar och behållare för förpackningsavfall ska ha en märkning som underlättar sortering från och med den 12 februari 2028. Bestämmelser om producentansvaret för förpackningar utfärdas i överensstämmelse med Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG⁸ om avfall, nedan *avfallsdirektivet* (se avsnitt 3 Nuläge). Dessutom ska plattformar för distansförsäljning säkerställa att distansförsäljarna fullgör sina producentansvarsskyldigheter i de medlemsstater där förpackningarna hamnar.

Användning av följande engångsförpackningar förbjuds från och med 2030:

---

⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv 94/62/EG av den 20 december 1994 om förpackningar och förpackningsavfall

⁸ Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008 om avfall och om upphävande av vissa direktiv

- Gruppförpackningar i plast för engångsbruk som används för att gruppera produkter sålda i flaskor, burkar eller paket
- Engångsförpackningar i plast för obearbetade färska frukter och grönsaker (mindre än 1,5 kg) Medlemsstaterna får införa undantag om det finns ett behov av att undvika vattenförlust eller förlust av saftspändhet, mikrobiologiska faror eller fysiska chocker eller oxidation, eller om det inte finns någon annan möjlighet att undvika sammanblandning av ekologiska frukter och grönsaker med icke-ekologiska frukter och grönsaker
- Engångsförpackningar i plast för livsmedel och drycker som fylls och förbrukas på plats inom hotell-, restaurang-, café- och cateringsektorn
- Engångsförpackningar i plast för smaksättare, konserver, såser, gräddersättning för kaffe, socker och kryddor inom hotell-, restaurang-, café- och cateringsektorn
- Förpackningar för engångsbruk för kosmetika, hygienprodukter och toalettprodukter som är avsedda för en individuell bokning
- Mycket tunna plastbärkassar, med undantag för sådana som behövs av hygienskäl eller som tillhandahålls som konsumentförpackningar för livsmedel som säljs i lösvikt, när detta bidrar till att förhindra matsvinn.

Enligt de tolkningsanvisningar som kommissionen offentliggjorde den 30 mars 2026 ska den gräns för plastinnehåll på 5 procent som föreskrivs i definitionen av kompositförpackningar tillämpas på förbjudna engångsförpackningar av plast som avses i bilaga V på så sätt att endast förpackningar med ett plastinnehåll över 5 procent betraktas som förbjudna engångsförpackningar av plast.

De förpackningar som hör till tillämpningsområdet för förbjudna förpackningar samt eventuella undantag från begränsningarna kommer att preciseras ytterligare i de riktlinjer som kommissionen enligt artikel 25.6 i förpackningsförordningen senast den 12 februari 2027 ska offentliggöra.

Genom förordningen ändras också direktivet (EU) 2019/904⁹ om minskning av vissa plastprodukters inverkan på miljön, nedan SUP-direktivet, genom att man till de plastprodukter för engångsbruk som förbjuds i direktivet fogar följande:

- Livsmedels- och dryckesbehållare och muggar av extruderad (XPS) polystyren
- Krympfilm som används på flygplatser eller tågstationer för att skydda bagage under transport
- Chips av polystyren och annan plast som används för att skydda förpackade varor under transport och hantering
- Flerpacksplastringar som används som gruppförpackningar.

Förordningen innehåller också begränsningar i fråga om ämnen som används i förpackningar. Utöver de begränsningar för bly, kadmium, kvicksilver och sexvärt krom i det gällande

---

⁹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/904 av den 5 juni 2019 om minskning av vissa plastprodukters inverkan på miljön

direktivet om förpackningar och förpackningsavfall utfärdas i förpackningsförordningen bestämmelser om begränsningar för per- och polyfluorerade alkylsubstanser (PFAS) i förpackningar avsedda att komma i kontakt med livsmedel.

Förordningen innehåller återanvändningsmål för vissa förpackningar. År 2030 ska 40 procent av de transportförpackningar som används inom EU:s område vara återanvändbara. Transportförpackningar som används av företag i samma land ska dock i regel vara återanvändbara, liksom även transportförpackningar som används i transporter mellan företagets olika anläggningar eller anknutna företag inom EU. Genom kommissionens delegerade beslut som offentliggjordes den 25 februari 2026 undantas emballage och remmar för lastpallar i transportförpackningar som används i transporter mellan sådana företag från målet på 100 procent återanvändning. Också vissa transportförpackningar och kartonglådor undantas från återanvändningsmålen för transportförpackningar. Av förpackningarna för alkoholhaltiga och alkoholfria drycker som säljs inom handeln ska 10 procent vara återanvändbara 2030. Kravet gäller dock inte drycker som är mycket lättfördärliga, mjölk, mjölkprodukter och motsvarande icke-animaliska mejeriprodukter eller vin, vinprodukter eller spritdrycker. Förteckningen över de drycker som omfattas av tillämpningsområdet för återanvändningsmålet kommer att preciseras genom den anvisning som kommissionen ska offentliggöra senast den 12 februari 2027. Kravet omfattar inte små butiker eller butiker i glest befolkade områden. Enligt definitionen av avfall i förpackningsförordningen anses återanvändbara förpackningar som skickas till rekonditionering inte vara avfall.

Hotell-, restaurang-, café- och cateringsektorn förpliktas att från och med den 12 februari 2027 ge konsumenterna möjlighet att ta med sig egna behållare för drycker och livsmedel att fylla på (=påfyllning) och från och med den 12 februari 2028 ge konsumenterna möjlighet att erhålla produkterna i en återanvändbar förpackning (=återanvändning). Aktörerna ska sträva efter att 10 procent av produkterna senast 2030 erbjuds i återanvändbara förpackningar.

Medlemsstaterna får för 5 år i sänder undanta ekonomiska aktörer från återanvändningsmålen, om medlemsstaten i fråga uppnår en nivå som ligger 5 procentenheter över de mål för materialåtervinning av förpackningsavfall per material som enligt förordningen ska uppnås senast 2025 och är på god väg att uppfylla målen för förebyggande av avfall.

Enligt förordningen gäller producentansvaret enligt artiklarna 8 och 8a i avfallsdirektivet samtliga förpackningar. Producenten ska bland annat ansvara för kostnaderna för separat insamling, materialåtervinning och annan avfallshantering av förpackningar. Utöver bestämmelserna i avfallsdirektivet krävs det att producenten svarar för kostnaderna för självhäftande etiketter för märkning av avfallsbehållare för att underlätta sortering samt kostnaderna för sammansättningsutredningar av blandat avfall som förutsätts särskilt genom lag.. Dessutom ska en producentsammanslutning som fullgör skyldigheterna för producenternas räkning och ett retursystem för dryckesförpackningar avsätta en del av de producentansvarsavgifter som den tar ut av producenterna för finansiering av åtgärder för minskning och förebyggande av uppkomsten av avfall. Förpackningsproducenter eller producentsammanslutningar för förpackningsproducenter ska dessutom tillhandahålla en lämplig garanti avsedd att täcka de kostnader för avfallshantering som ska betalas av producenten eller producentsammanslutningen i situationer av insolvens.

Den producentansvarige, alltså den ekonomiska aktör, som betraktas som förpackningsproducent varierar beroende på förpackningstyp. Producent av så kallade serviceförpackningar för avhämtning avsedda att fyllas på försäljningsstället samt av transportförpackningar och förpackningar för obearbetade produkter från primärproduktion (=primärproduktsförpackningar) är tillverkaren eller den nationella importören av

förpackningarna. Producent av andra förpackningar än de ovannämnda är den som första gången tillhandahåller produkter som har förpackats i dessa förpackningar, alltså den som förpackar produkten eller importerar en förpackad produkt.

För att effektivisera fullgörandet av producentansvaret förpliktas olika aktörer att säkerställa att förpackningsproducenterna fullgör sina producentansvarsskyldigheter, till exempel genom att kontrollera att producenterna har registrerat sig i det så kallade producentansvarsregistret. Leverantörer av onlineplattformar ska säkerställa att distansförsäljare som bedriver försäljning på deras plattformar fullgör sina producentansvarsskyldigheter i de länder till vilka de säljer sina produkter. På motsvarande sätt ska butiker innan förpackningen tillhandahålls på marknaden och leverantörer av distributionstjänster i fråga om förpackningar som omfattas av deras tjänster säkerställa att producenten av förpackningarna i fråga fullgör sina producentansvarsskyldigheter.

Artikel 68 i förordningen innehåller bestämmelser om sanktioner. Senast den 12 februari 2027 ska medlemsstaterna fastställa regler om effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner för överträdelse av kraven i förordningen. Sanktionerna vid underlåtelse att uppfylla kraven i artiklarna 24–29 ska omfatta administrativa sanktionsavgifter eller, om det i medlemsstatens rättssystem inte finns några föreskrifter om administrativa sanktionsavgifter, motsvarande sanktionsavgift som fastställs av domstol.

Nationellt handlingsutrymme

Största delen av artiklarna i förpackningsförordningen är direkt tillämpliga i alla medlemsstater och deras innehåll ska inte upprepas i nationell lagstiftning. Förordningens rättsliga grund finns i artikel 114 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (förbättring av upprättandet av den inre marknaden och dess funktion).

Vissa bestämmelser i förordningen kräver nationellt genomförande och ändringar i den nationella lagstiftningen. Frågor som avgörs nationellt är till exempel behöriga myndigheter, sanktioner, tillåtna biologiskt nedbrytbara förpackningar (med stöd av artikel 22.1 i avfallsdirektivet) och mer detaljerade förfaranden för separat insamling av förpackningar och ordnande av avfallshantering. Medlemsstaterna ska säkerställa de nationella författningarnas överensstämmelse och föreskriva om nationella tillsynsmyndigheter senast den 12 augusti 2026. Dessutom ska bestämmelser om sanktioner för överträdelser av bestämmelserna utfärdas senast den 12 februari 2027.

Medlemsstaterna har dessutom nationellt handlingsutrymme att föreskriva om vissa nationella undantag eller om längre gående krav än vad som föreskrivs i förordningen, till exempel i fråga om krav på kompostering av förpackningar och återanvändningsmål. Medlemsstaterna kan dessutom bibehålla vissa gällande nationella bestämmelser till exempel om retursystem för dryckesförpackningar.

Vid genomförandet av vissa krav finns det till vissa delar möjlighet till nationell flexibilitet inom ramen för de villkor som fastställs i förordningen. Nationell prövning ingår i åtgärderna för minskning av mängden förpackningsavfall, ordnandet av producentansvaret, ordnandet av insamling av förpackningsavfall och pantbaserade system för insamling av dryckesförpackningar. I viss mån ingår nationell prövning även i bestämmelser om de sanktioner som avses i artikel 68.

I tabell 2 presenteras artiklarna i förpackningsförordningen indelade i 1) fullständigt harmoniserade bestämmelser som ska tillämpas som sådana, 2) harmoniserade bestämmelser

med nationellt handlingsutrymme och 3) bestämmelser som förutsätter kompletterande nationellt genomförande.

I ingressen till förpackningsförordningen (skäl 180) konstateras det att SUP-direktivet utgör lex specialis i förhållande till förpackningsförordningen. En del av de plastprodukter för engångsbruk som omfattas av tillämpningsområdet för SUP-direktivet (plastbärkassar, muggar och livsmedels- och dryckesbehållare) är förpackningar. I händelse av en konflikt mellan SUP-direktivet och förpackningsförordningen bör SUP-direktivet ha företräde inom dess tillämpningsområde. Enligt SUP-direktivet ska medlemsstaterna vidta åtgärder för att minska förbrukningen av vissa plastartiklar för engångsbruk, inbegripet marknadsbegränsningar. Sådana marknadsbegränsningar bör gälla och ha företräde framför eventuella motstridiga bestämmelser i förpackningsförordningen. I förpackningsförordningen föreskrivs en begränsning av utsläppandet på marknaden av de plastprodukter som förtecknas i punkt 3 i bilaga V till förordningen, medan SUP-direktivet gör det möjligt för medlemsstaterna att vidta nödvändiga åtgärder för att minska förbrukningen av dessa plastartiklar för engångsbruk. Eftersom nationella genomförandeåtgärder enligt SUP-direktivet kan vara mindre restriktiva än det förbud mot utsläppande på marknaden som träder i kraft 2030, bör förpackningsförordningen ha företräde framför SUP-direktivet när det gäller att minska mängden plastförpackningar för engångsbruk i miljön. Gällande nationella förbud mot utsläppande på marknaden kan kvarstå fram till 2030, varefter de ska upphävas. Medlemsstaterna får dock behålla förbud och begränsningar som hänför sig till punkterna 2 och 3 i bilaga V till förpackningsförordningen och som inte omfattas av tillämpningsområdet för förpackningsförordningen, om sådana åtgärder för att minska förbrukningen av vissa engångsförpackningar av plast som krävs i artikel 4 i SUP-direktivet genomförs genom dessa begränsningar.

I denna proposition föreslås det att till avfallslagen fogas behövliga informativa hänvisningar till förpackningsförordningens bestämmelser om förpackningar och producentansvar för förpackningar, vilka utgör direkt tillämplig lagstiftning. Dessutom föreslås kompletterande nationella bestämmelser om de myndigheter som ska utöva tillsyn över förpackningsförordningen. I propositionen föreslås också nationella bestämmelser som förutsätts i förpackningsförordningen om sådan finansiering av förebyggandet av förpackningsavfall och sådant ställande av säkerhet för avfallshantering av förpackningar som krävs av en producentsammanslutning för förpackningsproducenter. Det nationella handlingsutrymmet gäller den finansiering som ska avsättas för förebyggandet av förpackningsavfall samt beloppet av den säkerhet som ska ställas.

Artikel 68 i förpackningsförordningen innehåller en skyldighet för medlemsstaterna att fastställa effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner för överträdelse av bestämmelserna i förordningen. De sanktionstyper som används för genomförande av artikeln får i övrigt beslutas av medlemsstaten, men i artikel 68.2 förutsätts det att en ”administrativ sanktionsavgift” tillämpas vid underlåtelse att uppfylla kraven i artiklarna 24–29 i förordningen. I 126 § i avfallslagen föreskrivs det om åtgärder vid förseelser eller försummelse. Enligt 1 mom. 1 punkten i den paragrafen får tillsynsmyndigheten förbjuda den som bryter mot denna lag, mot en förordning eller föreskrift eller ett beslut eller åläggande som utfärdats med stöd av den eller mot avfallstransportförordningen, kvicksilverförordningen eller batteriförordningen eller bestämmelser som utfärdats med stöd av dem att fortsätta eller upprepa det förfarande som strider mot bestämmelserna eller föreskrifterna eller ålägga denne att fullgöra sina skyldigheter på något annat sätt. Avfallslagens 126 § gör det möjligt för samtliga myndigheter som utövar tillsyn över avfallslagen att använda förvaltningstvång i samband med brott mot de nämnda bestämmelserna. I 129 § i avfallslagen finns bestämmelser om förenande av förvaltningstvång med vite, hot om tvångsutförande och hot om avbrytande. Till denna del uppfyller

bestämmelserna i avfallslagen det allmänna minimikrav på effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner som avses i artikel 68.1 i förpackningsförordningen. Däremot verkar de nämnda bestämmelserna om förvaltningstvång i avfallslagen inte vara tillräckliga för att genomföra artikel 68.2 i förpackningsförordningen.

De skyldigheter enligt artiklarna 24–29 som avses i artikel 68.2 i förpackningsförordningen gäller minskning av förpackningsavfall och är till sitt innehåll huvudsakligen sådana att brott mot dem utan problem kan förenas med en sanktionsavgift av straffkaraktär. Däremot är förbudet mot onödiga förpackningar enligt artikel 24 till sitt innehåll i viss mån inexact. Dessutom verkar de återanvändningsmål enligt artikel 29.1, 29.5 och 29.6 som gäller år 2040 till sin juridiska karaktär vara icke-bindande mål. Att förena brott mot bestämmelserna i de nämnda artiklarna 24 och 29 med en sanktion av straffkaraktär vore därför problematiskt i ljuset av de juridiska villkor för sådana sanktionsbestämmelser som anges i grundlagsutskottets utlåtandep Praxis, enligt vad som beskrivs närmare i avsnitt 12.2.

Tabell 2. I tabellen presenteras artiklarna i förpackningsförordningen indelade i 1) fullständigt harmoniserade artiklar som ska tillämpas som sådana, 2) harmoniserade artiklar med nationellt handlingsutrymme och 3) artiklar som förutsätter kompletterande nationellt genomförande.¹⁰

Fullständigt harmoniserade artiklar som ska tillämpas som sådana	Harmoniserade artiklar med nationellt handlingsutrymme	Artiklar som förutsätter kompletterande nationellt genomförande
Artiklar i förpackningsförordningen: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12 (utom märkning av förpackningar som omfattas av retursystem), 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 28 (kan kräva nationell reglering) 29, 30, 32, 33 (utom 33.6), 35, 36, 37, 38, 39, 55, 64, 65, 66, 69, 70, 71	Artiklar i förpackningsförordningen: - Komposterbarhet artikel 9 - Förbjudna förpackningar artikel 25.2, 25.3, artikel 70.4, punkt 2 i bilaga V - Återanvändningsmål artikel 29.11, 29.12, 29.14, 29.15, 29.16 - Skyldighet att erbjuda återanvändbara alternativ artikel 33.6	Artiklar i förpackningsförordningen: 13, 23, 31, 34, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 67, 68
- Tillämpningsområde, definitioner, fri rörlighet för förpackningar - Produktkrav på förpackningar - Märkning - Information om förebyggande av avfall och om avfallshantering	Komposterbarhet: - Medlemsstaterna kan utöver industriell kompostering (tepåsar och självhäftande etiketter på frukter) kräva komposterbarhet i hemkompost (enligt harmoniserade standarder)	Kraven är ofta fullständigt harmoniserade, men kräver nationellt genomförande Det nationella handlingsutrymmet kan utnyttjas inom de ramar som anges i förordningen

¹⁰ Källa: Framställning den 7 april 2025 av kommissionens ansvariga tjänsteman för förpackningsförordningen Maja Desgrées du Loû till den kommitté av medlemsstaternas representanter som inrättats med stöd av avfallsdirektivet (2008/98/EG)

	<ul style="list-style-type: none"> - Medlemsstaterna kan kräva att vissa andra förpackningar också ska vara komposterbara 	
<ul style="list-style-type: none"> - Skyldigheter för olika aktörer - Skyldigheter att minska mängden förpackningar och förpackningsavfall - Återanvändningsmål, beräkningsmetoder och rapportering - Påfyllningsskyldighet och skyldighet att erbjuda återanvändbara alternativ för hotell-, restaurang-, café- och cateringsektorn 	<p>Begränsningar som gäller vissa förpackningsformer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Medlemsstaterna får bibehålla tidigare nationella begränsningar i fråga om andra förpackningar än dem som omfattas av tillämpningsområdet för bilaga V - Medlemsstaterna får tillåta att mikroföretag undantas från förbudet mot plastkärl för engångsbruk vid servering inne i restauranglokaler - Medlemsstaterna får under vissa förutsättningar tillåta befrielse från förbudet mot engångsförpackningar i plast för mindre än 1,5 kg frukt och grönsaker 	<ul style="list-style-type: none"> - Mål för materialåtervinning och separat insamling - Mål för minskning av förpackningsavfall och plastkassar - Rapporteringsskyldigheter - Märkning av avfallsbehållare - Informationsskyldigheter - Databaser - Ordnanande av avfallshantering av förpackningar - Retursystem
<ul style="list-style-type: none"> - Förpackningars överensstämmelse 	<p>Återanvändningsmål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Medlemsstaterna får tillåta nationella undantag under vissa förutsättningar - Medlemsstaterna får under vissa förutsättningar fastställa högre nationella återanvändningsmål - Medlemsstaterna får fastställa återanvändningsmål för dryckesförpackningar även i fråga om andra drycker än de som anges i förordningen 	<ul style="list-style-type: none"> - Avfallsplaner och avfallsförebyggande program för förpackningsavfall - Bestämmelser om producentansvar - Påföljdsbestämmelser - Artikel 67: Ändring av SUP-direktivet kräver att den nationella förordningen genom vilken direktivet genomförs ändras

3 Nuläge och bedömning av nuläget

Bestämmelser om grunderna för producentansvar finns i avfallsdirektivet

Bestämmelser om utökat producentansvar och om minimikraven på system för utökat producentansvar finns i avfallsdirektivet. Bestämmelserna innehåller bland annat bestämmelser om producenternas skyldighet att tillhandahålla information till konsumenterna, rapportering till myndigheterna, egenkontroll och producentavgifter som anpassas utifrån produkternas miljökonsekvenser. Producenternas minimikostnadsansvar anges i artikel 8a i avfallsdirektivet. Producenten ska från och med separat insamling betala de faktiska kostnaderna för avfallshanteringen av de produkter som producenten släpper ut på unionens marknad. Medlemsstaterna får frångå fullt kostnadsansvar för producenter, om det behövs för att säkerställa korrekt avfallshandling och ekonomisk bärkraft för systemet för producentansvar. Producenterna ska dock täcka minst 80 procent av kostnaderna för de system för producentansvar som inrättats för att uppnå mål i unionslagstiftningsakter, såsom system för producentansvar för förpackningar.

Direktivet om förpackningar och förpackningsavfall

Det gällande direktivet om förpackningar och förpackningsavfall upphävs den 12 augusti 2026 samtidigt som tillämpningen av förpackningsförordningen inleds, med undantag av direktivets bestämmelser om märkning av förpackningar, vissa väsentliga krav på förpackningar samt beräkning och rapportering av materialåtervinningsmål, som gäller tills de relevanta nya bestämmelserna i förpackningsförordningen tillämpas.

I direktivet om förpackningar och förpackningsavfall finns bestämmelser om åtgärder för att motverka uppkomsten av förpackningsavfall och främja återvinning och materialåtervinning. Direktivet om förpackningar och förpackningsavfall innehåller bestämmelser om åtgärder för att minska förbrukningen av tunna plastbärkassar. Bestämmelserna om minskning av tunna plastbärkassar får enligt direktivet också införlivas genom avtal mellan de behöriga myndigheterna och de berörda ekonomiska sektorerna. I Finland har denna möjlighet utnyttjats, och åtgärderna för minskande av plastbärkassar har genomförts nationellt genom ramavtalet (Green Deal) mellan miljöministeriet och Finsk Handel rf av den 31 oktober 2016 om minskning av förbrukningen av lätta plastbärkassar (det så kallade avtalet om plastkassar). (Avtalet upphörde att gälla vid utgången av 2025. I nästa fas av genomförandet av förpackningsförordningen bedöms behövliga åtgärder, inbegripet en eventuell förlängning av avtalet om plastkassar, för att målen enligt artikel 34 om minskning av plastbärkassar i förpackningsförordningen ska nås.) Enligt direktivet om förpackningar och förpackningsavfall ska medlemsstaterna inrätta system för utökat producentansvar som gäller alla förpackningar och som uppfyller minimikraven för producentansvar enligt artiklarna 8 och 8a i avfallsdirektivet. I direktivet finns också bestämmelser om märkning av förpackningar i syfte att underlätta insamling, återanvändning och återvinning, om väsentliga krav på förpackningar och om tillåtna maximikoncentrationer av tungmetaller i förpackningar. Dessutom innehåller direktivet bestämmelser om mål för materialåtervinning av förpackningsavfall och om metoderna för beräkning av dem.

Systemet för Europeiska unionens egna medel

Rådets beslut (EU, Euratom) 2020/2053 om systemet för Europeiska unionens egna medel och om upphävande av beslut 2014/335/EU, Euratom, nedan beslutet om egna medel, innehåller bestämmelser om grunderna för finansieringen av unionens budget. I beslutet om egna medel föreskrevs det om en kategori av egna medel som baserar sig på vikten av

plastförpackningsavfall som genereras i varje medlemsstat och som inte materialåtervinns. Uttagssatsen ska vara 0,80 euro per kilogram. Vikten av plastförpackningsavfall som inte materialåtervinns beräknas som skillnaden mellan vikten av det plastförpackningsavfall som genereras i en medlemsstat under ett visst år och vikten av det plastförpackningsavfall som materialåtervinns under det året, vilket fastställs i enlighet med direktivet om förpackningar och förpackningsavfall.

Nationell lagstiftning

Bestämmelser om grunderna för producentansvar finns i 6 kap. i avfallslagen. I de förordningar av statsrådet som utfärdats med stöd av avfallslagen och som gäller olika producentansvarsområden finns bestämmelser bland annat om närmare mål för och krav på separat insamling och återvinning, ordnande av mottagning samt krav på lagring och behandling av avfall. I 48 § i avfallslagen finns bestämmelser om produkter och producenter som omfattas av producentansvaret. Producentansvaret gäller däck, fordon, elektriska och elektroniska produkter, pappersprodukter, batterier och ackumulatörer samt förpackningar. Som producent av förpackningar betraktas den som förpackar produkterna eller importerar de förpackade produkterna. I fråga om förpackningar som används för förpackning av livsmedel och andra produkter på försäljningsstället och som överläts direkt till konsumenten (serviceförpackning) och förpackningar som används för förpackning av obehandlade jordbruks- och trädgårdsprodukter (odlarförpackning), betraktas som producent dock den som tillverkar eller importerar förpackningarna. Producentansvaret gäller dock inte producenter av förpackningsmaterial för foderbalar. I och med förpackningsförordningen ändras den gällande definitionen av nationell producent framför allt när det gäller transportförpackningar. I fråga om transportförpackningar avses med producent i fortsättningen den som tillverkar eller importerar förpackningarna i stället för den som förpackar produkterna eller importerar de förpackade produkterna.

Producentens informations- och rådgivningsskyldighet gäller i enlighet med 51 § i avfallslagen utöver information om mottagning av kasserade produkter rådgivning om åtgärder som gäller minskande av avfallets mängd och skadlighet, återanvändning och förberedelse för återanvändning och om förhindrande av nedskräpning. I 53 a § i avfallslagen finns bestämmelser om producentens egenkontroll, som omfattar regelbunden och systematisk övervakning och utveckling av tillförlitligheten hos informationen om detta. Producenten ska göra upp en skriftlig plan för egenkontrollen, som ska fogas till den ansökan om godkännande för anteckning i producentregistret som enligt 101 § i avfallslagen ska lämnas in till Tillstånds- och tillsynsverket. Till stöd för egenkontrollen ska vid behov en oberoende och yrkeskunnig person ges i uppdrag att genomföra regelbundna granskningar.

Enligt avfallslagens 54 §, som gäller producentens bokförings- och uppgiftsskyldighet, ska producenten lämna Tillstånds- och tillsynsverket uppgifter om åtgärder och kontroller i enlighet med planen för egenkontrollen kalenderårsvis eller vid behov oftare. Producenten ska också årligen i ett allmänt datanät offentliggöra uppgifter om hur skyldigheterna i fråga om separat insamling och återvinning har fullgjorts. I avfallslagens 63 §, som gäller producentsammanslutningars verksamhet, preciseras bland annat att producentsammanslutningen ska föra en allmänt tillgänglig, uppdaterad förteckning inte bara över sina ägare utan också över producenter som har överfört sitt producentansvar på den. I förteckningen antecknas medlemmens namn och företags- och organisationsnummer samt uppgifter om de produkter som medlemmen släpper ut på marknaden. I förteckningen ska dessutom antecknas uppgifter om producentsammanslutningens anslutnings- och årsavgifter samt om återvinningsavgifterna per enhet eller ton. Uppgifterna ska vara tillgängliga elektroniskt. Enligt avfallslagens 64 §, som gäller tryggnad av i producentregistret införda

producenters och producentsammanslutningars verksamhet, ska producentsammanslutningen lämna en redogörelse för tillräckliga ekonomiska arrangemang i samband med genomförandet av producentansvaret. Enligt avfallslagens 66 §, som gäller producentsammanslutningens tjänsteupphandling, ska producentsammanslutningen i ett allmänt datanät offentliggöra uppgifter om de allmänna principer och förfaranden som iakttas vid dess tjänsteupphandlingar. Förpackningsförordningens bestämmelser om skyldigheter i fråga om rapportering om förpackningar och förpackningsavfall är betydligt mer detaljerade än de nuvarande bestämmelserna.

I 66 a och 66 b § i avfallslagen finns bestämmelser om utseende av behörigt ombud och om de förfaranden som ska iakttas i samband med detta. I 66 a § i avfallslagen finns bestämmelser om skyldigheten för distansförsäljare som är etablerade i Finland att svara för att producentansvarsskyldigheterna fullgörs i andra stater samt om skyldigheten för distansförsäljare av elektriska och elektroniska produkter och vissa plastprodukter att för fullgörandet av producentansvarsskyldigheterna i den medlemsstat där de säljer produkterna utse ett behörigt ombud. Det föreskrivs också om förfaranden genom vilka en distansförsäljare som är etablerad i en annan stat eller en annan aktör som motsvarar en producent kan fullgöra producentansvarsskyldigheterna i Finland. En i Finland etablerad distansförsäljare av elektriska och elektroniska produkter och vissa plastprodukter är skyldig att utse ett behörigt ombud för fullgörandet av sina skyldigheter i Finland. Bestämmelser om skyldigheten för producenter av ackumulatörer och batterier och andra aktörer att utse ett behörigt ombud för utökat producentansvar finns i artikel 56.3 i EU:s förordning om batterier och förbrukade batterier (EU) 2023/1542¹¹, nedan *batteriförordningen*. Producenter som bedriver distansförsäljning till Finland av andra produkter som omfattas av producentansvar kan välja antingen att ansluta sig till en producentsammanslutning eller att utse ett behörigt ombud. Enligt 66 a § i avfallslagen kan en aktör som motsvarar en producent som är etablerad i en annan stat utse ett behörigt ombud som är etablerad i Finland och som i en i Finland etablerad producents, i praktiken importörens, ställe svarar för att aktörens skyldigheter fullgörs. I stället för att utse ett behörigt ombud kan den aktör som motsvarar en producent i motsvarande syfte ingå ett avtal med en godkänd producentsammanslutning. Motsvarande rätt har den som förvaltar en näthandelsplattform och som av en distansförsäljare som använder plattformen har bemyndigats att fullgöra producentansvarsskyldigheterna. I 122 § i avfallslagen föreskrivs det om tillsynsmyndighetens rätt att få information. Tillsynsmyndigheten har också rätt att få behövliga uppgifter av en distansförsäljare som bedriver verksamhet från Finland om produkter som denne sålt till en annan stat och som omfattas av producentansvaret samt om fullgörandet av producentansvarsskyldigheterna i landet i fråga. Enligt förpackningsförordningen ska en distansförsäljare av förpackningar som är etablerad i en annan medlemsstat utse ett behörigt ombud i varje medlemsstat där den säljer produkter direkt till slutanvändaren.

I 66 b § i avfallslagen ingår minimikrav på behöriga ombud som är etablerade i Finland. Ett behörigt ombud ska utses genom en skriftlig fullmakt. Den som utses till behörigt ombud ska i fråga om andra produkter än sådana som säljs direkt genom distansförsäljning informera de producenter och producentsammanslutningar som annars hade svarat för producentansvarsskyldigheterna för produkterna i fråga om sin fullmakt och om ändringar i och återkallande av den. Avfallslagens bestämmelser om producenter tillämpas, med undantag för möjligheten för producenter att bilda en producentsammanslutning enligt 62 § 1 mom., även på

---

¹¹Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1542 av den 12 juli 2023 om batterier och förbrukade batterier, om ändring av direktiv 2008/98/EG och förordning (EU) 2019/1020 och om upphävande av direktiv 2006/66/EG

behöriga ombud. Närmare bestämmelser om de ovannämnda skyldigheterna enligt avfallslagen får med stöd av bemyndigandet att utfärda förordning utfärdas genom förordning av statsrådet.

I 49 a–49 d § i avfallslagen finns bestämmelser om samarbete mellan kommuner och producentsammanslutningar för förpackningsproducenter vid separat insamling av förpackningsavfall. Förpackningsproducenterna och kommunerna ska gemensamt ordna separat insamling av förpackningsavfall som uppkommer i bostäder. Producenterna och kommunerna förpliktas att avtala om samarbete och om de ersättningar som producenterna ska betala till kommunerna för separat insamling och transport av förpackningar till den avfallshantering som producenterna ordnar. Förpackningsproducenterna ska svara för minst åttio procent av kostnaderna för hanteringen av förpackningsavfall i hela dess omfattning. Bestämmelser om minimikrav för olika aktörer vid fastighetsvis eller områdesvis separat insamling finns i förpackningsförordningen och i statsrådets förordning om avfall (978/2021, nedan *avfallsförordningen*). Kommunen är skyldig att (i samarbete med förpackningsproducenterna) ordna fastighetsvis separat insamling av glas-, metall-, plast-, pappers- och kartongförpackningsavfall från sådana fastigheter i en tätort där det finns 5 eller flera bostadslägenheter. Motsvarande krav gäller andra än bostadsfastigheter där det per vecka uppstår minst fem kilogram plastförpackningsavfall eller pappers- och kartongförpackningsavfall, minst två kilogram glasförpackningsavfall eller sammanlagt minst fem kilogram metallförpackningsavfall och annat metallavfall av liten storlek. Bestämmelser om förpackningsproducentens skyldighet att ordna områdesvis mottagning av förpackningsavfall finns i den nationella förordningen om förpackningsavfall. I den områdesvisa mottagningen av förpackningsavfall ska det finnas minst 1 000 mottagningsplatser så att de så väl som möjligt betjänar fastigheter som står utanför den fastighetsvisa separata insamling som sker med stöd av avfallsförordningen. En producent ska dessutom i hela landet ordna ett tillräckligt antal mottagningsplatser för separat insamling av annat förpackningsavfall än sådant som uppkommer vid boende samt för mottagning av separat insamlat förpackningsavfall från bostadsfastigheter. Förpackningsförordningen innebär att producenternas kostnadsansvar utökas med ansvar för kostnaderna för självhäftande etiketter för märkning av avfallsbehållare för att underlätta sortering samt kostnaderna för sammansättningsutredningar av blandat avfall som förutsätts särskilt genom lag.

Bestämmelserna i avfallslagen, avfallsförordningen och den nationella förordningen om förpackningsavfall uppfyller i sak kraven på retur- och insamlingssystem i artikel 48 förpackningsförordningen. På grund av den låga materialåtervinningsgraden i fråga om kommunalt avfall och plastförpackningsavfall granskade den arbetsgrupp som berett lagen om cirkulär ekonomi i sitt betänkande¹² ändamålsenliga åtgärder för att främja materialåtervinning. Arbetsgruppen föreslog bland annat att bestämmelser och skyldigheter som gäller sortering och separat insamling av avfall preciseras. Detta kan gälla till exempel minimikrav på fastighetsvis separat insamling av och områdesvisa mottagningsplatser för förpackningsavfall, som redan föreskrivits genom förordningar. Enligt förpackningsförordningen får medlemsstaterna också säkerställa att förpackningsavfall som inte samlas in separat sorteras före bortskaffande eller energiåtervinning för att avlägsna förpackningar som ska materialåtervinnas. Förpackningsförordningen förbjuder förbränning och deponering av förpackningar som uppfyller kriterierna för materialåtervinning.

Producentsammanslutningarna ska dessutom i enlighet med avfallslagen främja producenternas möjligheter att fullgöra sina producentansvarsskyldigheter i fråga om olika produkter genom en

---

¹² Betänkande av den arbetsgrupp som bereder lagen om cirkulär ekonomi, Miljöministeriets publikationer 2026:9 (på finska)

enda aktör. Verksamhetsområdet för en sammanslutning av förpackningsproducenter ska omfatta alla förpackningsmaterial. Artikel 46 i förpackningsförordningen möjliggör nationella bestämmelser om producentersammanslutningar.

I den nationella förordningen om förpackningsavfall finns bestämmelser om grundläggande krav på förpackningar, begränsningar som gäller farliga ämnen i förpackningar, märkning av förpackningar, ordnande av separat insamling av använda förpackningar samt mål för återanvändning och materialåtervinning. I förordningen föreskrivs också om informationsskyldighet för producenter, ansökan om godkännande för anteckning i producentregistret och lämnande av uppföljningsuppgifter. Den nationella förordningen om förpackningsavfall innehåller bestämmelser som kompletterar avfallslagen i fråga om producentens plan för egenkontroll, kompetenskrav för oberoende granskare, producentens lämnande av bokförings- och uppföljningsuppgifter, producenternas betalningsandelar och jämkning av dem samt behöriga ombuds informationsskyldighet. I den nationella förordningen om förpackningsavfall föreskrivs i överensstämmelse med direktivet om förpackningar och förpackningsavfall om mål för återanvändning och materialåtervinning av använda förpackningar. Förpackningsförordningens mål för materialåtervinning motsvarar de nu gällande materialåtervinningsmålen i den nationella förordningen om förpackningsavfall.

Tillsynsmyndigheter

Enligt 22 § i avfallslagen ska Tillstånds- och tillsynsverket inom sitt verksamhetsområde styra och främja fullgörandet av de uppgifter som avses i avfallslagen och i bestämmelser som utfärdats med stöd av den samt främja fullgörandet av uppgifter gällande producentansvar. Enligt 25 § i avfallslagen har Tillstånds- och tillsynsverket i egenskap av riksomfattande myndighet i producentansvarsfrågor tillsyn över att bestämmelserna om producentansvar och om retursystem för dryckesförpackningar följs. I paragrafen i fråga föreskrivs också att Tullen i samarbete med Tillstånds- och tillsynsverket övervakar distanshandel med produkter som omfattas av producentansvaret.

Säkerhets- och kemikalieverket övervakar enligt 24 a § i avfallslagen i egenskap av marknadskontrollmyndighet förpackningar så som med stöd av 10 § i avfallslagen närmare anges i den nationella förordningen om förpackningsavfall. I enlighet med 23 § i den nationella förordningen om förpackningsavfall utövar Säkerhets- och kemikalieverket tillsyn över efterlevnaden av 4 a–4 e §, 5 och 6 § i den förordningen i fråga om följande:

- krav på framställningen av förpackningar och förpackningarnas sammansättning,
- krav på förpackningarnas återanvändbarhet,
- krav på förpackningarnas återvinningsbarhet,
- förpackningarnas överensstämmelse med standarder,
- krav på dryckesförpackningar,
- krav som gäller tungmetallhalten i förpackningar samt
- märkning av förpackningar.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

De viktigaste förslagen till genomförande av förpackningsförordningen gäller bestämmelserna om producentansvar och de myndigheter som utövar tillsyn över efterlevnaden av bestämmelserna i förpackningsförordningen. Till flera paragrafer i avfallslagen fogas hänvisningar till de direkt tillämpliga artiklar i förpackningsförordningen som ska tillämpas utöver eller i stället för bestämmelserna i avfallslagen. Vidare förutsätter en del av artiklarna i förordningen att bestämmelser om förpackningar i den gällande avfallslagen och i förordningar ändras eller upphävs till den del de överlappar med eller strider mot förordningen.

De förslag som gäller tillsynsmyndigheterna kompletterar delvis de nuvarande bestämmelserna i avfallslagen och innehåller delvis helt nya bestämmelser. I propositionen föreslås det dessutom att livsmedelstillsynsmyndigheten, det vill säga Livsmedelsverket eller den kommunala livsmedelstillsynsmyndigheten, ska kunna ta ut en avgift för inspektioner och andra tillsynsåtgärder som hänför sig till fullgörandet av vissa skyldigheter. Livsmedelsmyndigheten kan ta ut en tillsynsavgift också till den del den utövar tillsyn i egenskap av marknadskontrollmyndighet. Utgångspunkten är att den riksomfattande myndighetens marknadskontroll finansieras med budgetmedel, med undantag för vissa testnings- och undersökningsåtgärder enligt lagen om marknadskontrollen av vissa produkter (1137/2016, nedan marknadskontrolllagen).

I propositionen föreslås nya bestämmelser om sådan finansiering av förebyggandet av förpackningsavfall och sådant ställande av säkerhet för avfallshantering av förpackningar som krävs av en producentsammanslutning för förpackningsproducenter.

I propositionen föreslås det också att brott mot förpackningsförordningen fogas till avfallslagens bestämmelser om åtgärder vid förseelser eller försummelse och föreläggande av vite.

4.1.1 Myndighetsuppgifter

Enligt artikel 40.1 i förordningen ska medlemsstaterna utse en eller flera behöriga myndigheter som ska ansvara för genomförande och kontroll av efterlevnaden av de skyldigheter som anges i kapitel VIII, som gäller hantering av förpackningar och förpackningsavfall, och i artiklarna 6.10, 29.1–29.7, 29.9 och 30–34. Dessutom ska det utses en behörig myndighet som övervakar att hållbarhetskraven för förpackningar enligt kapitel II i förordningen iakttas.

I propositionen föreslås bestämmelser om de tillsynsmyndigheter som behövs för genomförande av förpackningsförordningen och vars uppgifter beskrivs närmare nedan och i specialmotiveringen.

Säkerhets- och kemikalieverket

Säkerhets- och kemikalieverket är i enlighet med 24 a § i den gällande avfallslagen marknadskontrollmyndighet för förpackningar. Närmare bestämmelser om Säkerhets- och kemikalieverkets marknadskontroll av förpackningar har med stöd av 10 § i lagen utfärdats i 23 § i den nationella förordningen om förpackningsavfall (Säkerhets- och kemikalieverkets nuvarande uppgifter beskrivs i avsnitt 3 Nuläge).

De gällande krav på förpackningar som omfattas av Säkerhets- och kemikalieverkets tillsynsansvar preciseras eller utvidgas i förpackningsförordningen inom ramen för vissa

övergångsperioder, vilket också utvidgar Säkerhets- och kemikalieverkets tillsynsuppgifter. Bestämmelser om dem utfärdas senare i den nationella förordningen om förpackningsavfall. Säkerhets- och kemikalieverkets marknadskontroll omfattar utöver 4 d och 4 e § i den nationella förordningen om förpackningsavfall också tillsynen över efterlevnaden av artiklarna 5, 6, 8–12, 14, 24–26, 7.1 d och 7.2 d i förpackningsförordningen. De tillsynsuppgifter som föreslås för Säkerhets- och kemikalieverket i den nationella förordningen om förpackningsavfall beskrivs närmare i specialmotiveringen till 24 a § och i avsnitt 8 Bestämmelser på lägre nivå än lag.

Tillstånds- och tillsynsverket

Tillstånds- och tillsynsverket ska utöver de riksomfattande tillsynsuppgifter som för närvarande gäller producentansvar och retursystem för dryckesförpackningar enligt förslaget dessutom utöva tillsyn över de skyldigheter som gäller artiklarna 27 och 29–31 i förpackningsförordningen. Dessa uppgifter gäller övervakningen av genomförandet av de system för återanvändning och mål för återanvändning som anges i de nämnda artiklarna i enlighet med de regler för beräkning som anges i förordningen samt verksamhetsutövarnas årliga rapporteringskyldighet i fråga om uppnåendet av målen för återanvändning. Tillstånds- och tillsynsverkets uppgifter beskrivs närmare i specialmotiveringen till 22 och 25 §.

Livsmedelsverket och den kommunala livsmedelstillsynsmyndigheten

I propositionen föreslås att det till 24 a § i avfallslagen fogas ett nytt 2 mom. där det föreskrivs att Livsmedelsverket och den kommunala livsmedelstillsynsmyndigheten är marknadskontrollmyndigheter i fråga om kravet på lägsta innehåll av återvunnet material enligt artikel 7.1 a–c och 7.2 a–c i förpackningsförordningen. Det föreslås en skyldighet för Livsmedelsverket att delta i planeringen, styrningen och utvecklingen av den tillsynen.

Det föreslås dessutom att det till 25 § i avfallslagen fogas ett nytt 3 mom. där det föreskrivs att den kommunala livsmedelstillsynsmyndigheten har tillsyn över att skyldigheten att erbjuda påfyllning för hotell-, restaurang-, café- och cateringsektorn enligt artikel 32 i förpackningsförordningen och skyldigheten att erbjuda återanvändbara alternativ för hotell-, restaurang-, café- och cateringsektorn enligt artikel 33 i den förordningen följs. Det föreslås en skyldighet för Livsmedelsverket att delta i planeringen, styrningen och utvecklingen av den tillsynen.

Det föreslås att det till 144 § 1 och 2 mom. i avfallslagen fogas bestämmelser enligt vilka den statliga och den kommunala myndigheten får ta ut en avgift för inspektioner och andra tillsynsåtgärder som hänför sig till iakttagandet av artiklarna 32 och 33 samt artikel 7.1 a–c och 7.2 a–c i förpackningsförordningen.

Transport- och kommunikationsverket

I denna proposition föreslås ändringar i 1 § 3 mom. och 17 § 2 mom. i lagen om tillsyn över förmedlingstjänster på nätet (18/2024). Det föreslås att Transport- och kommunikationsverket ska utöva tillsyn över att leverantörer av onlineplattformar fullgör skyldigheten enligt artikel 45.4 och 45.6 i förpackningsförordningen. Leverantören av en onlineplattform är skyldig att av de distansförsäljare som är verksamma på plattformen skaffa information om registrering i producentansvarsregistret samt en självcertifiering om att producentansvarsskyldigheterna fullgörs.

I propositionen föreslås dessutom att 17 § 2 mom. i lagen om tillsyn över förmedlingstjänster på nätet ändras så att Transport- och kommunikationsverket ges möjlighet att påföra

påföljdsavgift för leverantörer av onlineplattformar som uppsåtligt eller av oaktsamhet försummar skyldigheten att erhålla den ovan beskrivna information som anges i förpackningsförordningen.

4.1.2 Kraven på producentansvar

Enligt artikel 40.2 i förordningen ska medlemsstaterna fastställa närmare bestämmelser om den eller de behöriga myndigheternas organisation och verksamhet, inbegripet administrativa regler och förfaranderegler för registrering av producenter i enlighet med artikel 44, upprättande och övervakning av rapporteringskraven i enlighet med artikel 44.7 och 44.8, övervakning av genomförandet av skyldigheterna avseende utökat producentansvar i enlighet med artikel 45, godkännande av fullgörandet av skyldigheter inom utökat producentansvar i enlighet med artikel 47 samt tillhandahållande av information i enlighet med artikel 56.

De krav på producentansvar för förpackningar som föreskrivs i förpackningsförordningen ingår i huvudsak i den gällande avfallslagens 6 kap. om producentansvar och i den nationella förordningen om förpackningsavfall, som utfärdats med stöd av det kapitlet.

I denna proposition föreslås att det i 48 § 2 mom. i avfallslagen föreskrivs om ett undantag från producentansvaret för förpackningar för producenter av foderbalförpackningar, om de kasserade foderbalförpackningarna samlas in och materialåtervinns effektivt tillsammans med andra jordbruksplaster. I övrigt hänvisas i definitionen av förpackningsproducent till artikel 3.1.15 i förpackningsförordningen.

För att genomföra artikel 51.3 i förpackningsförordningen föreslås det i propositionen att det till 52 § i avfallslagen fogas ett nytt 3 mom. där det förutsätts att en producentsammanslutning för förpackningsproducenter för finansiering av åtgärder för minskning och förebyggande av uppkomsten av avfall avsätter medel motsvarande högst fem procent av de avgifter som den tar ut av sina medlemmar. En motsvarande skyldighet föreslås i 68 § i avfallslagen för den ansvarige för ett retursystem för dryckesförpackningar. Enligt propositionen får avgift dock inte tas ut för återanvändbara förpackningar. Närmare bestämmelser om beloppet av den finansiering som ska avsättas av producentsammanslutningen får utfärdas genom förordning av statsrådet.

I propositionen föreslås dessutom att det till 9 § 2 mom., 46 § 3 mom., 48 § 1 mom. 6 punkten, 63 § 1 och 2 mom., 63 a § 2 mom. och 66 a § 3 mom. i avfallslagen fogas ändamålsenliga informativa hänvisningar till förpackningsförordningen.

4.1.3 Påföljder för överträdelser av förpackningsförordningen

Bestämmelserna om påföljder i artikel 68 i förpackningsförordningen ska enligt förslaget genomföras dels genom bestämmelser som redan finns i avfallslagen, lagen om tillsyn över förmedlingstjänster på nätet och marknadskontrollagen, dels genom bestämmelser som föreslås i denna proposition. Av de myndigheter som utövar tillsyn över förpackningsförordningen ska Säkerhets- och kemikalieverket och Livsmedelsverket tillämpa marknadskontrollagen, Transport- och kommunikationsverket tillämpa lagen om tillsyn över förmedlingstjänster på nätet, Tillstånds- och tillsynsverket tillämpa avfallslagen och den kommunala livsmedelstillsynsmyndigheten tillämpa avfallslagen och marknadskontrollagen. I de ovannämnda lagarna föreskrivs det om olika tillsynsmetoder och påföljder som myndigheterna har till sitt förfogande.

Det föreslås att 126 och 128 § i avfallslagen ändras så att en tillsynsmyndighet enligt avfallslagen om förpackningsförordningen inte iakttas kan använda förvaltningstvång, det vill säga meddela ekonomiska aktörer som bryter mot förpackningsförordningen ett föreläggande eller förbud, som förenas med vite som föreläggs med stöd av 129 § i avfallslagen. Enligt propositionen ska brott mot förpackningsförordningen i detta skede inte kopplas till den försummelseavgift som avses i 131 § i avfallslagen och det ska inte vara straffbart enligt 147 § i avfallslagen.

Enligt artikel 45.4 i förpackningsförordningen har leverantörer av onlineplattformar en skyldighet att skaffa information om registreringen av producenter samt självcertifiering av producenten, där denne bekräftar att den fullgör producentansvarsskyldigheterna i den medlemsstat där konsumenten befinner sig. Det föreslås att tillsynen över skyldigheten ska åläggas Transport- och kommunikationsverket som en del av den övriga tillsynen över förmedlingstjänster på nätet, på vilken lagen om tillsyn över förmedlingstjänster på nätet tillämpas. I 17 § i den lagen föreskrivs det om den påföljdsavgift som Transport- och kommunikationsverket kan påföra en leverantör av en onlineplattform för de försummelser som anges i 17 §. Det föreslås att brott mot artikel 45.4 i förpackningsförordningen fogas till tillämpningsområdet för 17 § i lagen.

Enligt propositionen ska Säkerhets- och kemikalieverket ha till uppgift att utöva tillsyn över efterlevnaden av skyldigheterna enligt artiklarna 5, 6, 8–12, 14, 24–26, 7.1 d och 7.2 d i förpackningsförordningen. Vid tillsynen ska Säkerhets- och kemikalieverket tillämpa marknadskontrollagen, med stöd av vilken Säkerhets- och kemikalieverket kan meddela ekonomiska aktörer åtgärdsförelägganden (17 §), förbud mot tillverkning, utsläppande på marknaden och tillhandahållande på marknaden av produkter (18 §), förelägganden om återkallelse (19 §) samt meddela kompletterande förelägganden till ekonomiska aktörer (20 §). Marknadskontrollagen innehåller inga bestämmelser om administrativa påföljdsavgifter, utan bestämmelser om sådana finns i den produktspecifika regleringen. Om en produktspecifik författning innehåller bestämmelser om administrativa påföljdsavgifter, kan marknadskontrollmyndigheten tillämpa dem parallellt med de tillsynsmetoder som anges i marknadskontrollagen. I propositionen föreslås dock inga nya bestämmelser i avfallslagen till denna del. Således ska brott mot artiklarna 24–26 i förpackningsförordningen enligt förslaget inte omfattas av en administrativ påföljdsavgift.

Avsikten är att avfallslagens påföljdssystem ska förnyas i samband med den totalreform som är under beredning, där det stiftas en lag om cirkulär ekonomi i stället för avfallslagen. I samband med totalreformen ska avfallslagens bestämmelser om försummelseavgift i 131–133 § och straffbestämmelsen i 147 § revideras så att de är effektivare än för närvarande och motsvarar de rättsliga villkoren för påföljdsbestämmelser enligt grundlagsutskottets utlåtandepaxis. I samband med beredningen av propositionen har det ansetts att det i detta skede inte är ändamålsenligt att koppla överträdelser av förpackningsförordningen till försummelseavgiften eller straffbestämmelsen i avfallslagen före den nämnda totalreformen, trots att artikel 68.2 i förpackningsförordningen verkar förutsätta att administrativa påföljdsavgifter (”administrativa sanktionsavgifter”) tillämpas på överträdelser av skyldigheterna enligt artiklarna 24–29 i förordningen, och trots att till exempel överträdelser av avfallstransportförordningen omfattas av försummelseavgiften enligt 131 § i avfallslagen.

Med beaktande av den brådskande tidsplanen för del 1 av det nationella genomförandet av förpackningsförordningen, enligt vilken förpackningsförordningen ska tillämpas från och med den 12 augusti 2026 och tidsfristen för att utfärda bestämmelser om påföljder är den 12 februari 2027, är det inte möjligt att i denna proposition bereda regleringen om administrativ påföljdsavgift så att artikel 68 i förpackningsförordningen med säkerhet genomförs fullt ut. Det

eventuella bristfälliga genomförandet gäller artikel 68.2 i förpackningsförordningen, enligt vilken det för överträdelse av kraven i artiklarna 24–29 i förordningen ska föreskrivas om administrativa sanktionsavgifter eller sanktionsavgifter som döms ut av domstol.

4.1.4 Säkerhet som krävs av producentsammanslutningar

Enligt det föreslagna 61 § 3 mom. i avfallslagen ska förpackningsproducenter eller producentsammanslutningar för förpackningsproducenter ställa sådan säkerhet som täcker kostnaderna för avfallshantering av förpackningsavfall i tre månader från det att producentsammanslutningen har konstaterats vara insolvent eller dess verksamhet har upphört. Artikel 47.6 i förpackningsförordningen förutsätter att producentsammanslutningen ställer tillräcklig säkerhet som täcker kostnaderna för den avfallshantering som producentsammanslutningen ordnat när producentsammanslutningens verksamhet upphör eller när producentsammanslutningen blir insolvent.

I den nämnda artikeln i förpackningsförordningen föreskrivs det inte hur länge den avfallshantering som ordnats av producentsammanslutningen ska täckas med de medel som fås ur säkerheten, om producentsammanslutningens insolvens eller upphörandet av verksamheten realiserar. Säkerhetens belopp får till denna del avgöras nationellt. Enligt förslaget ska säkerheten täcka kostnaderna för den hantering av förpackningsavfall som producentsammanslutningen ordnat i tre månader efter det att producentsammanslutningens verksamhet har upphört eller den har konstaterats vara insolvent. Säkerheten ska beaktas vid bedömningen av om en producent eller producentsammanslutning som införts i producentregistret har tillräckliga ekonomiska resurser för att organisera sin verksamhet på behörigt sätt vid tillämpningen av 64 § i avfallslagen.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

4.2.1 Konsekvenser av EU:s förpackningsförordning

Konsekvenserna av förpackningsförordningen har bedömts i samband med kommissionens förslag till förordning om förpackningar och förpackningsavfall i en konsekvensbedömning i två delar (SWD(2022) 384 final, delarna 1 och 2) samt i ett sammandrag (SWD(2022) 385 final).¹³ Konsekvenserna av kommissionens förslag till förordning har också bedömts i statsrådets U-skrivelse till riksdagen om förslaget till förordning ([U 110/2022 rd](#)).

Sammantaget genererar omställningen till en effektivare cirkulär ekonomi för förpackningar enligt kommissionen fördelar som till exempel ökad konsumentmedvetenhet, färre olägenheter för miljö och hälsa, en minskning av EU:s beroende av importerade råmaterial och fossila bränslen, stimulans för innovationer och ekonomisk tillväxt samt färre onödiga utgifter för hushållen.

Enligt kommissionen innebär förslaget totalekonomiska besparingar på 47,2 miljarder euro i hela EU jämfört med basscenariot för 2030: kostnaderna för avfallshanteringen skulle minska med 4,2 miljarder euro, extrakostnaderna för återanvändningssystem och pantsystem skulle vara 4,6 miljarder euro och försäljningen och förbrukningen av förpackningar skulle minska med 51,7 miljarder euro.

---

¹³ https://environment.ec.europa.eu/publications/proposal-packaging-and-packaging-waste_en

Uppföljnings- och rapporteringskraven i förpackningsförordningen ökar såväl myndigheternas som verksamhetsutövarnas administrativa arbete. Kommissionen bedömer att inom hela EU medför förslaget årliga administrativa merkostnader på 1,3 miljarder euro närmast på grund av certifiering av återvinningsbara förpackningar och returinnehållet i plastförpackningar.

Enligt kommissionens konsekvensbedömning leder förslaget till att det år 2030 uppkommer 18 miljoner ton mindre förpackningsavfall inom EU än i ett basscenario utan ytterligare åtgärder. Mängden är 3,1 miljoner ton mindre än 2018. Växthusgaserna minskar med cirka 23 miljoner ton CO₂-ekvivalenter och de externa miljöeffekterna omvandlade till pengar minskar med 6,4 miljarder euro jämfört med basscenarioet för 2030.

Intressentgrupperna har i sina egna utredningar, särskilt i fråga om kartongbaserade engångsförpackningar och i fråga om dryckesförpackningar i det pantbaserade retursystemet, framfört att återanvändning inte alltid med tanke på miljökonsekvenserna är ett bättre alternativ än engångsförpackningar. Centrala faktorer som påverkar miljön enligt konsekvensbedömningar som gäller återanvändning är 1) engångsförpackningens råvaror och tillverkningsprocess, 2) rengöring av kärl som ska återanvändas och 3) retur av förpackningar som ska återanvändas och anknyttande förfaranden och avstånd.

Förpackningsförordningens konsekvenser är olika för olika branscher, vissa har i förslaget sett en möjlighet till nya innovationer och affärsmodeller samt utvidgning av verksamheten. Skyldigheten att använda återvunnen plast anses stödja marknaden för återvunnen plast och skapa ett incitament för affärsverksamhet. Positiva effekter ses också i främjandet av förpackningarnas materialåtervinningsbarhet. Negativa konsekvenser har särskilt setts för de branscher vars verksamhetsområde omfattar sådana förpackningar vars användning enligt förslaget ska begränsas eller om kraven förutsätter stora ändringar i den nuvarande verksamhetsmiljön och praxis, såsom till exempel genomförandet av kraven på återanvändning skulle förutsätta. Främjandet av återanvändning kräver betydande nya investeringar i synnerhet för aktörer som använder transportförpackningar, dryckesindustrin, handeln samt hotell-, restaurang-, café- och cateringsektorn. Ökad återanvändning skulle förutsätta nya lösningar för att inrätta system för återanvändning samt medföra kostnader för handeln för organiseringen av sortering och hantering i butikerna.

I denna regeringsproposition bedöms främst konsekvenserna av de nationella bestämmelser i propositionen som kompletterar förpackningsförordningen.

4.2.2 Ekonomiska konsekvenser

4.2.2.1 Konsekvenser för företagen

Definitionen av producent

Konsekvenserna av definitionen av förpackningsproducent för verksamhetsutövarna beror i huvudsak på den ändring som gjorts i förpackningsförordningen. Enligt en ändring som föreslås i 48 § 2 mom. i avfallslagen ska producentansvaret inte gälla foderbalförpackningar som samlas in och materialåtervinns tillsammans med andra jordbruksplaster. Undantaget motsvarar undantaget i den gällande lagen, enligt vilket producentansvaret för förpackningar inte gäller producenter av förpackningsmaterial för foderbalar. Det föreslagna nya undantaget förutsätter dock att den som producerar sådana förpackningar ska säkerställa att förpackningarna samlas in och materialåtervinns effektivt. Detta kan ske till exempel genom att ansluta sig till det befintliga landsomfattande frivilliga systemet för separat insamling av plastavfall från jordbruket. Systemet motsvarar således till servicenivån åtminstone det nuvarande

insamlingssystem som krävs för förpackningsavfall från företag och som ska ordnas av producenten. Bestämmelsen har inga nämnvärda konsekvenser för producenter av foderbalförpackningar, eftersom uppskattningsvis cirka 95 procent av de foderbalförpackningar som släpps ut på marknaden redan omfattas av systemet för insamling av jordbruksplaster.

Säkerhet som krävs av producentsammanslutningar

Det föreslagna kravet på säkerhet riktas till förpackningsproducenten eller producentsammanslutningen. För närvarande finns det två registrerade producentsammanslutningar för förpackningsproducenter i Finland. Den sammanlagda omsättningen inom hanteringen av förpackningsavfall är för närvarande cirka 50 miljoner euro och består i huvudsak av de avgifter som producentsammanslutningen tar ut för ordnandet av avfallshanteringen. Således behövs det en säkerhet på flera miljoner för att ordna avfallshanteringen i tre månader.

Säkerhetens belopp är dock inte lika stort som den kostnad som säkerheten medför för producentsammanslutningen – eller det belopp som är bundet till säkerheten. Endast när en insättning på bank används som säkerhet är hela säkerhetsbeloppet kontinuerligt passivt på det pantsatta kontot. Som säkerhet lämpar sig dock också borgen eller försäkring. Då betalar producentsammanslutningen till exempel årligen ett finansiellt institut för borgen eller försäkring. I detta fall är det belopp som kontinuerligt är bundet till säkerheten klart mindre än vid en insättning på bank.

Finansiering för förebyggande av uppkomsten av avfall

Artikel 51.3 i förpackningsförordningen styr tillverkare av engångsförpackningar till att finansiera åtgärder för att minska och förebygga uppkomsten av avfall, såsom åtgärder för att främja återanvändning och påfyllning. I förpackningsförordningen fastställs inte storleken på den minimiandel av producentsammanslutningens och retursystemens anslag som ska avsättas för finansiering av åtgärder för att minska och förebygga uppkomsten av avfall. Enligt förslaget får den avgift som retursystemet för dryckesförpackningar och producentsammanslutningen tar ut för minskning och förebyggande av uppkomsten av avfall inte överstiga fem procent av de avgifter som sammanslutningen tar ut av sina medlemmar. Avgift får inte heller tas ut för återanvändbara förpackningar, eftersom användningen av dem i regel minskar mängden förpackningsavfall som uppkommer.

Förslaget ger producentsammanslutningarna och retursystemen för dryckesförpackningar omfattande prövningsrätt i fråga om det belopp som används för förebyggande av uppkomsten av avfall och avgiftsgrunderna för det. Hittills har det inte funnits någon motsvarande bestämmelse. I den föreslagna bestämmelsen ingår ett bemyndigande att genom förordning av statsrådet utfärda närmare bestämmelser om det belopp eller den procentuella andel som ska avsättas för förebyggande av uppkomsten av avfall. Behovet av en eventuell fast procentandel som föreskrivs genom förordning bedöms senare utifrån god praxis i andra medlemsstater och eventuella anvisningar från kommissionen.

Avgift för tillsynsåtgärder

Livsmedelstillsynsmyndigheten ska få ta ut avgift för inspektioner och andra tillsynsåtgärder som hänför sig till iakttagandet av artikel 7.1 a–c och 7.2 a–c och artiklarna 32 och 33 i förpackningsförordningen. Tillsynen över dessa krav kan kopplas till den tillsyn som livsmedelstillsynsmyndigheten annars utövar över företagen. Tillsynen över dessa nya avgifter

bedöms således inte medföra någon betydande kostnadsökning för den tillsyn som redan utövas över företagen.

Mikroföretag med färre än 10 anställda omfattas inte av skyldigheten enligt artikel 33 i förordningen att erbjuda återanvändning inom hotell-, restaurang-, café- och cateringsektorn. Enligt en bedömning av Turism- och Restaurangförbundet rf omfattas över 93 procent av restaurangföretagen i Finland inte av skyldigheten. Dessa står för ungefär hälften av de finländska restaurangernas omsättning. Tillsynen över efterlevnaden av skyldigheten att erbjuda påfyllning för hotell-, restaurang-, café- och cateringsektorn enligt artiklarna 28 och 32 i förpackningsförordningen och skyldigheten att erbjuda återanvändbara alternativ enligt artikel 33 i förpackningsförordningen kan kopplas till den livsmedelstillsyn som också i övrigt utövas över företagen.

För att minimera merkostnaderna är det viktigt att tillsynen över de nya kraven kan kombineras med existerande tillsynsbesök. Övervakningen av skyldigheten att uppfylla kravet på andelen materialåtervunnen plast är övervakning av anläggningar, eftersom skyldigheten beräknas som ett medelvärde per produktionsanläggning och år för tillverkaren av plastförpackningar. Livsmedelsmyndigheten förrättar regelbundet inspektioner hos företag som tillverkar, vidareförädlar och importerar kontaktmaterial. Övervakningen av de krav i förpackningsförordningen som gäller andelen materialåtervunnen plast kan kopplas till den befintliga tillsynen.

4.2.2.2 Konsekvenser för myndigheternas verksamhet

Tillstånds- och tillsynsverket

Tillstånds- och tillsynsverket föreslås vara den myndighet enligt förpackningsförordningen som utövar tillsyn över producentansvaret. Tillstånds- och tillsynsverkets tillsynsuppgifter utvidgas från den nuvarande tillsynen över producentansvaret i fråga om förpackningar i och med att regleringen blir mer omfattande och detaljerad. Även rapporteringen ökar och preciseras betydligt jämfört med nuläget. Tillstånds- och tillsynsverket föreslås dessutom få helt nya uppgifter när det gäller tillsynen över och rapporteringen om målen och systemen för återanvändning. Också den snabba ökningen av distanshandeln och tillsynen över att utländska distansförsäljares producentenskyldigheter fullgörs ökar arbetsmängden för verket.

De utvidgade rapporteringskraven enligt förpackningsförordningen förutsätter också informationssystemändringar i producentregistret.

Tillstånds- och tillsynsverket bedömer att behovet av tilläggsresurser för tillsynen över efterlevnaden av förpackningsförordningen permanent uppgår till 1 årsverke. Dessutom uppskattar Tillstånds- och tillsynsverket att minimiändringarna i informationssystemet kostar sammanlagt 200 000 euro. Av anslaget behöver 100 000 euro vara tillgängligt 2027 och 100 000 euro 2028. Det permanenta resursbehov som informationssystemen förutsätter uppgår till 15 000 euro per år.

Säkerhets- och kemikalieverket

Den marknadskontroll som förpackningsförordningen förutsätter medför helt nya tillsynsuppgifter för Säkerhets- och kemikalieverket, utvidgar verksamhetsutövarvården och ökar avsevärt de krav och handlingar som ska övervakas samt förutsätter förtrogenhet också med livsmedelslagstiftningen. De nya skyldigheter som träder i kraft stegvis förutsätter också information och rådgivning som riktar sig till företagen.

Analyskostnaderna ökar på grund av nya ämnen som ska övervakas. Dessutom behövs ett anslag för informationssystemkostnader. I Säkerhets- och kemikalieverkets marknadskontrollplattform, det så kallade Manta-systemet, ska det tas fram nya kontrollblanketter som krävs för kontrollen av handlingar och märkningar, med tillägg av nya datafält samt författningsspecifika produktuppgifter för bedömning av överensstämmelse med kraven. Därtill behövs gränssnittsuppdateringar i fråga om den elektroniska plattformen ICSMS, som upprätthålls av kommissionen och har utvecklats för informationsutbyte mellan marknadskontrollmyndigheter.

Säkerhets- och kemikalieverket bedömer att de nya tillsynsuppgifter som följer av förpackningsförordningen medför ett permanent behov av tilläggsresurser på 3,5 årsverken. Av detta behov av tilläggsresurser behövs 1,5 årsverken från och med 2026, 1 årsverke från och med 2028 och 1 årsverke från och med 2029. Engångskostnaden för de systemuppdateringar som förordningen förutsätter uppgår till 80 000 euro, varav 40 000 euro hänför sig till 2026 och 40 000 euro till 2027. Därtill uppgår merkostnaderna för analyser av nya ämnen som ska omfattas av tillsyn till 20 000 euro per år.

Livsmedelsverket

Livsmedelsverket svarar på riksnivå för ledningen och styrningen av tillsynen över livsmedelssäkerheten i fråga om aktörerna inom hotell-, restaurang-, café- och cateringsektorn. Livsmedelsverket svarar också för ledningen och styrningen av tillsynen över säkerheten i fråga om kontaktmaterial och materialens övriga överensstämmelse med kraven.

Den riksomfattande planering, styrning och utveckling av tillsynen som föreslås för Livsmedelsverket i fråga om den lägsta andelen återvunnet material i kontaktmaterialförpackningar enligt artikel 7 i förpackningsförordningen samt skyldigheten att erbjuda påfyllning för hotell-, restaurang-, café- och cateringsektorn enligt artikel 32 och skyldigheten att erbjuda återanvändbara alternativ för hotell-, restaurang-, café- och cateringsektorn enligt artikel 33 i den förordningen ökar verkets uppgifter jämfört med nuläget. Livsmedelsverket ska utarbeta anvisningar och utbilda de kommunala livsmedelstillsynsmyndigheter som utför tillsynen för den tillsyn som de nya bestämmelserna förutsätter. Livsmedelsverket behöver göra behövliga uppdateringar i miljö- och hälsoskyddets gemensamma VATI-system när det gäller den nya tillsyn som avser genomförandet av förpackningsförordningen. I miljö- och hälsoskyddets elektroniska anmälningstjänst, Ilppa, som är avsedd för aktörerna, behövs också en ändring för att aktörerna ska kunna anmäla retursystem. Tilläggsresurser behövs också för myndighetssamarbete och information till verksamhetsutövarna.

Livsmedelsverket bedömer att de föreslagna nya tillsynsuppgifterna medför ett behov av tilläggsresurser på 1 årsverke för en tid av 2 år.

Livsmedelsverket föreslås också ha en övervakningsuppgift i fråga om andelen återvunnen plast när det gäller tillverkare av livsmedelsförpackningar av plast inom verkets verksamhetsområde. Tillsynen ökar Livsmedelsverkets arbetsuppgifter, men de nya uppgifterna kan kombineras med den tillsyn som även annars utförs vid samma objekt. De nya kraven ökar också verksamhetsutövarnas behov av rådgivning. Enligt det tillägg som föreslås i 144 § 1 mom. i avfallslagen ska Livsmedelsverket kunna ta ut en avgift för tillsynsåtgärder som hänför sig till iakttagandet av kravet på lägsta innehåll av återvunnet material i plastförpackningar. Avgiften täcker Livsmedelsverkets administrativa kostnader för skötseln av de uppgifter som följer av den nya lagstiftningen, och särskilda kompensationsåtgärder till följd av den nya uppgiften behöver inte föreslås.

Den kommunala livsmedelstillsynsmyndigheten

De kommunala livsmedelstillsynsmyndigheterna övervakar regelbundet på riskbasis livsmedelskontaktmaterialverksamheten (tillverkning, import och partihandel) med intervall på 1–3 år. Dessutom övervakar de användningen av kontaktmaterial i livsmedelsverksamhet.

De kommunala livsmedelstillsynsmyndigheterna övervakar också livsmedelssäkerheten och produktsäkerheten i restauranger. Livsmedelsföretagen svarar genom sin egenkontroll för att deras verksamhet och livsmedel uppfyller kraven i lagstiftningen. Livsmedelstillsynsmyndigheterna övervakar restaurangernas verksamhet riskbaserat med en frekvens på 0,35–3 gånger per år.

Enligt propositionen ska den kommunala livsmedelstillsynsmyndigheten inom sitt verksamhetsområde övervaka det lägsta innehållet av återvunnet material i kontaktmaterialförpackningar enligt artikel 7 i förpackningsförordningen samt iakttagandet av skyldigheten att erbjuda påfyllning för hotell-, restaurang-, café- och cateringsektorn enligt artikel 32 och skyldigheten att erbjuda återanvändbara alternativ för hotell-, restaurang-, café- och cateringsektorn enligt artikel 33. Det föreslås att Livsmedelsverket ska delta i planeringen, styrningen och utvecklingen av tillsynen. Tillsynen ökar livsmedelsinspektörens arbetsuppgifter, men de nya uppgifterna kan kombineras med den tillsyn som även annars utförs vid samma objekt. De nya kraven ökar också verksamhetsutövarnas behov av rådgivning. Rådgivnings- och informationsinsatserna genomförs i samarbete med Livsmedelsverket.

I enlighet med det tillägg som föreslås i 144 § 2 mom. i avfallslagen får den kommunala livsmedelstillsynsmyndigheten ta ut en avgift för inspektioner och andra tillsynsåtgärder som hänför sig till iakttagandet av skyldigheten att erbjuda påfyllning för hotell-, restaurang-, café- och cateringsektorn enligt artikel 32 i förpackningsförordningen och skyldigheten att erbjuda återanvändbara alternativ för hotell-, restaurang-, café- och cateringsektorn enligt artikel 33 i den förordningen samt för inspektioner och andra tillsynsåtgärder som hänför sig till iakttagande av kravet på lägsta innehåll av återvunnet material i kontaktmaterialförpackningar. Avgiften täcker kommunernas administrativa kostnader för skötseln av de uppgifter som följer av den nya lagstiftningen, och särskilda kompensationsåtgärder för den nya uppgiften behöver inte föreslås.

Transport- och kommunikationsverket

Enligt förslaget ska Transport- och kommunikationsverket med de befogenheter som föreskrivs i lagen om tillsyn över förmedlingstjänster på nätet utöva tillsyn över att leverantörer av onlineplattformar iakttar de skyldigheter enligt förpackningsförordningen som är kopplade till förordningen om digitala tjänster. Det är fråga om en relativt liten ny tillsynsuppgift för Transport- och kommunikationsverket som hänger samman med tillsynen enligt EU:s förordning om digitala tjänster. Uppgiften kan skötas inom ramen för de nuvarande resurser som anvisats för tillsynen över efterlevnaden av förordningen om digitala tjänster. Även om antalet i Finland etablerade onlineplattformar som förpliktas av bestämmelsen för närvarande är relativt litet, förutsätter den nya uppgiften dock att verket ger råd och handledning i tolkningen av bestämmelsen om producentansvarsskyldigheten i förpackningsförordningen, som är kopplad till iakttagandet av förordningen om digitala tjänster. Transport- och kommunikationsverket har nyligen fått också en annan tillsynsuppgift som hänför sig till förordningen om digitala tjänster och som gäller miljöförpliktelser för onlineplattformar (batteriförordningen, 191/2026) och verket kan till följd av EU-rättsakter som ska genomföras i Finland komma att tilldelas fler tillsynsuppgifter avseende onlineplattformar. I fortsättningen

behöver i verkets resursbehov beaktas den sammantagna effekten av de mindre tillsynsuppgifterna.

I tabell 3 presenteras ett sammandrag av de föreslagna tillsynsmyndigheternas bedömningar av de behov av tilläggsresurser som tillsynen över efterlevnaden av förpackningsförordningen förutsätter.

Tabell 3 Sammandrag av alla föreslagna tillsynsmyndigheters bedömningar av de behov av tilläggsresurser som tillsynen över efterlevnaden av förpackningsförordningen medför.

1000 e	Av engångsna tur 2026	Av engångsna tur 2027	Av engångsna tur 2028	Permanent fr.o.m. 2026	Permanent fr.o.m. 2027	Permanent fr.o.m. 2028	Permanent fr.o.m. 2029
Personalkostnader		80 (1 årsv.)	80 (1 årsv.)	120 (1,5 årsv.)	80 (1 årsv.)	80 (1 årsv.)	80 (1 årsv.)
IT-system	140	40	100		15		
Analyskostnader				20			
Sammanlagt	140	120	180	140	95	80	80

5 Alternativa handlingsvägar

5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser

5.1.1 Behöriga myndigheter

Förpackningsförordningen förutsätter att medlemsstaterna utser en eller flera myndigheter som ska ansvara för genomförandet av skyldigheterna i fråga om hanteringen av förpackningar och hanteringen av förpackningsavfall samt för kontrollen av efterlevnaden av dem. Medlemsstaterna ska fastställa närmare bestämmelser om den eller de behöriga myndigheternas organisation och verksamhet, inbegripet administrativa regler och förfaranderegler för registrering av producenter i enlighet med artikel 44, upprättande och övervakning av rapporteringskraven i enlighet med artikel 44.7 och 44.8, övervakning av genomförandet av skyldigheterna avseende utökat producentansvar i enlighet med artikel 45, godkännande av fullgörandet av skyldigheter inom utökat producentansvar i enlighet med artikel 47 och tillhandahållande av information i enlighet med artikel 56.

Medlemsstaterna kan utse en oberoende tredje part för att övervaka att producentansvarsorganisationerna fullgör skyldigheterna avseende utökat producentansvar på ett samordnat sätt. Tillstånds- och tillsynsverket (före den 1 januari 2026 Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland) är redan sedan tidigare den myndighet som utövar tillsyn över producentansvaret i fråga om förpackningar. Inga andra myndigheter föreslås för uppgiften, eftersom det är motiverat att koncentrera kompetensen till en enda myndighet.

Det föreslås att Tillstånds- och tillsynsverket också ska utöva tillsyn över genomförandet av de krav som i artiklarna 27 och 29–31 i förpackningsförordningen ställs på systemen för återanvändning, målen för återanvändning och beräkningen av dem samt rapporteringen. Tillsynen skulle också ha kunnat anvisas någon annan myndighet, eftersom det inte finns någon motsvarande tillsynsuppgift sedan tidigare. Det är dock ändamålsenligt att föreskriva att

Tillstånds- och tillsynsverket ska sköta tillsynsuppgiften, eftersom tillsynsuppgifternas karaktär ligger närmast Tillstånds- och tillsynsverkets nuvarande uppgifter. Säkerhets- och kemikalieverket ska som en del av marknadskontrollen av återanvändbara förpackningar utöva tillsyn över att bedömningen av dessa förpackningars överensstämmelse med kraven motsvarar vad som anges i förordningen.

Transport- och kommunikationsverket ska enligt förslaget utöva tillsyn över att de skyldigheter som i förpackningsförordningen föreskrivs för leverantörer av onlineplattformar fullgörs. Detta baserar sig på skäl 132 i ingressen till förpackningsförordningen enligt vilket reglerna för spårbarhet för näringsidkare vid försäljning av produkter online omfattas av de regler för efterlevnadskontroll som fastställs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/2065 om en inre marknad för digitala tjänster och om ändring av direktiv 2000/31/EG (nedan *förordningen om digitala tjänster*). Bestämmelser om Transport- och kommunikationsverkets behörighet finns i lagen om tillsyn över förmedlingstjänster på nätet. En motsvarande tillsynsuppgift infördes för Transport- och kommunikationsverket vid genomförandet av batteriförordningen (191/2026).

Säkerhets- och kemikalieverket föreslås vara marknadskontrollmyndighet för förpackningar, med undantag för det krav som gäller andelen innehåll av återvunnen plast i kontaktmaterialförpackningar, som övervakas av den kommunala livsmedelstillsynsmyndigheten. Säkerhets- och kemikalieverket har redan sedan tidigare utsetts till marknadskontrollmyndighet för förpackningar i enlighet med 24 a § i avfallslagen och 23 § i den nationella förordningen om förpackningsavfall. Det ansågs ändamålsenligt att Livsmedelsverket och den kommunala livsmedelstillsynsmyndigheten, vilka med stöd av livsmedelslagen även i övrigt inspekterar företag som tillverkar, vidareförädlar och importerar livsmedelskontaktmaterial, ska övervaka det krav som gäller andelen innehåll av återvunnen plast i kontaktmaterialförpackningar. Säkerhets- och kemikalieverket ska i sin tur övervaka det krav som gäller andelen innehåll av återvunnen plast i fråga om andra förpackningar än kontaktmaterialförpackningar.

Säkerhets- och kemikalieverket ska enligt förslaget också övervaka begränsningarna för PFAS. Alternativt skulle tillsynen också kunna tilldelas livsmedelstillsynsmyndigheten. Kommissionen har dock rekommenderat medlemsstaterna [vid mötet i medlemsstaternas avfallskommitté den 16 januari 2026/i utkastet till dokumentet Commission Notice] att de ska anvisa tillsynsuppgiften till marknadskontrollmyndigheten enligt förpackningsförordningen. Tillsynen ska dock enligt kommissionen vid behov kunna överföras till livsmedelstillsynsmyndigheten, om förpackningen kan utgöra en sådan risk för livsmedlet som avses i artikel 3 i ramförordningen om kontaktmaterial (EU) 1935/2004.

Det föreslås att den kommunala livsmedelstillsynsmyndigheten ska sköta den tillsynsuppgift som hänför sig till iakttagandet av skyldigheten att erbjuda påfyllning för hotell-, restaurang-, café- och cateringsektorn enligt artikel 28 och 32 i förpackningsförordningen och skyldigheten att erbjuda återanvändbara alternativ för hotell-, restaurang-, café- och cateringsektorn enligt artikel 33 i den förordningen. Det är ändamålsenligt att tillsynsuppgiften tilldelas den kommunala livsmedelsmyndigheten, som redan för närvarande utövar tillsyn över restauranger med stöd av livsmedelslagen, i enlighet med den tillsynsplan som utarbetas årligen. Det är ändamålsenligt att förena dessa tillsynsplaner och tillsynsbesök med inspektion av påfyllnings- och återanvändningsmöjligheterna. Det föreslås att det till 144 § i avfallslagen fogas en möjlighet för kommunen att ta ut en avgift för inspektioner och andra tillsynsåtgärder som hänför sig till iakttagandet av kravet på lägsta innehåll av återvunnet material.

För Livsmedelsverket föreslås en skyldighet att delta i planeringen, styrningen och utvecklingen av de övervakningsuppgifter som anvisats den kommunala livsmedelstillsynsmyndigheten. Motsvarande uppgift har föreskrivits för Livsmedelsverket i livsmedelslagen. Dessutom ska Livsmedelsverket i egenskap av nationell tillsynsmyndighet enligt livsmedelslagen tillsammans med den kommunala myndigheten övervaka iakttagandet av kravet på lägsta innehåll av återvunnet material enligt artikel 7.1 a–c och 7.2 a–c i förpackningsförordningen.

5.1.2 Påföljder

Artikel 68 i förpackningsförordningen, som gäller sanktioner, ska enligt förslaget genomföras med stöd av de tillsynsmetoder och påföljder som anges i den gällande avfallslagen, marknadskontrollagen och lagen om tillsyn över förmedlingstjänster på nätet. I 131 § i avfallslagen föreskrivs det också om försummelseavgift, men enligt förslaget ska överträdelser av förpackningsförordningen kopplas endast till tillsynsmyndighetens förbud eller åläggande som är kopplade till hot om böter i 126 och 128 § i avfallslagen. Lagen om tillsyn över förmedlingstjänster på nätet innehåller en administrativ påföljdsavgift och överträdelse av artikel 45.4 i förpackningsförordningen ska enligt förslaget omfattas av den administrativa påföljdsavgiften. Marknadskontrollagen innehåller ingen administrativ påföljdsavgift, men den innehåller ett brett urval av andra effektiva metoder för marknadskontroll. När det gäller tillsynen över efterlevnaden av artiklarna 24–29 i förpackningsförordningen är den föreslagna regleringen sannolikt inte till alla delar tillräcklig för att genomföra artikel 68 i förpackningsförordningen, eftersom artikel 68.2 förutsätter att sanktionerna vid överträdelser av artiklarna 24–29 ska omfatta ”administrativa sanktionsavgifter”.

Det nationella genomförandet av artikel 68 i förpackningsförordningen skulle också kunna ske genom att i den nationella lagstiftningen införa en påföljd av straffkaraktär för överträdelse av artiklarna 24–29 i förordningen. Detta skulle till exempel innebära att brott mot artiklarna 24–29 i förpackningsförordningen i avfallslagen skulle kopplas till en administrativ påföljdsavgift, såsom försummelseavgiften i 131–133 i avfallslagen. Då skulle det behöva föreskrivas att Säkerhets- och kemikalieverket utöver marknadskontrollagen ska tillämpa också avfallslagen, varvid verket för överträdelse av artiklarna 24–26 i förpackningsförordningen skulle kunna påföra försummelseavgift enligt avfallslagen.

Regleringen i artiklarna 24–29 i förpackningsförordningen lämnar delvis rum för tolkning (förbudet avseende onödiga förpackningar i artikel 24) och dess förpliktande karaktär kan delvis ifrågasättas (målen för återanvändning i artikel 29). Kopplande av bestämmelserna i förpackningsförordningen till försummelseavgiften skulle inte till dessa delar nödvändigtvis uppfylla de villkor på exakthet, tydlighet och proportionalitet som grundlagsutskottet har ställt för bestämmelser om påföljder av straffkaraktär. Därför föreslås det att överträdelser av artiklarna 24–29 i förpackningsförordningen i den första fasen av genomförandet av förordningen inte ska kopplas till påföljder av straffkaraktär, utan att administrativa tvångsmedel enligt avfallslagen och marknadskontrollagen ska tillämpas på eventuella överträdelser.

Miljöministeriet bereder en totalreform av avfallslagen till en lag om cirkulär ekonomi. Avsikten är att en regeringsproposition om den ska lämnas under nästa regeringsperiod. I samband med totalreformen revideras avfallslagens bestämmelser om påföljder helt och hållet och samtidigt görs en bedömning av om överträdelser av skyldigheterna i artiklarna 24–29 i förpackningsförordningen till vissa delar bör kopplas till en administrativ påföljdsavgift eller straffbestämmelse.

5.1.3 Säkerhet som krävs av producentsammanslutningar

Den säkerhet som krävs av en producentsammanslutning kan enligt artikel 47.6 i förpackningsförordningen ersättas med en gemensam fond för producentsammanslutningarna. De kostnader som följer av inrättandet av en fond och regleringen om fonden vore dock betydligt högre än kostnaderna för genomförandet av kravet på säkerhet, och därför är en fond inte ett trovärdigt alternativ till säkerheten i detta sammanhang.

5.1.4 Finansiering för förebyggande av uppkomsten av avfall

Skyldigheten för en producentsammanslutning för förpackningsproducenter och ett retursystem för dryckesförpackningar att avsätta finansiering för åtgärder för minskning och förebyggande av uppkomsten av avfall kan alternativt föreskrivas till exempel som en fast procentandel av systemets anslag eller också kan det genom ett bemyndigande utfärdas närmare bestämmelser i den nationella förordningen om förpackningsavfall. Förslaget innehåller ett bemyndigande att senare genom förordning av statsrådet föreskriva om en fast procentandel.

5.2 Handlingsmodeller som används eller planeras i andra medlemsstater

I Sverige var det förslag som Naturvårdsverket berett om det nationella genomförandet av förpackningsförordningen (20 november 2025) på remiss fram till den 3 april 2026. Förslaget omfattar de artiklar i förpackningsförordningen som ska börja tillämpas senast i februari 2028. I förslaget inskränks den nationella regleringen så att den kompletterar förpackningsförordningen, och ändringarna är i huvudsak tekniska och begränsade. Nya skyldigheter införs endast för vissa sektorer, såsom take away-förpackningar och insamling av förpackningsavfall från företag.

Enligt förslaget ska producentansvarsorganisationen ansvara för insamlingen av förpackningsavfall från verksamheter. Detta ska omfatta minst en av producenterna anordnad mottagningsplats i varje kommun samt direkt insamling från verksamheter genom aktörer som bemyndigats av producentansvarsorganisationen. Andra aktörer inom avfallsbranschen ska få samla in förpackningsavfall endast om de har fått bemyndigande av producentansvarsorganisationen. Kommunen ska få samla in förpackningsavfall i de fall där verksamhetens avfallshantering sker gemensamt med hushållens avfallshantering. Kraven på insamling av förpackningsavfall från verksamheter föreslås vara strängare än i det nuvarande systemet. Som motivering till förslaget anförs bland annat att marknadsdrivna system huvudsakligen fokuserar på ekonomiskt värdefulla avfallsfraktioner, såsom wellpapp och plastfolie, och inte på hela förpackningsflödet. Sveriges nuvarande system uppfyller inte kraven i EU-lagstiftningen vad gäller insamlingsnätets tillgänglighet, täckning eller producenternas minimiansvar. Förslaget innebär att ansvaret för insamlingen av förpackningsavfall från verksamheter fullt ut överförs till producenterna. Enligt gällande förordning ansvarar kommunerna för insamlingen av hushållens förpackningsavfall samt förpackningsavfall från de verksamheter vars avfallshantering är samlokaliserad med hushållens insamling och som har valt kommunal insamling. Producenterna ska ersätta kommunerna för kostnaderna för den kommunalt anordnade insamlingen.

Enligt förslaget ska producentansvarsorganisationen ställa en säkerhet som täcker de kostnader som uppkommer för insamlingen av förpackningsavfall under en period av en månad och för att behandla det förpackningsavfall som samlas in under fyra månader. Säkerhetens storlek ska kunna sänkas om förpackningsavfallet har ett positivt ekonomiskt värde eller om producentansvarsorganisationen har bedrivit motsvarande verksamhet under lång tid och

verksamheten varit finansiellt stabil under denna tid. Säkerheten ska prövas av och ställas till Naturvårdsverket.

Enligt förslaget ska samtliga aktörer med ansvar för system för återanvändning framöver vara skyldiga att göra en anmälan till Naturvårdsverket, så att myndigheten kan utöva tillsyn över systemens funktion, säkerställa efterlevnaden av kraven i förpackningsförordningen samt samla in rapporteringsuppgifter. Vidare föreslås att returställen för återanvändbara dryckesförpackningar ska vara lika lättillgängliga som returställen för pantförsedda engångsförpackningar.

Enligt förslaget ska förordningen om engångsprodukter¹⁴ ändras så att terminologin harmoniseras med EU:s förpackningsförordning samtidigt som det införs en skyldighet att erbjuda återanvändbara förpackningar vid samtliga hämtmatställen. Därtill slopas det nuvarande undantaget för pappersförpackningar.

Naturvårdsverket är utsedd till behörig myndighet enligt artikel 40.1 i förpackningsförordningen och ska ansvara för genomförande och kontroll av efterlevnaden av de skyldigheter som anges kapitel VIII och i artiklarna 6.10, 29.1–29.7, 29.9 och 30–34 i förpackningsförordningen. Naturvårdsverket är sedan tidigare ansvarig för tillsyn av producentansvaret och för marknadskontroll av bestämmelser som följer av förpackningsdirektivet. Naturvårdsverket ansvarar också för att ta emot anmälningar från producenter samt för godkännande av producentansvarsorganisationer. Vidare ansvarar Naturvårdsverket för att samla in data från berörda aktörer och rapportera vidare till kommissionen. Naturvårdsverkets uppdrag omfattade inte att föreslå vilken myndighet som ska ansvara för marknadskontroll och övrig tillsyn av de nya bestämmelserna i förpackningsförordningen, så beslut om de myndighetsuppgifter som gäller dem fattas i ett annat sammanhang. Utan eventuella nya tillsynsuppgifter bedömer Naturvårdsverket att behovet av tilläggsresurser är tre årsverken.

För att minska användningen av lätta plastbärkassar för engångsbruk föreslås inga ytterligare åtgärder. Den skatt på plastbärkassar som var i kraft 2020–2024 minskade förbrukningen av plastbärkassar för engångsbruk till 14 plastbärkassar per person och år, vilket ligger klart under EU:s mål på 40 plastbärkassar per person och år. Före införandet av skatten uppgick förbrukningen till 60–80 kassar per person och år.

Enligt förslaget ska producentansvarsorganisationerna avsätta minst två procent av de årliga förpackningsavgifter som producenterna betalar till organisationen för att finansiera avfallsminskningståtgärder och avfallsförebyggande åtgärder. På motsvarande sätt ska den som driver ett retursystem för engångsförpackningar avsätta minst två procent av de årliga intäkterna för att finansiera avfallsminskningståtgärder och avfallsförebyggande åtgärder. I vissa medlemsstater finns det redan bestämmelser om minimandelar, exempelvis 0,5 procent i Österrike och 5 procent i Frankrike.

Naturvårdsverket föreslår att de sanktioner som avses i artikel 68 i EU:s förpackningsförordning ska genomföras genom miljöstraffavgifter eller förelägganden i stället för straffsanktioner. Miljöstraffavgiften är en avgift av straffliknande karaktär som påförs av en förvaltningsmyndighet vid överträdelse och motsvarar den administrativa påföljdsavgift eller försummelseavgift som tillämpas inom vissa regleringsområden i Finland. Enligt förslaget kommer det i Sverige att föreskrivas om miljöstraffavgift också för överträdelse av vissa

---

¹⁴ Förordning om engångsprodukter (2021:996)

andra skyldigheter enligt förpackningsförordningen än artiklarna 24–29, till exempel rapporteringsfel och försummelse av producentens registreringskyldighet.

6 Remissvar

6.1 Begäran om utlåtande och det huvudsakliga innehållet i remissvaren

Utkastet till proposition var på remiss i tjänsten Utlåtande.fi mellan den 3 mars 2026 och den 25 mars 2026. Det kom in 44 utlåtanden. Utlåtanden lämnades av jord- och skogsbruksministeriet, kommunikationsministeriet, arbets- och näringsministeriet, Konkurrens- och konsumentverket, Säkerhets- och kemikalieverket, Livsmedelsverket, Transport- och kommunikationsverket, Tillstånds- och tillsynsverket, Ålands landskapsregering, Finlands Kommunförbund rf, Helsingfors stad, Tammerfors stad, Jyväskyläregionens miljöhälsa, Lahtis miljöhälsa, Stadsmiljösektorn i Åbo stad, Lojo stad, Borgå miljöhälsovård, Uleåborgsnejdens miljöbyrå, Mellersta Österbottens miljöhälsovård, miljöväsendet i norra Mellersta Finland, Veterinärhygienikernas förening rf, Teknologiska forskningscentralen VTT Ab, Naturresursinstitutet, Plastindustrin rf, Tuottajayhteisöjen neuvottelukunta TYNK, Sumi Oy, Finsk Handel rf, Finlands Dagligvaruhandel rf, Plastindustrin rf, Livsmedelsindustriförbundet rf, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, Suomen Maatalousmuovien Kierrätys Oy, Finlands Förpackningsproducenter Ab, Turism- och Restaurangförbundet rf, Finsk Handel rf, SOK/S-gruppen, Bryggeri- och läskedrycksindustriförbundet r.f., Skogsindustrin rf, Förening för Finlands Alkoholdryckhandel rf, Finska Förpackningsföreningen rf, Finlands Förpackningsåtervinning RINKI Ab samt Suomen Palautuspakkaus Oy. Justitieministeriet utelämnades av misstag från sändlistan för begäran om utlåtande, och därför gav justitieministeriet inget utlåtande om propositionen.

Motiveringen till den korta remisstiden är att förslagen som ingår i propositionen har behandlats omfattande med centrala målgrupper före remissförfarandet. Om myndigheternas tillsynsuppgifter fördes under hösten 2025 och början av 2026 flera förhandlingar med alla berörda myndigheter och de ministerier som styr dem. Som bakgrund till de övriga bestämmelser som föreslås i regeringens proposition är de ändringsförslag gällande lagstiftningen om producentansvar för förpackningar som framförts i betänkandet av den arbetsgrupp som beredde cirkulär ekonomilagen (Miljöministeriets publikationer 2026:9). Förslagen bereddes i den producentansvarssektion som inrättades som stöd för arbetsgruppen och som sammanträdde totalt 10 gånger under 2025. I arbetsgruppen och producentansvarssektionen var alla centrala parter som representerar förpackningsproducenter representerade.

Nedan presenteras remissvaren skilt för varje paragraf och nedan i avsnitt 6.2 de ändringar som gjorts utifrån responsen. I utlåtandena kom det inte in några anmärkningar angående de ändringar som föreslås i 22, 101, 102 och 128 § i avfallslagen.

6.1.1 Utlåtanden om förslagen till ändring av avfallslagen

9 § Omsorgsplikt och förbud som gäller produkter

Konkurrens- och konsumentverket understödde ändringarna i 9 § i avfallslagen som ska förtydliga regleringen och eliminera överlappningar. Säkerhets- och kemikalieverket påpekade att förpackningsförordningen i första hand förpliktar tillverkare och importörer, inte bara distributörer. Säkerhets- och kemikalieverket ansåg att ordet ”förpackning” borde fogas till paragrafens rubrik. Säkerhets- och kemikalieverket och arbets- och näringsministeriet föreslår att det ska övervägas om det är skäl att till 2 § 5 mom. i avfallslagen foga en hänvisning till

förpackningsförordningen utöver eller i stället för detta på motsvarande sätt som det har förfarits i fråga om batteriförordningen. Säkerhets- och kemikalieverket påpekade också att det i 9 § 1 mom. i avfallslagen finns bestämmelser om förpackningar som delvis verkar överlappa de skyldigheter som gäller förpackningsminimering i artikel 10 i förpackningsförordningen.

24 a § Marknadskontroll

Livsmedelsverket och vissa kommunala aktörer (Uleåborgsnejdens miljöbyrå, Mellersta Österbottens miljöhälsovård, miljöväsendet i norra Mellersta Finland) ansåg i sina utlåtanden att det inte är oöverkomligt att integrera tillsynen över kraven på återvunnet material i de kommunala livsmedelstillsynsmyndigheternas tillsynsuppgifter avseende livsmedelskontaktmaterial, om tillräckliga resurser tryggas för det praktiska genomförandet av tilläggsuppgiften och kommunerna har möjlighet att ta ut en avgift för tillsynen i fråga. I utlåtandena ansågs det förnuftigt att förena tillsynen med den nuvarande tillsynen över säkerheten i fråga om kontaktmaterial och materialens övriga överensstämmelse med kraven. Livsmedelsverket konstaterar dessutom att de kommunala livsmedelstillsynsmyndigheterna redan nu i vilket fall som helst vid inspektioner av livsmedelskontaktmaterial ska kontrollera om produkterna innehåller återvunnen plast och om den återvunna plast som använts uppfyller kraven på överensstämmelse. Utöver detta är det inte oöverkomligt att kontrollera andelen innehåll av återvunnen plast förutsatt att tillsynsmyndigheten har anvisningar om vad som ska kontrolleras och hur tillsynen ska genomföras. Uppgiften förutsätter dock tillräckliga anvisningar och ökad kompetens samt uppdatering av tillsynsdatasystemet.

I utlåtandena framfördes också behovet av att anvisa tillräckliga resurser för tillsynen för att garantera en fungerande marknad och undvika ojämlikhet.

Å andra sidan ifrågasatte flera remissinstanser (JSM, Kommunförbundet, vissa kommuner, Veterinärhygienikernas förening rf, Finsk Handel rf, Finlands Dagligvaruhandel rf och Livsmedelsindustriförbundet rf) förslaget i 24 a § om att föreskriva att den kommunala livsmedelsmyndigheten ska övervaka lägsta innehåll av återvunnen plast i kontaktmaterialförpackningar. Kommunsektorn var oroad över det extra arbete som de nya uppgifterna medför och som inte kan genomföras med nuvarande resurser. I motiveringarna i de utlåtanden där remissinstanserna förhöll sig kritiskt till förslaget betonades kommunernas brist på resurser, att uppgifterna inte hör till den centrala kompetensen inom livsmedelstillsynen samt oron över att tillsynen ska splittras och för att tolkningarna ska vara oenhetliga. Jord- och skogsbruksministeriet och Livsmedelsindustriförbundet rf föreslår att uppgiften ska koncentreras till Säkerhets- och kemikalieverket.

Kommunförbundet föreslog att tillsynsuppgiften skulle överföras till Livsmedelsverket, som vid behov skulle bistås av livsmedelstillsynsmyndigheten.

Plastindustrin rf föreslog att det i propositionen skulle tas in en tydlig procedur- och ansvarsmodell för uppdatering av de nationella anvisningarna när genomförandeakterna preciseras.

Säkerhets- och kemikalieverket föreslog att ordet ”avgiftsfri” fogas till meningen om Livsmedelsverkets sakkunnighjälp i slutet av 1 mom. Säkerhets- och kemikalieverket föreslog att övervakningen av PFAS och återanvändbara förpackningar som används för förpackning av livsmedel ska tilldelas livsmedelstillsynsmyndigheterna. Säkerhets- och kemikalieverket motiverade sitt förslag med att verket saknar erfarenhet och kompetens när det gäller hanteringen av sådana risker för människor som uppstår via livsmedel samt när det gäller

livsmedelssäkerhetslagstiftningen, och att det hittills inte har anvisats resurser för att tillägna sig sådan reglering.

Säkerhets- och kemikalieverket ansåg också att övervakningen av förbjudna förpackningsformat enligt artikel 25 i förpackningsförordningen lämpar sig bättre för livsmedelstillsynsmyndigheten, eftersom uppgiften inte motsvarar verkets nuvarande roll som marknadskontrollmyndighet för produkterna. Om det ändå beslutas att denna övervakningsuppgift tilldelas Säkerhets- och kemikalieverket, föreslår Säkerhets- och kemikalieverket att det till 24 a § i avfallslagen ska fogas ett nytt moment där det föreskrivs om den kommunala livsmedelssäkerhetsmyndighetens skyldighet att underrätta Säkerhets- och kemikalieverket om det vid övervakningen upptäcks betydande brister i efterlevnaden av artikel 25 i förpackningsförordningen.

Arbets- och näringsministeriet anser att förslaget förhållande till marknadskontrollagen är oklart. Ministeriet ansåg att förhållandet mellan 24 a § i avfallslagen och 1 och 4 § i marknadskontrollagen bör ses över och bedömas vid den fortsatta beredningen av propositionen. Likaså är det oklart vilka alla myndigheter som slutligen ska utöva tillsyn över efterlevnaden av förpackningsförordningen, och propositionen innehåller inte någon tillräcklig bedömning av förhållandet mellan påföljdsbestämmelserna och EU:s marknadskontrollförordning. Dessutom vore det bra att i motiveringen till bestämmelsen klargöra vilka myndigheter enligt avfallslagen som ska tillämpa marknadskontrollagen vid tillsynen och enligt vilken lag Livsmedelsverket ska styra ärendet.

HKFoods Abp önskade i sitt utlåtande en motsvarande modell som i Sverige, där en myndighet (såsom Naturvårdsverket) centraliserat ansvarar för all tillsyn för att garantera rättssäkerheten.

25 § Övriga tillsynsmyndigheter

Den föreslagna ändringen av 25 § i avfallslagen, där det föreskrivs att den tillsynsuppgift enligt förpackningsförordningen som hänför sig till iakttagandet av skyldigheten att erbjuda påfyllning och skyldigheten att erbjuda återanvändbara alternativ för hotell-, restaurang-, café- och cateringsektorn ska skötas av de kommunala livsmedelstillsynsmyndigheterna, fick i utlåtandena både stöd och misstankar om huruvida resurserna är tillräckliga. I utlåtandena framhölls också kommunernas möjlighet att ta ut en avgift för tillsynsåtgärder. Jord- och skogsbruksministeriet, Kommunförbundet och flera städer befarar att uppgifterna ytterligare kommer att belasta den redan hårt belastade tillsynen, medan Livsmedelsindustriförbundet rf och Turism- och Restaurangförbundet rf anser att den lokala tillsynen är ändamålsenlig om den genomförs via det Oiva-system som livsmedelstillsynen använder. Centrala krav i utlåtandena var tillräckliga resurser, den utbildning som Livsmedelsverket erbjuder och en tydlig arbetsfördelning mellan myndigheterna.

Livsmedelsverket påpekade att det i propositionen bör beaktas att ett retursystem för återanvändbara förpackningar, om det är en verksamhet som bedrivs fristående från livsmedelslokaler, inte nödvändigtvis omfattas av verksamheten i en livsmedelslokal enligt livsmedelslagen (297/2021).

Turism- och Restaurangförbundet rf lyfte i sitt utlåtande fram att det i synnerhet i glesbygden kan vara svårt att hitta en aktör som på ett lönsamt sätt kan organisera och upprätthålla systemet för återanvändning. Enligt Turism- och Restaurangförbundet rf bör tillsynen över efterlevnaden av förpackningsförordningen genomföras som en del av livsmedelsmyndighetens nuvarande inspektioner så att företagens administrativa börda och antalet rapporter inte ökar.

Jord- och skogsbruksministeriet framhöll att de tilläggsuppgifter som föreslås för de kommunala myndigheterna både i 24 a § och i 25 § strider mot regeringsprogrammets mål. Konkurrens- och konsumentverket lyfte fram att det i fråga om tillsynen bör säkerställas att såväl kostnaderna för tillsynen som den administrativa bördan fördelas jämnt.

Tillstånds- och tillsynsverket påpekade att avgiftsbeläggningen av rapporteringen om återanvändning och ett eventuellt registreringsförfarande bör beaktas i det fortsatta beredningsarbetet. Det bör också säkerställas att myndigheten har tillgång till behövliga uppgifter för att fullgöra rapporteringsskyldigheten enligt artikel 31 i förpackningsförordningen.

Säkerhets- och kemikalieverket föreslog i sitt utlåtande att ordet ”huvudsakligen” i stycket om Säkerhets- och kemikalieverkets verksamhet på sidan 41 stryks och att det i regeringspropositionen tydligt skrivs in att Säkerhets- och kemikalieverkets uppgift vid tillsynen över artikel 26 är att säkerställa att tillverkaren har nämnda dokument. Säkerhets- och kemikalieverket konstaterade dessutom att specialmotiveringen till paragrafen innehåller en felaktig hänvisning på sidan 34 i utkastet. Hänvisningen bör avse artikel 26.2, inte artikel 26.3.

46 § Producentens ansvar för avfallshanteringen och dess kostnader

SOK/S-gruppen lyfte fram att det finns skäl att beakta det nationella handlingsutrymmet i frågan och på så sätt sträva efter att på ett effektivt sätt göra aktörernas kostnader skäligare.

48 § Produkter och producenter som omfattas av producentansvaret

I utlåtandena understöddes i stor utsträckning förslaget att foderbalförpackningarna ska lämnas utanför producentansvaret. I synnerhet producentsammanslutningarna (TYNK, Finlands Förpackningsproducenter Ab) föreslog att utfärdandet av nationella anvisningar bör skjutas upp till dess att kommissionen har tagit fram sina tolkningsanvisningar. Det ansågs viktigt att de parallella systemen uppfyller kvalitetskraven och att producentansvaret riktas till rätt aktörer. Tillstånds- och tillsynsverket påpekade att det är viktigt att säkerställa att största delen av balplasterna materialåtervinns genom det frivilliga systemet.

52 § Åtgärder för att främja återanvändning och förebygga uppkomsten av avfall.

En del av remissinstanserna (Teknologioteollisuus ry, MTK, Skogsindustrin rf, Finlands Förpackningsproducenter Ab, Finska Förpackningsföreningen rf, Finlands Förpackningsåtervinning RINKI Ab, Finsk Handel rf, Elintarviketeollisuusliitto ETL ry, Förening för Finlands Alkoholdryckhandel rf, Finlands Dagligvaruhandel rf och Tuottajayhteisöjen neuvottelukunta) förhöll sig kritiska till den föreslagna maximala andelen på 5 procent som producentsammanslutningarna ska avsätta för finansiering av åtgärder för minskning och förebyggande av uppkomsten av avfall på grund av dess höga pris, oklara användningsändamål och bristfälliga beräkningsgrunder. Flera remissinstanser som företräder förpackningsproducenterna föreslog att andelen borde vara betydligt lägre, till exempel högst 0,1–1 procent.

VTT och Konkurrens- och konsumentverket ansåg i sina utlåtanden att det är bra att ibruktagandet av återanvändbara förpackningar har beaktats i författningen och att det föreslås att finansiering anvisas för förebyggande av uppkomsten av avfall. Konkurrens- och konsumentverket ansåg att när finansieringen fastställs finns det risk för att fördelningsgrunderna mellan olika förpackningsmaterial utvecklas till ett konkurrensmedel. En producentansvarsorganisation skulle kunna locka producenter av ett visst förpackningsmaterial till kunder med en mindre finansieringsandel.

MTK och TYNK anser att det inte bör föreskrivas om procentandelen på lagnivå, utan mer flexibelt genom förordning först när anvisningarna på EU-nivå blir klara. En del av remissinstanserna (TYNK och Finlands Förpackningsproducenter Ab) framhöll att det inte har fastställts för vilka åtgärder medlen ska användas. I utlåtandena framfördes farhågor om att miljontals euro till följd av den föreslagna bestämmelsen styrs till ändamål vars verkningsfullhet inte kan verifieras. Förslaget ansågs direkt höja företagens producentansvarsavgifter, vilket skulle försvaga konkurrenskraften utan garantier för framsteg inom den cirkulära ekonomin.

Finlands Förpackningsproducenter Ab, Sumi Oy och TYNK föreslog att man från beräkningsgrunderna för en eventuell minimiandel ska utesluta SUP-uppstädningkostnaderna, som är genomgångsposter som redovisas till kommunerna.

TYNK föreslog att också retursystemen för dryckesförpackningar bör ges samma prövningsrätt vid beräkningen av finansieringsandelen. Enligt några remissinstanser borde avgiften endast gälla förpackningar som inte omfattas av systemet, för att redan fungerande insamling och materialåtervinning inte ska ”sanktioneras”.

Teknologioteollisuus ry framhöll att lösningar för cirkulär ekonomi bör uppstå företagsdrivet och på marknadsvillkor, och inte genom administrativa avgifter.

Nästan alla remissinstanser önskar att nationella beslut om numeriska gränser inte fattas innan Europeiska kommissionen ger närmare tolkningsanvisningar om tillämpningen av förpackningsförordningen.

55 § Säkerställande av att en producent är registrerad

Förening för Finlands Alkoholdryckhandel rf kritiserade förpackningsförordningen för att den inte omfattar utländska distansförsäljare som undviker producentansvar och vilket därmed orsakar en orättvis konkurrenssituation. Förening för Finlands Alkoholdryckhandel rf kräver att lagstiftningen förenhetligas så att punktskattelagen, avfallslagen och alkohollagen inte står i strid med varandra. Det bör vara möjligt att kräva registrering av distansförsäljare.

61 § Säkerhet som producenter och producentsammanslutningar avseende vissa produkter ska ställa

I utlåtandena fästes det allmänt uppmärksamhet vid att skyldigheten att ställa säkerhet enligt den föreslagna 61 § och skyldigheten att påvisa den ekonomiska funktionsförmågan enligt 64 § i den gällande avfallslagen överlappar varandra. Remissinstanserna föreslog att skyldigheten att påvisa den ekonomiska funktionsförmågan enligt 64 § ska sänkas från sex månader till tre månader för att kravet på säkerhet inte ska bli oskäligt.

Tillstånds- och tillsynsverket ansåg att man i regeringens proposition bör granska förhållandet mellan dessa paragrafer med avseende på producentsammanslutningarnas verksamhet, särskilt så att det bedöms om säkerheten enligt 61 § inverkar på bedömningen av genomförandet av 64 §.

Suomen Palautuspakkaus Oy och Bryggeri- och läskedrycksindustriförbundet r.f. föreslog att retursystemet ska undantas från kravet på säkerhet grund av dess stora storlek (cirka 90 miljoner euro).

63 § Producentsammanslutningars verksamhet

I utlåtandena framfördes behovet av att samordna den nationella gränsen för lindrad rapportering (50 ton) med tidsplanen för tillämpningen av den i förpackningsförordningen fastställda gränsen på 10 ton.

63 a § Producenternas betalningsandelar och jämkning av dem

Konkurrens- och konsumentverket ansåg att ekomodulering av producentansvarsavgifterna är ett centralt konkurrensmedel för producentsammanslutningarna.

66 a § Behörigt ombud för producent eller annan aktör

Tillstånds- och tillsynsverket påpekade att artikel 45.3 i förpackningsförordningen förutsätter att en producent som är etablerad i en annan medlemsstat utser ett behörigt ombud i varje medlemsstat där producenten tillhandahåller förpackningar eller förpackade produkter direkt till slutanvändaren. Dessutom får medlemsstaterna föreskriva att producenter som är etablerade i tredjeländer på motsvarande sätt ska utse ett behörigt ombud. Tillstånds- och tillsynsverket ansåg att det i specialmotiveringen till propositionens finns motstridigheter i fråga om dessa krav. I utkastet till regeringsproposition har det inte heller angetts på vilka grunder det inte nationellt föreskrivs om ett behörigt ombud i fråga om tredjeländer och om avsikten är att vid den fortsatta beredningen ta ställning till saken.

68 § Inrättande av och anslutning till retursystem för dryckesförpackningar

På motsvarande sätt som i utlåtandena om 52 § ansågs andelen på 5 procent av avgifterna för retursystem för dryckesförpackningar vara för stor för åtgärder för förebyggande av uppkomsten av avfall och det föreslogs att maximandelen begränsas till en procent.

122 § Rätt att få uppgifter

Säkerhets- och kemikalieverket ansåg att bestämmelsen om rätt till information i 8 § i marknadskontrollagen, som ska tillämpas vid marknadskontroll enligt förpackningsförordningen, är tillräcklig och att det till denna del inte finns något behov av ändringar i 122 § i avfallslagen. Om endast avfallslagen kommer att tillämpas vid annan tillsyn, finns det skäl att också i fråga om de kommunala livsmedelstillsynsmyndigheterna säkerställa att de har rätt att få de uppgifter som behövs för tillsynen över efterlevnaden av förpackningsförordningen. Likaså bör både Säkerhets- och kemikalieverket och de kommunala livsmedelstillsynsmyndigheterna ha tillräckliga lagstadgade rättigheter att lämna ut även sekretessbelagda uppgifter till varandra för tillsynen över skyldigheterna enligt artiklarna 26 och 27 i förpackningsförordningen.

126 § Åtgärder vid förseelser eller försummelse

Stadsmiljösektorn i Åbo stad ansåg att möjligheten att använda förvaltningstvång i ärendet ökar arbetsbördan för den kommunala livsmedelsmyndigheten. Användningen av förvaltningstvång bör koncentreras till den statliga myndigheten Livsmedelsverket, till vilket den kommunala livsmedelsmyndigheten skulle anmäla upptäckta överträdelser av förpackningsförordningen.

Kommunförbundet ansåg att förslaget är ändamålsenligt.

Säkerhets- och kemikalieverket påpekade att marknadskontrollagen inte innehåller bestämmelser om administrativa sanktionsavgifter, utan att bestämmelser sådana finns i de produktspecifika författningar som omfattas av marknadskontrollagens tillämpningsområde. En

administrativ påföljdsavgift har föreskrivits bland annat för sådana konsumentprodukter som omfattas av tillämpningsområdet för marknadskontrollagen. I fråga om den administrativa påföljdsavgiften ska Säkerhets- och kemikalieverket alltså tillämpa avfallslagen vid sidan av marknadskontrollagen. Säkerhets- och kemikalieverket understödde att en administrativ påföljdsavgift tas in i avfallslagen också som ett sätt att effektivisera fullgörandet av vissa skyldigheter som övervakas av verket, men ansåg det vara ändamålsenligt att föreskriva om dessa påföljder i samband med att avfallslagen ändras till en lag om cirkulär ekonomi.

Arbets- och näringsministeriet fäste uppmärksamhet vid att det i propositionen inte har gjorts någon bedömning av hur påföljdsbestämmelserna förhåller sig till EU:s marknadskontrollförordning, som kompletteras av den produktspecifika lagstiftningen och den nationella marknadskontrollagen.

144 § Avgifter

Remissinstanserna ansåg att rätten att ta ut tillsynsavgifter är nödvändig, men var oroade över om avgifterna i verkligheten täcker kostnaderna för tillsynen. Flera remissinstanser påpekade att enbart prestationsavgifterna inte täcker den introduktion, utbildning och beredning som den nya lagstiftningen kräver. I utlåtandena betonades det att kostnaderna för de nya uppgifterna ska kunna tas ut till fullt belopp eller också behöver kommunerna kompenseras för dem i enlighet med regeringsprogrammet. Å andra sidan ansågs det viktigt att avgifterna grundar sig på myndighetens faktiska kostnader.

Konkurrens- och konsumentverket påpekade att avgifternas konsekvenser för företagen och den sannolika nivån på avgifterna inte har bedömts.

Säkerhets- och kemikalieverket påpekade att det i praktiken till exempel kan uppkomma situationer där Säkerhets- och kemikalieverket och den kommunala myndigheten genomför en gemensam inspektion vid en anläggning som tillverkar både livsmedelsförpackningar och andra förpackningar, varvid endast kommunen tar ut en avgift för exakt samma tillsyn. Eftersom kommunerna i sin tillsyn tillämpar marknadskontrollagen, har kommunerna enligt Säkerhets- och kemikalieverkets uppfattning på motsvarande sätt som Säkerhets- och kemikalieverket i egenskap av marknadskontrollmyndighet med stöd av 10 § i marknadskontrollagen möjlighet att fakturera för kostnaderna för testning och anskaffning av produkter i fråga om vilka bristen på överensstämmelse är betydande.

6.1.2 Lagen om tillsyn över förmedlingstjänster på nätet

1 § Samordnare för digitala tjänster och andra behöriga myndigheter

Konkurrens- och konsumentverket ansåg det motiverat att leverantörer av förmedlingstjänster på nätet åläggs en skyldighet att erhålla den information som förutsätts i förordningen innan tjänsterna tillhandahålls. Regleringen kan bidra till att förebygga snålskjutsåkandet och förbättra jämlikheten när det gäller konkurrensvillkoren särskilt vid gränsöverskridande näthandel. Påföljdssystemet ska dock vara proportionellt och förutsägbart.

Kommunikationsministeriet och Transport- och kommunikationsverket förordade förslaget om att Transport- och kommunikationsverket ska tilldelas en ny tillsynsuppgift som gäller onlineplattformar. Kommunikationsministeriet och Transport- och kommunikationsverket bedömer att den nya uppgiften i detta skede är liten och kan skötas med nuvarande resurser. Kommunikationsministeriet och Transport- och kommunikationsverket påpekade dock att Transport- och kommunikationsverket kommer att få flera motsvarande uppgifter som är

kopplade till förordningen om digitala tjänster (t.ex. batteriförordningen) och vars sammantagna konsekvenser för resursbehovet bör följas upp i fortsättningen.

17 § Påföljdsavgift för vissa leverantörer av onlineplattformar

Inga utlåtanden.

6.1.3 Bestämmelser på lägre nivå än lag

Ändring av 23 § i statsrådets förordning om förpackningar och förpackningsavfall

Säkerhets- och kemikalieverket påpekade i fråga om tillsynen enligt artikel 26 i förpackningsförordningen att det i den föreslagna paragraftexten i 23 § felaktigt används termen ”vaatimuksenmukaisuusilmoitus” (försäkran om överensstämmelse) i stället för att hänvisa till ”teknisk dokumentation”. Säkerhets- och kemikalieverket hänvisade dessutom till sina kommentarer i anslutning till 24 a och 25 § i avfallslagen och till det tillsynsansvar som ålagts verket.

Arbets- och näringsministeriet föreslog att det bör övervägas om regleringen av marknadskontrollmyndighetens uppgifter, arbetsfördelning och befogenheter i första hand bör ske på lagnivå.

6.2 Ändringar som gjorts i propositionen efter remissbehandlingen

I 2 § 5 mom. i avfallslagen föreslås ingen motsvarande hänvisning till förpackningsförordningen som den tidigare hänvisningen till batteriförordningen, eftersom den nämnda hänvisningen till batteriförordningen senare har strukits som onödig i den ändring av avfallslagen som trädde i kraft den 1 april 2026 (188/2026).

Den skyldighet som föreslogs för Livsmedelsverket i 24 a § 1 mom. i avfallslagen att ge andra myndigheter sakkunnighjälp vid övervakningen av kontaktmaterialförpackningar slopas som en bestämmelse som överlappar 10 § i förvaltningslagen. I motiveringen till paragrafen föreslås ett tillägg som förtydligar de olika myndigheternas tillsyn och tillämpningen av den lagstiftning som används vid tillsynen. I motiveringen betonas också vikten av samarbete mellan olika myndigheter vid övervakningen av kravet på andelen återvunnen plast i plastförpackningar. Det föreslås att Livsmedelsverket fogas till 24 a § 2 mom. som tillsynsmyndighet i fråga om andelen återvunnen plast i kontaktmaterialförpackningar, vid sidan av den kommunala myndigheten, eftersom Livsmedelsverket i enlighet med sin behörighet enligt livsmedelslagen utövar tillsyn över vissa verksamhetsutövare.

Med stöd av vad som anförts i utlåtandena föreslås det att det till specialmotiveringen till 25 § i avfallslagen fogas preciseringar om tillsynsuppgiften avseende genomförandet av artiklarna 32 och 33 i förpackningsförordningen samt om eventuell nationell tilläggsreglering i senare faser av genomförandet av förpackningsförordningen.

I specialmotiveringen till 52 § i avfallslagen föreslås det att det ska förtydligas att de kostnader för uppstädning som förutsätts i SUP-direktivet inte ska räknas med i de producentansvarsavgifter som används som grund för finansieringsandelen och att förslaget fram till en eventuell senare statsrådsförordning ska låta producentsammanslutningen besluta om de belopp som ska användas. Dessutom förtydligas det att Tillstånds- och tillsynsverket övervakar att skyldigheten fullgörs som en del av sin tillsynsuppgift avseende producentsammanslutningarnas verksamhet. I motiveringen till 68 § i avfallslagen föreslås det

att det preciseras att pantavgifter inom retursystemet för dryckesförpackningar inte ska beaktas när motsvarande finansieringsandel fastställs.

I motiveringen till den bestämmelse som föreslås i 61 § i avfallslagen och som gäller den säkerhet som producentsammanslutningar för förpackningsproducenter ska ställa föreslås ett tillägg som förtydligar förhållandet mellan kravet på säkerhet och bestämmelserna om tryggnad av producentsammanslutningars verksamhet i 64 § i avfallslagen. Retursystemet för dryckesförpackningar har i förslaget redan i princip lämnats utanför kravet på säkerhet, så därför medför förslaget i utlåtandena inget behov av ändringar.

Det föreslås att det till specialmotiveringen till 63 § i avfallslagen fogas ett förtydligande av tidpunkterna för tillämpningen av den nuvarande nationellt föreskrivna och den i förpackningsförordningen föreskrivna lindrade rapporteringen.

Det föreslås att det i specialmotiveringen till 66 a § i avfallslagen tas in en uppskattning av tidpunkten för eventuell ytterligare nationell reglering.

Det föreslås att det till 122 § i avfallslagen fogas en bestämmelse om att den kommunala livsmedelstillsynsmyndigheten ska ha rätt att av verksamhetsutövaren på begäran få uppgifter som är nödvändiga för tillsynen över iakttagandet av skyldigheten att erbjuda påfyllning enligt artikel 28 och 32 i förpackningsförordningen samt skyldigheten att erbjuda återanvändbara alternativ enligt artikel 33 i den förordningen.

De uppskattade konsekvenserna för företagen av de avgifter som föreslås i 144 § i avfallslagen fogades till avsnitt 4.2.1.1 Konsekvenser för företagen, som beskriver propositionens ekonomiska konsekvenser.

Utöver ovannämnda ändringar har till propositionen efter remissbehandlingen fogats Livsmedelsverket som marknadskontrollmyndighet för vissa krav enligt förpackningsförordningen tillsammans med den kommunala livsmedelstillsynsmyndigheten. Vidare har Livsmedelsverket (statlig myndighet) fått rätt att ta ut en avgift för nämnda tillsynsuppgifter och därtill har det gjorts vissa ändringar av teknisk natur.

7 Specialmotivering

7.1 Avfallslagen

9 §. Omsorgsplikt och förbud som gäller produkter. Till 9 § i avfallslagen fogas en informativ hänvisning till de produktkrav för förpackningar som anges i artiklarna 5–12 i förpackningsförordningen samt till märkningskraven för förpackningar och avfallsbehållare i den förordningen. De nuvarande krav som i förpackningsdirektivet ställs på förpackningar gäller till vissa delar till utgången av 2029. I de följande faserna av genomförandet av förpackningsförordningen, när de nya bestämmelserna i förpackningsförordningen och de nya genomförandeakterna träder i kraft, bedöms behovet av ändringar i avfallslagen och den nationella förordningen om förpackningsavfall.

22 §. Statliga myndigheter. Det föreslås att det till 4 mom. fogas att Tillstånds- och tillsynsverket i egenskap av riksomfattande myndighet ska styra och främja fullgörandet av de uppgifter gällande producentansvar som avses i denna lag och i bestämmelser som utfärdats med stöd av den samt i batteriförordningen och i förpackningsförordningen.

24 a §. Marknadskontroll. I 24 a § 1 mom. i avfallslagen görs en teknisk korrigerings som gäller Säkerhets- och kemikalieverkets marknadskontrolluppgifter i fråga om batterier och ackumulatörer. I 1 mom. föreskrivs det att Säkerhets- och kemikalieverket är marknadskontrollmyndighet enligt batteriförordningen, så i momentets första mening stryks det separata omnämnandet av batterier och ackumulatörer som onödigt. Statsrådets förordning om batterier och ackumulatörer har upphävts, så därför behöver Säkerhets- och kemikalieverkets uppgift att övervaka batterier och ackumulatörer inte längre särskilt nämnas i 24 a § i avfallslagen.

I 1 mom. i den gällande paragrafen föreskrivs det att Säkerhets- och kemikalieverket är marknadskontrollmyndighet i fråga om förpackningar. Med stöd av bemyndigandet att utfärda förordning i paragrafen preciseras Säkerhets- och kemikalieverkets uppgift i statsrådets förordning om förpackningar och förpackningsavfall genom att de uppgifter enligt artiklarna 5, 6, 8–12, 14, 24–26 samt 7.1 d och 7.2 d i förpackningsförordningen som hör till marknadskontrollmyndigheten tilldelas Säkerhets- och kemikalieverket. (Se kap. 7 Bestämmelser på lägre nivå än lag).

Till paragrafen fogas ett nytt 2 mom., där det föreskrivs att den myndighet som avses i 24 § i livsmedelslagen, det vill säga Livsmedelsverket, samt den kommunala livsmedelstillsynsmyndighet som avses i 27 § i den lagen, i egenskap av marknadskontrollmyndighet, ska övervaka det krav på lägsta innehåll av återvunnet material i kontaktmaterialförpackningar tillverkade av plast som anges i artikel 7.1 a–c och 7.2 a–c i förpackningsförordningen. Livsmedelstillsynsmyndigheten ska vid övervakningen av det lägsta innehållet av återvunnet material tillämpa marknadskontrolllagen i enlighet med 1 § i den lagen. Övervakningen föreslås gälla anläggningar som tillverkar kontaktmaterialförpackningar samt importörer av sådana förpackningar. Det är ändamålsenligt att föreskriva att övervakningen av dessa ska skötas av Livsmedelsverket och den kommunala livsmedelstillsynsmyndigheten, som med stöd av 2, 13, 24 och 27 § i livsmedelslagen även på övrigt förrättar inspektioner hos företag som tillverkar, vidareförädlar och importerar kontaktmaterial. I den föreslagna nya uppgiften kontrolleras dessutom att halten av återvunnen plast som används i kontaktmaterialförpackningar uppfyller kraven i förpackningsförordningen, beräknad per förpackningstyp som ett medelvärde per produktionsanläggning och år. Övervakningen är således inte produktspecifik övervakning, utan övervakning av anläggningar. Livsmedelsverket och den kommunala myndigheten ska i enlighet med den föreslagna ändringen av 144 § få möjlighet att ta ut en avgift för inspektioner och andra tillsynsåtgärder som hänför sig till iakttagandet av kravet i artikel 7.1 a–c och 7.2 a–c i förpackningsförordningen. Avgiften täcker de administrativa kostnaderna för skötseln av de uppgifter som följer av den nya lagstiftningen, och särskilda kompensationsåtgärder till följd av den nya uppgiften behöver inte föreslås.

Enligt den vägledning som kommissionen offentliggjorde den 30 mars 2026 avses i förpackningsförordningen med förpackningstillverkare en aktör som släpper ut en färdig förpackning på marknaden. Den skyldighet som gäller återvunnen plast gäller således inte tillverkare av förpackningsmaterial, separata förpackningskomponenter eller förformat. Skyldigheten gäller den slutliga förpackningstillverkaren eller den som låter tillverka förpackningar i eget namn eller under eget varumärke. Det kan till exempel vara fråga om flera livsmedelstillverkare som förpackar sina produkter i plastförpackningar. Leverantörer av förpackningsmaterial har dock skyldighet att enligt artikel 16 i förpackningsförordningen förse tillverkaren med all information och dokumentation som krävs för att tillverkaren ska kunna visa att förpackningen och förpackningsmaterialen överensstämmer med kraven i förordningen.

Definitionerna och beräkningssätten i förpackningsförordningen avviker från bestämmelserna om kontaktmaterial och medför nya krav på bestämmelserna om kontaktmaterial. I praktiken

ska livsmedelstillsynsmyndigheten övervaka anläggningarna i enlighet med Livsmedelsverkets anvisningar. Det görs regelbundna inspektioner hos aktörerna med intervall på 1–3 år och det är ändamålsenligt att kombinera övervakningen av halten av återvunnen plast med dessa inspektioner. I enlighet med 24 § i livsmedelslagen har Livsmedelsverket till uppgift att övervaka, planera, styra och utveckla livsmedelstillsynen och utföra livsmedelstillsyn på riksnivå på det sätt som anges i den lagen. Det föreslås att det till 144 § i avfallslagen fogas en möjlighet för kommunen och Livsmedelsverket att ta ut en avgift för inspektioner och andra tillsynsåtgärder som hänför sig till iakttagandet av kravet på lägsta innehåll av återvunnet material.

Säkerhets- och kemikalieverket ska övervaka motsvarande krav i fråga om andra förpackningar. För dessa finns det inte sedan tidigare motsvarande övervakning som för kontaktmaterialförpackningar, så därför är det ändamålsenligt att föreskriva att marknadskontrollmyndigheten (Säkerhets- och kemikalieverket) ska sköta denna övervakning. Säkerhets- och kemikalieverket, Livsmedelsverket och de kommunala livsmedelstillsynsmyndigheterna ska bedriva ett nära myndighetssamarbete när det gäller övervakningen av, anvisningarna om och tolkningen av det krav på halten av återvunnen plast som gäller anläggningar som tillverkar plastförpackningar. Det är viktigt att övervakningen av anläggningar som tillverkar livsmedelskontaktmaterialförpackningar och av anläggningar som tillverkar andra förpackningar är enhetlig och jämlik. Enligt 10 § i förvaltningslagen (434/2003) ska varje myndighet inom ramen för sin behörighet och i den omfattning ärendet kräver på andra myndigheters begäran bistå dessa i skötsel av en förvaltningsuppgift, och även i övrigt sträva efter att främja samarbetet mellan myndigheterna.

I artikel 7.1 och 7.2 i förpackningsförordningen finns det bestämmelser om lägsta innehåll av återvunnet material i plastförpackningar. Senast den 1 januari 2030 eller tre år från den dag då kommissionens genomförandeakt träder i kraft, beroende på vilket som infaller senast, ska alla plastdelar av plastförpackningar som släpps ut på marknaden innehålla en viss minimiandel innehåll av plastavfall efter konsumentledet. Minimandelar för återvunnen plast fastställs för: 1) kontaktmaterialförpackningar tillverkade av PET (andra än dryckesflaskor), 2) kontaktmaterialförpackningar tillverkade av andra plastmaterial än PET (andra än dryckesflaskor), 3) dryckesflaskor av plast för engångsbruk samt 4) andra plastförpackningar än de som avses i punkterna 1–3. Andelen av återvunnet material beräknas per förpackningstyp och förpackningsformat, såsom avses i tabell 1 i bilaga II till förordningen, som ett medelvärde per produktionsanläggning och år. Tillverkare och importörer av förpackningar ska innan de släpper ut förpackningar på marknaden genomföra det förfarande för bedömning av överensstämmelse som avses i artikel 38 och upprätta en försäkran om överensstämmelse samt utarbeta den dokumentation som krävs om bedömningsförfarandet. Försäkran om överensstämmelse ska upprättas om överensstämmelse med alla de krav på förpackningar som fastställs i eller i enlighet med artiklarna 5–12 i förordningen. Försäkran om överensstämmelse och dokumentationen av processen för bedömning av överensstämmelse ska bevaras i 5 år när det gäller engångsförpackningar och 10 år när det gäller återanvändbara förpackningar.

Senast den 31 december 2026 ska kommissionen anta genomförandeakter om fastställande av metoden för beräkning av andelen innehåll av återvunnet material samt hållbarhetskriterier för materialåtervinningsteknik.

Närmare bestämmelser om Säkerhets- och kemikalieverkets marknadskontroll av förpackningar utfärdas i statsrådets förordning om förpackningar och förpackningsavfall, som utfärdats med stöd av 10 § i avfallslagen.

25 §. Övriga tillsynsmyndigheter. Tillstånds- och tillsynsverket är sådan riksomfattande tillsynsmyndighet i producentansvarsfrågor som avses i 25 § i den gällande avfallslagen. Tillsynen över producentansvaret avser artiklarna 44–48 och 50 i förpackningsförordningen. Den nuvarande formuleringen av paragrafen omfattar utseendet av den behöriga myndighet som förutsätts i artikel 40 i förpackningsförordningen och som ska ansvara för tillsynen över efterlevnaden av de bestämmelser i förpackningsförordningen som gäller registrering av producenter, rapportering, verkställighet av producentansvarsskyldigheter samt godkännande av fullgörandet av producentansvarsskyldigheterna. Tillstånds- och tillsynsverket ska alltså vara den myndighet som avses i artikel 40.2 i förpackningsförordningen.

I artikel 45.7–9 i förordningen fastställs det en skyldighet för leverantörer av distributionstjänster att kontrollera att en producent med vilken leverantören ingår avtal om någon av de tjänster som anges i artikel 3.11 i förordning (EU) 2019/1020 är registrerad i producentregistret och att den fullgör sina producentansvarsskyldigheter. Producenten ska förse leverantören av distributionstjänster med information om registreringen och självcertifiering, där denne bekräftar att denne endast erbjuder förpackningar för vilka kraven på producentansvar är uppfyllda. Skyldigheten gäller aktörer som koncentrerar sig på lagringstjänster och i Finland verkar uppskattningsvis några tiotal sådana företag. Skyldigheten omfattar inte de egentliga post-, paket- och godstransporttjänsterna. Motsvarande skyldighet fastställs i artikel 45.4 för leverantörer av onlineplattformar. Genom en ändring av lagen om tillsyn över förmedlingstjänster på nätet föreslås det att tillsynen över skyldigheterna för leverantörer av onlineplattformar ska utövas av Transport- och kommunikationsverket (se sidorna 55 och 70). Tillsynen över skyldigheten för en leverantör av distributionstjänster att säkerställa att producenten är registrerad och att den fullgör sina producentansvarsskyldigheter ska dock utövas av Tillstånds- och tillsynsverket som en del av tillsynen över producentansvaret.

I 2 mom. föreslås att Tillstånds- och tillsynsverket också ska ha tillsyn över att artiklarna 27 och 29–31 i förpackningsförordningen följs. Dessa uppgifter föreslås gälla övervakningen av genomförandet av de system för återanvändning som anges i artikel 27 och de mål för återanvändning som anges i artikel 29 i enlighet med de regler för beräkning som anges i artikel 30 samt verksamhetsutövarnas årliga rapporteringsskyldighet i fråga om uppnåendet av målen för återanvändning enligt artikel 31.

Tillstånds- och tillsynsverket ska enligt förslaget ha tillsyn över att systemen för återanvändning överensstämmer med kraven enligt artikel 27. Den kommunala livsmedelstillsynsmyndigheten ska ha tillsyn över att det inom hotell-, restaurang-, café- och cateringsektorn finns sådana system för påfyllning och återanvändning som förutsätts i artiklarna 32 och 33 i EU:s förpackningsförordning. Den kommunala livsmedelstillsynsmyndigheten ska dessutom ha tillsyn över att påfyllningssystemen uppfyller kraven i artikel 28 och i del C i bilaga VI.

I artikel 29 i förordningen fastställs mål för återanvändning för transport-, grupp- och dryckesförpackningar som de ekonomiska aktörerna ska uppnå från och med den 1 januari 2030. Kommissionen ska senast den 30 juni 2027 anta genomförandeakter om fastställande av metoden för beräkning av målen för återanvändning. Det är ändamålsenligt att föreskriva att Tillstånds- och tillsynsverket ska sköta tillsynsuppgiften avseende de mål för återanvändning som anges i artikel 29 i förordningen, eftersom tillsynsuppgifternas karaktär ligger närmast Tillstånds- och tillsynsverkets nuvarande uppgifter. Dessutom har Tillstånds- och tillsynsverket på basis av tillsynen över producentansvaret god kännedom om mängden återanvändbara förpackningar som tillhandahålls på marknaden och om de aktörer som använder dem. Tillstånds- och tillsynsverket ska ha tillsyn över att ekonomiska aktörer som använder sådana transportförpackningar eller gruppförpackningar som avses i förordningen uppfyller de föreskrivna minimimålen för återanvändbara förpackningar. Andelen återanvändbara

förpackningar när det gäller transport- och gruppförpackningar beräknas på basis av antalet förpackningsenheter som den ekonomiska aktören har använt under ett kalenderår. Målet för återanvändning av dryckesförpackningar avser den slutliga distributören och uppnåendet av målet för återanvändning beräknas på basis av det totala antalet försäljningsenheter eller den totala volym av drycker som tillhandahållits under ett kalenderår. Artikel 31 förutsätter att de ekonomiska aktörerna för varje kalenderår rapporterar till tillsynsmyndigheten om uppnåendet av de mål för återanvändning som anges i artikel 29. Det första rapporteringsåret ska avse kalenderåret 2030. Myndigheten ska inrätta elektroniska system för uppgiftsrapporteringen. För elektronisk rapportering av uppföljningsuppgifter om producentansvar har Tillstånds- och tillsynsverket ett producentregister. Det vore ändamålsenligt att utveckla producentregistret så att det också kan användas för rapportering av uppföljningsuppgifter om återanvändning.

Till paragrafen fogas ett nytt 3 mom., varvid det nuvarande 3 mom. blir 4 mom. I det nya 3 mom. föreskrivs det att den kommunala livsmedelstillsynsmyndigheten ska ha tillsyn över genomförandet av artiklarna 28, 32 och 33 i förpackningsförordningen. Samtidigt föreskrivs för Livsmedelsverket en riksomfattande planerings-, styrnings- och utvecklingsuppgift i fråga om denna tillsyn. Det föreslås att det till 144 § fogas en möjlighet för kommunerna att ta ut en avgift för inspektioner och andra tillsynsåtgärder som hänför sig till iakttagandet av skyldigheten att erbjuda påfyllning för hotell-, restaurang-, café- och cateringsektorn enligt artikel 32 i förpackningsförordningen och skyldigheten att erbjuda återanvändbara alternativ för hotell-, restaurang-, café- och cateringsektorn enligt artikel 33 i den förordningen. Den kommunala livsmedelsmyndigheten ska ha tillsyn över att den slutliga distributören inom hotell-, restaurang-, café- och cateringsektorn erbjuder kunderna möjlighet att köpa drycker eller färdiglagad mat för avhämtning i egna behållare eller i återanvändbara behållare för vilka det finns ett retursystem. Livsmedelstillsynsmyndigheten ska också ha tillsyn över att de slutliga distributörerna fullgör sin informationsskyldighet i fråga om möjligheterna till påfyllning och återanvändning. Den kommunala livsmedelsmyndigheten ska dessutom i samband med tillsynen över skyldigheten att erbjuda påfyllning enligt artikel 32 ha tillsyn över att det påfyllningssystem som används uppfyller kraven i artikel 28 och i del C i bilaga VI.

Kraven på påfyllningssystem i artikel 28 och bilaga VI förutsätter att påfyllningsstationer har tydlig information om hygienstandarderna, de typer av behållare som lämpar sig för påfyllning och kontaktuppgifterna till den slutliga distributören. Dessutom ska det säkerställas att det pris som slutanvändarna betalar inte inkluderar behållarens vikt. Aktörerna får vägra att fylla på en behållare som tillhandahålls av kunden, om den strider mot reglerna, till exempel om den är ohygienisk eller opassande för försäljning av livsmedel. Säljaren ska dock inte bära något ansvar för problem avseende hygien eller livsmedelssäkerhet som har samband med användning av behållare som tillhandahålls av kunden.

I artikel 32 i förordningen anges att slutliga distributörer inom hotell-, restaurang-, café och cateringsektorn¹⁵ som på en medlemsstats territorium tillhandahåller varm eller kall dryck eller färdiglagad mat i förpackningar för avhämtning senast den 12 februari 2027 ska tillhandahålla ett system så att konsumenterna kan ta med sig en egen behållare att fylla på. För mat eller dryck som köps i egna behållare får inte tas ut ett högre pris än för produkter som säljs i engångsförpackningar.

---

¹⁵ Med slutlig distributör avses i artikel 3.1.21 i förpackningsförordningen den fysiska eller juridiska person i leveranskedjan som levererar förpackade produkter, inbegripet genom återanvändning, eller produkter som slutanvändaren kan köpa genom påfyllning.

I artikel 33 i förordningen förutsätts dessutom att senast den 12 februari 2028 ska ovannämnda aktörer ge konsumenterna möjlighet att erhålla dessa produkter i en återanvändbar förpackning inom ett system för återanvändning. Den slutliga distributören ska informera konsumenterna på försäljningsstället, genom väl synliga och läsbara informationstavlor eller skyltar, om möjligheten att erhålla produkterna i en återanvändbar behållare som konsumenten tillhandahåller eller i återanvändbara förpackningar. Aktörerna ska sträva efter att från och med 2030 erbjuda 10 procent av sina produkter till försäljning i återanvändbara förpackningar. Skyldigheten att tillhandahålla återanvändbara behållare gäller inte mikroföretag¹⁶ som har färre än 10 anställda. Enligt en bedömning av Turism- och Restaurangförbundet rf är över 93 procent av restaurangföretagen i Finland sådana mikroföretag som inte omfattas av skyldigheten. Dessa står för ungefär hälften av de finländska restaurangernas omsättning.

Enligt artikel 28.5 ska slutliga distributörer med en försäljningsyta på över 400 m² från och med den 1 januari 2030 sträva efter att avsätta 10 procent av försäljningsytan till påfyllningsstationer för både livsmedelsprodukter och andra produkter än livsmedel.

Det är ändamålsenligt att den tillsynsuppgift som gäller genomförande av artiklarna 32 och 33 i förordningen tilldelas den kommunala livsmedelsmyndigheten, som redan för närvarande utövar tillsyn över restauranger med stöd av livsmedelslagen, i enlighet med den tillsynsplan som utarbetas årligen. Det är ändamålsenligt att förena dessa tillsynsplaner och tillsynsbesök med inspektion av påfyllnings- och återanvändningsmöjligheterna. Den kommunala myndigheten ska i enlighet med den föreslagna ändringen av 144 § få möjlighet att ta ut en avgift för inspektioner och andra tillsynsåtgärder som hänför sig till iakttagandet av skyldigheten enligt artiklarna 32 och 33 i förpackningsförordningen. Avgiften täcker kommunernas administrativa kostnader för skötseln av de uppgifter som följer av den nya lagstiftningen, och särskilda kompensationsåtgärder till följd av den nya uppgiften behöver inte föreslås.

Den kommunala livsmedelstillsynsmyndigheten ska ha tillsyn över att slutliga distributörer inom hotell-, restaurang-, café och cateringsektorn har system för återanvändning. Tillstånds- och tillsynsverket ska i sin tur ha tillsyn över att återanvändningssystemet uppfyller kraven i förpackningsförordningen. Säkerhets- och kemikalieverket ska övervaka att återanvändbara förpackningar uppfyller de krav på återanvändbara förpackningar som anges i artikel 11 i förpackningsförordningen och som beskrivs i den tekniska dokumentationen för den återanvändbara förpackningen.

Enligt artikel 26.2 i förordningen ska den tekniska dokumentation som avser att visa överensstämmelse med kraven för återanvändbara förpackningar enligt artikel 11.3 beskriva på vilket sätt systemet för återanvändning av förpackningar överensstämmer med kraven i artikel 26. De ekonomiska aktörer som för första gången tillhandahåller en återanvändbar förpackning inom en medlemsstats territorium ska säkerställa att det i den medlemsstaten finns ett system för återanvändning av sådana förpackningar som inbegriper ett incitament för att säkerställa insamling av den förpackningen och som uppfyller kraven i bilaga VI till förordningen. Dessa ekonomiska aktörer ska anses uppfylla kraven i denna punkt om befintliga system för återanvändning redan finns i medlemsstaterna. Säkerhets- och kemikalieverket ska i egenskap

---

¹⁶ I kommissionens rekommendation (2003/361/EG) definieras mikroföretag som företag som sysselsätter färre än 10 personer och vars årsomsättning eller balansomslutning inte överstiger 2 miljoner euro.

av marknadskontrollmyndighet för återanvändbara förpackningar övervaka att förpackningarna överensstämmer med kraven i artikel 11 i förordningen.

En producent av återanvändbara förpackningar ska höra till en producentsammanslutning för förpackningsproducenter och rapportera till Tillstånds- och tillsynsverket om mängden återanvändbara förpackningar som släppts ut på marknaden och om antalet återanvändningar. Tillstånds- och tillsynsverket ska rapportera uppgifter om hela Finland till kommissionen i enlighet med 19 § i den nationella förordningen om förpackningsavfall som utfärdats med stöd av 54 § 3 mom. och 51 § 4 mom. i avfallslagen. Den tilläggsreglering som systemen för återanvändning förutsätter samt det eventuella registreringsförfarandet och om förfarandet ska vara belagt med avgift ska ännu bedömas närmare och bestämmelser om dessa frågor utfärdas vid behov i senare faser av genomförandet av förpackningsförordningen.

46 §. Producentens ansvar för avfallshanteringen och dess kostnader. Till 3 mom. fogas en informativ hänvisning till artikel 45 i förpackningsförordningen, där det föreskrivs om förpackningsproducentens kostnadsansvar, som går längre än vad som föreskrivs i artikel 8a i avfallsdirektivet. Producenten ska enligt artikel 45.2 i förpackningsförordningen ansvara för kostnaderna för märkning av avfallsbehållare för insamling av förpackningsavfall samt kostnaderna för genomförande av sammansättningsutredningar av blandat kommunalt avfall, om det föreskrivs om en sådan skyldighet i kommissionens genomförandeakter.

48 §. Produkter och producenter som omfattas av producentansvaret. Till 1 mom. 6 punkten fogas en informativ hänvisning till definitionen av producent av förpackningar i förpackningsförordningen. Definitionen i förpackningsförordningen överensstämmer med definitionen av förpackningsproducent i den gällande avfallslagen när det gäller serviceförpackningar och odlarförpackningar, i fråga om vilka producenten är den som tillverkar eller importerar produkterna i fråga. I EU:s förpackningsförordning anges dessutom att tillverkaren eller importören av transportförpackningar är producent av dessa förpackningar. Enligt den gällande avfallslagen är deras producent enligt huvudregeln den aktör (förpackare) som förpackar produkterna i den aktuella förpackningen eller importerar de förpackade produkterna.

Enligt 2 mom. ska producentansvaret inte gälla foderbalförpackningar som samlas in och materialåtervinns tillsammans med andra jordbruksplaster. Undantaget ska dock inte gälla andra förpackningar som används inom jordbruket, såsom gödselsäckar och storsäckar. I praktiken ska producenter av foderbalförpackningar ansluta sig till det landsomfattande systemet för insamling av plastavfall från jordbruket. Motiveringen till den särskilda regleringen i fråga om foderbalförpackningar är att högst cirka 5–20 procent av allt förpackningsmaterial som används för förpackning av foderbalar uppfyller definitionen av förpackning i EU:s nya förpackningsförordning, det vill säga att de inte används enbart för gårdens egen verksamhet utan säljs vidare. För plastavfall från jordbruket finns redan ett frivilligt system för separat insamling som omfattar hela landet. Systemet omfattar all plast som används för förpackning av foderbalar, inklusive plansilofolie. Enligt producenternas uppskattning omfattar systemet cirka 95 procent av de balplaster som släppts ut på marknaden. Den separata insamlingen av plast som genomförs som avhämtningstjänst är landsomfattande och avgiftsfri för slutanvändaren. Systemet motsvarar således till servicenivån åtminstone det nuvarande insamlingsystem som krävs för förpackningsavfall från företag.

52 §. Åtgärder för att främja återanvändning och förebygga uppkomsten av avfall. Paragrafens rubrik föreslås bli ändrad så att den bättre motsvarar innehållet i den ändrade paragrafen. Till paragrafen fogas ett nytt 3 mom. där det föreskrivs om skyldigheten för en producentsammanslutning för förpackningsproducenter att avsätta högst fem procent av

intäkterna av producentansvarsavgifterna för finansiering av åtgärder för minskning och förebyggande av uppkomsten av avfall. Genom bestämmelsen genomförs artikel 51.3 i EU:s förpackningsförordning, enligt vilken medlemsstaterna ska säkerställa att systemen för producentansvar och retursystemen avsätter en minimiandel av sin budget för att finansiera minskningsåtgärder och förebyggande åtgärder. Bestämmelsen överläter åt medlemsstaten att avgöra hur stor den ovannämnda andelen är. Förslaget överläter till producentsammanslutningen att bestämma beloppet av den finansiering som avsätts för finansiering av åtgärder för minskning och förebyggande av uppkomsten av avfall, om beloppet inte preciseras genom förordning av statsrådet för vars utfärdande det föreskrivs ett bemyndigande. Det föreslås att Tillstånds- och tillsynsverket ska övervaka att skyldigheten fullgörs som en del av sin tillsynsuppgift avseende producentsammanslutningarnas verksamhet.

Skyldigheten enligt momentet gäller producentsammanslutningar för förpackningsproducenter. I fråga om producentsammanslutningar för förpackningsproducenter beräknas den finansiering som avsätts för förebyggande av uppkomsten av avfall utifrån den avgift som sammanslutningen tar ut av sina medlemmar. När finansieringen bestäms beaktas inte de avgifter som tagits ut för återanvändbara förpackningar och avgift får inte tas ut för återanvändbara förpackningar, vilket bidrar till att främja återanvändning. Artikel 51 i förpackningsförordningen handlar om återanvändning och påfyllning och dess syfte är att minska mängden engångsförpackningar. På basis av detta beaktas endast de avgifter som betalas för engångsförpackningar. En motsvarande skyldighet fogas också till 68 §, som gäller inrättande av och anslutning till retursystem för dryckesförpackningar.

I de producentansvarsavgifter som används som grund för finansieringsandelen inräknas dock inte de kostnader för uppstädning som SUP-direktivet förutsätter.

Förslaget överläter åt producentsammanslutningen att besluta om beloppet av de medel som ska användas för förebyggande av uppkomsten av avfall samt om åtgärderna. För bemyndigandet att utfärda förordning behöver det dock fastställas ett maximibelopp för finansieringsandelen, som således inte får överstiga 5 procent. I samband med beredningen av en eventuell bestämmelse som utfärdas senare genom förordning av statsrådet fastställs finansieringsandelen närmare, med beaktande av eventuella anvisningar som kommissionen lämnar vid ett senare tillfälle eller god praxis i andra medlemsstater. Producentsammanslutningarna ska vid behov kunna överväga att fördela finansieringen och anpassa betalningsandelen på grundval av den påvisade effektiviteten hos åtgärderna.

55 §. Säkerställande av att en producent är registrerad. Till 2 mom. fogas en informativ hänvisning till bestämmelserna i förpackningsförordningen. Artikel 19 i förpackningsförordningen innehåller detaljerade bestämmelser om distributörens omsorgsskyldigheter, och dessa ska tillämpas på distributörer av förpackningar i stället för 55 § i avfallslagen. Enligt artikel 19.2 i förpackningsförordningen ska distributören innan den tillhandahåller förpackningar på marknaden kontrollera att producenten är registrerad, att förpackningen är försedd med föreskrivna märkningar och att tillverkaren har uppfyllt de krav som anges i förordningen. Enligt förordningen avses med distributör varje fysisk eller juridisk person i leveranskedjan för förpackningar, utom tillverkaren eller importören, som tillhandahåller en förpackning på marknaden. I artikel 45.4 i förpackningsförordningen åläggs leverantörer av onlineplattformar en skyldighet att av förpackningsproducenter som omfattas av producentansvar kontrollera vissa uppgifter som hänför sig till fullgörandet av producentansvarsskyldigheten innan producenten tillhandahålls plattformstjänster. Med onlineplattform avses en onlineplattform enligt definitionen i artikel 3 i i förordningen om

digitala tjänster (EU) 2022/2065¹⁷. För genomförande av tillsynen över den skyldighet som leverantörer av onlineplattformar åläggs föreslås det att 1 och 17 § i lagen om tillsyn över förmedlingstjänster på nätet ändras.

61 §. Säkerhet som producenter och producentsammanslutningar avseende vissa produkter ska ställa. Till paragrafen fogas ett nytt 3 mom. och 4 mom. ändras.

Det nya 3 mom. ska tillämpas på förpackningsproducenter och producentsammanslutningar för förpackningsproducenter för genomförande av artikel 47.6 i förpackningsförordningen. Säkerheten fastställs för varje producent eller för den producentsammanslutning som agerar på producenternas vägnar för första gången i beslutet om godkännande för anteckning i producentregistret. Beslutet om säkerheten gäller tills vidare. I beslutet anges också ett förfarande för regelbunden bedömning av huruvida säkerheten är tillräcklig. Det gällande 3 mom. blir 4 mom., 4 mom. blir 5 mom., 5 mom. blir 6 mom., 6 mom. blir 7 mom. och 7 mom. blir 8 mom. På godtagbarheten, tillräckligheten och realiseringen av säkerheter som gäller förpackningsproducenter eller producentsammanslutningar för förpackningsproducenter tillämpas samma bestämmelser i 4–7 mom. som på andra säkerheter som avses i paragrafen. Närmare bestämmelser också om den säkerhet som gäller förpackningsproducenter eller producentsammanslutningar ska enligt 8 mom. få utfärdas genom förordning av statsrådet.

Till 4 mom. om säkerhetsbeloppet (5 mom. efter ändringen) fogas en specialbestämmelse som gäller förpackningsproducenter och producentsammanslutningar, enligt vilken den säkerhet som gäller hanteringen av förpackningsavfall ska täcka de genomsnittliga kostnaderna under minst tre månader för avfallshanteringsåtgärderna. Säkerheten ska beaktas vid bedömningen av om skyldigheten enligt 64 § uppfylls, så att producentsammanslutningen till övriga delar ska anvisa tillräckliga resurser för att fullgöra sina producentansvarsskyldigheter under tre månader.

63 §. Producentsammanslutningars verksamhet. Till 1 mom. fogas en informativ hänvisning till artikel 44.8 i förpackningsförordningen. Enligt artikel 44.8 i förordningen ska en producent som har tillhandahållit en mängd förpackningar som understiger 10 ton under ett kalenderår för det föregående hela kalenderåret till den behöriga myndigheten rapportera den information som anges i del B punkt 2 i bilaga IX till förordningen. Små producenters rapporteringsskyldighet skiljer sig närmast i fråga om exaktheten när det gäller specificeringen av de förpackningar som tillhandahållits. Små producenter ska rapportera förpackningarna uppdelade efter material: glas, plast, papper och kartong, järnbaserade metaller, aluminium, trä och annat. Producenter som tillhandahåller minst 10 ton på marknaden ska rapportera sina produkter uppdelade i 22 olika typer av förpackningar i enlighet med tabellen i bilaga II till förordningen. Till exempel plastförpackningar uppdelade i 13 olika typer av plastförpackningar. Den lindrade rapporteringsskyldigheten för små producenter enligt förpackningsförordningen tillämpas för första gången på rapporteringen av uppgifter för 2028. Producenter och producentsammanslutningar ska i enlighet med förpackningsförordningen rapportera uppgifterna om 2028 senast den 1 juni 2029. Fram till dess iakttas med stöd av direktivet om förpackningar och förpackningsavfall de rapporteringskrav och tidsfrister som anges i den nationella förordningen om förpackningsavfall.

Det föreslås att 2 mom. ändras så att det till slutet av momentet fogas en informativ hänvisning till artikel 46.4 i förpackningsförordningen, där det föreskrivs närmare än i det gällande 2 mom. om skyldigheten för producentsammanslutningar för förpackningsproducenter att på sina

---

¹⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/2065 av den 19 oktober 2022 om en inre marknad för digitala tjänster och om ändring av direktiv 2000/31/EG (förordningen om digitala tjänster)

webbplatser offentliggöra information om hanteringen av förpackningsavfall. Artikel 46.4 i förpackningsförordningen förpliktar producentsammanslutningen att på sin webbplats minst en gång om året offentliggöra information om mängden förpackningar som de producenter som överfört sitt producentansvar till sammanslutningen har tillhandahållit på marknaden inom medlemsstaten territorium samt om mängden återvunnet och materialåtervunnet förpackningsmaterial i förhållande till den mängd förpackningar för vilka sammanslutningen ansvarar för ordnandet av avfallshanteringen.

63 a §. *Producenternas betalningsandelar och jämkning av dem.* Till 2 mom. fogas en informativ hänvisning till artiklarna 6 och 7 i förpackningsförordningen. EU:s förpackningsförordning förutsätter att de avgifter som producenterna betalar ska differentieras på grundval av klasserna för förpackningars materialåtervinningsbarhet och metoderna för bedömning av storskalig materialåtervinning. Kommissionen ska i enlighet med artikel 6.4 d i förordningen senast den 1 januari 2028 fastställa en ram för anpassningen av avgifterna i delegerade akter om klasserna för materialåtervinningsbarhet samt i enlighet med artikel 6.5 a senast den 1 januari 2030 anta genomförandeakter om metoder för bedömning av materialåtervinning i stor skala.

66 a §. *Behörigt ombud för producent eller annan aktör.* Till paragrafens 3 mom. fogas en informativ hänvisning till artikel 45.3 i förpackningsförordningen, som förutsätter att en producent som är etablerad i en annan medlemsstat utser ett behörigt ombud i varje medlemsstat där producenten tillhandahåller förpackningar eller förpackade produkter direkt till slutanvändaren. Enligt förpackningsförordningen kan medlemsstaterna dessutom föreskriva att också distansförsäljare som är etablerade i tredjeländer ska utse ett behörigt ombud när de tillhandahåller förpackningar eller förpackade produkter på deras territorium för första gången. En sådan skyldighet finns också i batteriförordningen. Kommissionens lagstiftningsförslag om tillfälligt upphävande av tillämpningen av reglerna om utseende av ett behörigt ombud (COM(2025) 982 final) är för närvarande under behandling i EU. Eventuella nationella tilläggsbestämmelser eller behövliga ändringar i lagstiftningen bedöms efter att det nämnda lagstiftningsförslaget har trätt i kraft.

Enligt 66 a § 2 mom. i avfallslagen tillåts producenter som är etablerade i tredjeländer att antingen direkt ansluta sig till en producentsammanslutning eller utse ett behörigt ombud som är etablerat i Finland att svara för sina skyldigheter i Finland.

68 §. *Inrättande av och anslutning till retursystem för dryckesförpackningar.* Det föreslås att det till paragrafen fogas ett nytt 4 mom. där det för den ansvarige för ett retursystem för dryckesförpackningar åläggs en skyldighet att för finansiering av åtgärder för minskning och förebyggande av uppkomsten av avfall avsätta ett minimiandelsbelopp motsvarande högst fem procent av de avgifter som den tar ut av sina medlemmar. En motsvarande skyldighet föreslås för producentsammanslutningar för förpackningsproducenter i 52 §. Pantavgifter inom retursystemet för dryckesförpackningar beaktas inte när finansieringsandelarna fastställs. När finansieringen bestäms beaktas inte heller de avgifter som tagits ut för återanvändbara förpackningar och avgift får inte tas ut för återanvändbara förpackningar, vilket bidrar till att främja återanvändning.

I de producentansvarsavgifter som används som grund för finansieringsandelen inräknas dock inte de kostnader för uppstädning som SUP-direktivet förutsätter.

Närmare bestämmelser om den finansieringsandel som ska avsättas för finansiering av åtgärder för minskning och förebyggande av uppkomsten av avfall får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Förslaget överlåter åt retursystemet för dryckesförpackningar att besluta om det exakta beloppet av de medel som ska användas för förebyggande av uppkomsten av avfall samt om åtgärderna. För bemyndigandet att utfärda förordning behöver det dock fastställas ett maximibelopp för finansieringsandelen, som således inte får överstiga 5 procent. I samband med beredningen av en eventuell bestämmelse som utfärdas senare genom förordning av statsrådet fastställs finansieringsandelen närmare, med beaktande av eventuella anvisningar som kommissionen lämnar vid ett senare tillfälle eller god praxis i andra medlemsstater.

101 §. Ansökan om godkännande för anteckning i producentregistret. Det föreslås att 2 mom. ändras så att de som producerar förpackningar dessutom ska redogöra för den säkerhet som förutsätts i 61 §. Enligt artikel 47.6 i förpackningsförordningen ska förpackningsproducenter eller producentersammanslutningar tillhandahålla en lämplig garanti avsedd att täcka de kostnader för avfallshantering som ska betalas av producenten, eller producentansvarsorganisationen, i det fall då skyldigheterna avseende utökat producentansvar inte fullgörs, även om verksamheten upphör definitivt eller vid insolvens. Närmare bestämmelser om ställande av den säkerhet som krävs finns i 61 §. Motsvarande skyldighet enligt EU-lagstiftningen gäller dem som producerar elektriska och elektroniska produkter som används i hushåll samt ackumulatörer och batterier.

102 §. Förutsättningar för godkännande för anteckning i producentregistret. Det föreslås att i 3 mom. tas in att en förutsättning för godkännande av dem som producerar förpackningar är dessutom att säkerhet enligt 61 § ställs. Avfallslagen och övriga bestämmelser som utfärdats med stöd av den täcker till övriga delar de krav på godkännandeförfarandet för producentansvar som förutsätts i artikel 47 i förpackningsförordningen.

122 §. Rätt att få uppgifter. Det föreslås att i 3 mom. tas in att Tillstånds- och tillsynsverket eller en tjänsteman som verket utsett har rätt att av producentersammanslutningar, producenter, distributörer och andra som bedriver avfallshantering av kasserade produkter som avses i 48 § på begäran för tillsynen över efterlevnaden och verkställigheten av förpackningsförordningen få behövliga uppgifter om mängden av produkter som släppts ut på marknaden och som kasserats och om insamlingen eller utförseln av dem eller om återanvändning, förberedelse för återanvändning, materialåtervinning, återvinning och annan avfallshantering som gäller dem samt om andra liknande omständigheter. Det behöver föreskrivas om rätten att få uppgifter för att den myndighet som utövar tillsyn över producentansvaret ska ha rätt att på begäran få behövliga uppgifter också för tillsynen över efterlevnaden och verkställigheten av förpackningsförordningen. Dessutom föreslås den kommunala livsmedelstillsynsmyndigheten ha rätt att av verksamhetsutövaren på begäran få uppgifter som är nödvändiga för tillsynen över iakttagandet av skyldigheten att erbjuda påfyllning enligt artikel 28 och 32 i förpackningsförordningen samt skyldigheten att erbjuda återanvändbara alternativ enligt artikel 33 i den förordningen. Den kommunala myndigheten har rätt att få uppgifter också med stöd av 8 § i marknadskontrolllagen när den i egenskap av marknadskontrollmyndighet övervakar att kraven enligt artikel 7.1 a–c och 7.2 a–c i förpackningsförordningen följs.

126 §. Åtgärder vid förseelser eller försummelser. Det föreslås att i 1 mom. 1 punkten tas in att tillsynsmyndigheten får förbjuda den som bryter mot förpackningsförordningen eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den att fortsätta eller upprepa det förfarande som strider mot bestämmelserna eller ålägga denne att fullgöra sina skyldigheter på något annat sätt. Enligt 129 § i avfallslagen ska tillsynsmyndigheten förena ett åläggande med vite eller någon annan i bestämmelsen avsedd tvångsåtgärd, om det inte är uppenbart onödigt.

128 §. Åtgärder vid förseelser eller försummelser i fråga om producentansvar. Till det inledande stycket i 1 mom. fogas överträdelse av batteriförordningen och förpackningsförordningen som grund för de åtgärder som anges nedan i paragrafen. Det föreslås

att i 1 mom. 1 punkten tas in att Tillstånds- och tillsynsverket får ålägga producenten eller producentsammanslutningen att anpassa verksamheten till förpackningsförordningen. Enligt det föreslagna momentet ska Tillstånds- och tillsynsverket utöver vad som föreskrivs i 126 § få ålägga producenten, producentsammanslutningen eller den ansvarige för ett retursystem för dryckesförpackningar att anpassa verksamheten till denna lag och de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den eller till förpackningsförordningen eller batteriförordningen och att visa att ändringarna har gjorts.

144 §. Avgifter. Det föreslås att det till 1 mom. fogas en ny 4 punkt med stöd av vilken den statliga tillsynsmyndigheten, det vill säga i detta sammanhang Livsmedelsverket, ska kunna ta ut en avgift för inspektioner och andra tillsynsåtgärder som hänför sig till iakttagandet av kravet på lägsta innehåll av återvunnet material i plastförpackningar enligt artikel 7.1 a–c och 7.2 a–c i förpackningsförordningen.

Det föreslås att det till 2 mom. fogas nya 4 och 5 punkter, enligt vilka den kommunala livsmedelstillsynsmyndigheten får ta ut en avgift för inspektioner och andra tillsynsåtgärder som hänför sig till iakttagandet av skyldigheten att erbjuda påfyllning för hotell-, restaurang-, café- och cateringsektorn enligt artikel 32 i förpackningsförordningen och skyldigheten att erbjuda återanvändbara alternativ för hotell-, restaurang-, café- och cateringsektorn enligt artikel 33 i den förordningen samt för inspektioner och andra tillsynsåtgärder som hänför sig till iakttagande av kravet på lägsta innehåll av återvunnet material i plastförpackningar enligt artikel 7.1 a–c och 7.2 a–c i förpackningsförordningen.

7.2 Lagen om tillsyn över förmedlingstjänster på nätet

1 §. Samordnare för digitala tjänster och andra behöriga myndigheter. Det föreslås att 1 § 3 mom. ändras så att Transport- och kommunikationsverket också ska utöva tillsyn över att de skyldigheter för leverantörer av onlineplattformar som anges i artikel 45.4 och 45.6 i förpackningsförordningen fullgörs, med de befogenheter som verket har enligt lagen om tillsyn över förmedlingstjänster på nätet. Vid tillsynen har Transport- och kommunikationsverket tillgång till myndigheternas undersökningsförfarande och tillsynsåtgärder enligt 2 kap. i den lagen och de administrativa påföljder som föreskrivs i 3 kap. i den lagen, inklusive påföljdsavgift. En motsvarande tillsynsskyldighet fogades till 1 § 3 mom. vid genomförandet av batteriförordningen.

I artikel 45.4 i förpackningsförordningen sägs det att för att uppfylla kraven i artikel 30.1 d och e i förordningen om digitala tjänster (EU) 2022/2065 ska leverantörer av onlineplattformar som omfattas av kapitel III avsnitt 4 i den förordningen och som gör det möjligt för konsumenter att ingå distansavtal med producenter erhålla den information som anges i artikeln från producenter som erbjuder förpackningar eller förpackade produkter till konsumenter i unionen. De föreskrivna uppgifter som leverantörer av onlineplattformar ska erhålla från producenter som erbjuder produkter på en onlineplattform inbegriper uppgifter om producentens registrering och registreringsnummer i den medlemsstat där konsumenten befinner sig samt en självcertifiering av producenten, där denne bekräftar att denne endast erbjuder förpackningar för vilka kraven på utökat producentansvar är uppfyllda i den medlemsstaten. Enligt artikel 45.6 ska leverantören av onlineplattformen göra sitt bästa för att bedöma om den mottagna informationen är fullständig och tillförlitlig. I denna bedömning kan man använda officiella databaser, såsom producentansvarsregistret, eller begära att leverantörer av onlineplattformar tillhandahåller tillförlitliga styrkande handlingar i enlighet med förordningen om digitala tjänster.

Transport- och kommunikationsverket ska endast utöva tillsyn över onlineplattformar som finns i Finland. Närmare bestämmelser om Transport- och kommunikationsverkets regionala

befogenheter finns i artikel 56 i förordningen om digitala tjänster. Tillstånds- och tillsynsverket som utövar tillsyn över producentansvaret ska för sin del i fråga om de ekonomiska aktörer som erbjuder sina produkter på onlineplattformar utöva tillsyn över att producenterna har registrerat sig i en producentsammanslutning och fullgjort sina producentansvarsskyldigheter. Dessutom ska Tillstånds- och tillsynsverket utöva tillsyn över leverantörer av onlineplattformar till den del en plattform själv är producent, det vill säga importerar förpackningar eller förpackade produkter.

Transport- och kommunikationsverket och Tillstånds- och tillsynsverket ska samarbeta med varandra vid tillsynen över onlineplattformar. Enligt 10 § i förvaltningslagen ska varje myndighet inom ramen för sin behörighet och i den omfattning ärendet kräver på andra myndigheters begäran bistå dessa i skötsel av en förvaltningsuppgift, och även i övrigt sträva efter att främja samarbetet mellan myndigheterna.

17 §. Påföljdsavgift för vissa leverantörer av onlineplattformar. Till 2 mom. fogas en skyldighet att erhålla den information från producenterna som anges i artikel 45.4 i förpackningsförordningen för att uppfylla kraven i artikel 30.1 i förordningen om digitala tjänster innan producenterna får tillgång till leverantörens onlineplattform. Påföljdsavgiften ska gälla sådana leverantörer av onlineplattformar som på sina plattformar gör det möjligt för konsumenter att ingå distansavtal med producenter som avses i förpackningsförordningen. Producent definieras i artikel 3.15 i förpackningsförordningen. En motsvarande påföljdsavgift fogades till 2 mom. vid genomförandet av batteriförordningen.

Enligt förslaget ska den påföljdsavgift enligt prövning som avses i artiklarna 50 och 51 i förordningen om digitala tjänster och som föreskrivs i lagen om tillsyn över förmedlingstjänster på nätet kopplas till sådana situationer där leverantörer av onlineplattformar inte fullgör skyldigheterna enligt förpackningsförordningen. Enligt artikel 45.4 i förpackningsförordningen ska de i paragrafen avsedda leverantörerna av onlineplattformar, för att uppfylla kraven i artikel 30.1 d och e i förordningen om digitala tjänster, erhålla

a) information om registreringen av de producenter som avses i artikel 44 i förpackningsförordningen och registreringsnummer för producenten i det registret,

b) självcertifiering av producenten, där denne bekräftar att denne endast erbjuder förpackningar för vilka de krav på utökat producentansvar som avses i artikel 44.1, 44.2 och 44.3 i förpackningsförordningen är uppfyllda i den medlemsstat där konsumenten befinner sig.

Enligt artikel 30.1 i förordningen om digitala tjänster ska leverantörer av onlineplattformar som gör det möjligt för konsumenter att ingå distansavtal med näringsidkare säkerställa att de har erhållit näringsidkarens kontaktuppgifter och betalkontouppgifter samt om näringsidkaren är registrerad i ett handelsregister eller liknande offentligt register, handelsregisteruppgifterna om detta.

Det är motiverat att till skyldigheterna enligt artikel 44.4 i förpackningsförordningen koppla en påföljdsavgift enligt prövning, eftersom syftet med skyldigheterna i praktiken är att säkerställa att de förpackningsproducenter som verkar på en i Finland etablerad onlineplattform uppfyller sitt producentansvar och att behandlingen av det avfall som avses här inte betalas enbart av de producenter som sköter sitt producentansvar eller i sista hand av samhället. Det yttersta syftet med bestämmelserna är att skydda miljön. Det skulle vara konsekvent att koppla påföljdsavgiften enligt prövning till de skyldigheter som föreskrivs för en onlineplattform också därför att de skyldigheter för leverantörer av onlineplattformar som anges i förpackningsförordningen har kopplats till artikel 30.1 i förordningen om digitala tjänster, och

Transport- och kommunikationsverket har med stöd av den gällande lagen behörighet att påföra påföljdsavgift för överträdelser av den artikeln.

När påföljdsavgift påförs ska de bestämmelser om påföljdsavgiftens storlek (18 §), avstående från påföljdsavgift (19 §) och preskription av rätten att påföra påföljdsavgift (21 §) som finns i 3 kap. i lagen om tillsyn över förmedlingstjänster på nätet iaktas. I enlighet med ordalydelsen i artikel 45.4 i förpackningsförordningen innebär det att om leverantörer av onlineplattformar bryter mot artikel 45.4 i förpackningsförordningen bryter de samtidigt också mot artikel 30.1 i förordningen om digitala tjänster. Enbart detta ska dock inte användas som grund för att öka avgiftens belopp vid bedömningen av påföljdsavgiften.

8 Bestämmelser på lägre nivå än lag

Statsrådets förordning om förpackningar och förpackningsavfall

I den första fasen av genomförandet av förpackningsförordningen ändras också den nationella förordningen om förpackningsavfall genom att de bestämmelser som överlappar förpackningsförordningen stryks och nödvändiga informativa hänvisningar till förpackningsförordningen läggs till. I den nationella förordningen om förpackningsavfall ändras dessutom 23 § som gäller Säkerhets- och kemikalieverkets marknadskontrollavgifter så att paragrafen motsvarar kraven i förpackningsförordningen. Avsikten är att den första fasens ändringar i den nationella förordningen om förpackningsavfall ska träda i kraft samtidigt med de föreslagna ändringarna i avfallslagen och lagen om tillsyn över förmedlingstjänster på nätet den 12 augusti 2026.

Säkerhets- och kemikalieverkets tillsynsuppgifter föreslås utöver 4 d och 4 e § i den nationella förordningen om förpackningsavfall omfatta följande artiklar i förpackningsförordningen: artikel 5 om krav för ämnen i förpackningar, artikel 6 om materialåtervinningsbara förpackningar, artikel 8 om biobaserade råvaror i plastförpackningar, artikel 9 om komposterbara förpackningar, artikel 10 om förpackningsminimering, artikel 11 om återanvändbara förpackningar, artikel 12 om märkning av förpackningar, artikel 14 om miljöpåståenden, artikel 24 om skyldighet avseende onödiga förpackningar, artikel 25 om användningsbegränsningar för vissa förpackningsformat, artikel 26 när det gäller skyldigheten att som en del av den tekniska dokumentation om återanvändbara förpackningar som ska tillhandahållas enligt artikel 11.3 beskriva hur systemet för återanvändning av dessa förpackningar uppfyller kraven i artikel 26 och bilaga VI samt artikel 7 om lägsta innehåll av återvunnet material i plastförpackningar i fråga om andra förpackningar än kontaktmaterialförpackningar.

Tillstånds- och tillsynsverket ska i enlighet med den ändring som föreslås i 25 § i avfallslagen ha tillsyn över de skyldigheter i fråga om systemen för återanvändning som anges i artikel 27 i förpackningsförordningen, vilket innebär att Säkerhets- och kemikalieverkets tillsyn i fråga om artikel 26 gäller att den som tillhandahåller återanvändbara förpackningar har säkerställt att det finns ett system för återanvändning av förpackningarna och att systemet i fråga beskrivs i den tekniska dokumentationen för den återanvändbara förpackningen. Säkerhets- och kemikalieverket ska övervaka att tillverkaren har nämnda dokument.

Säkerhets- och kemikalieverket utövar som marknadskontrollmyndighet, i enlighet med 23 § i den gällande nationella förordningen, tillsyn över efterlevnaden av 4 a–4 e, 5 och 6 § i den förordningen. Dessa bestämmelser avser krav på framställningen av förpackningar och deras sammansättning, återanvändbarhet, återvinningsbarhet samt dryckesförpackningar och förpackningars överensstämmelse med standarder. Säkerhets- och kemikalieverket utövar

dessutom tillsyn över tungmetallhalten i förpackningar samt över de märkningar som krävs på förpackningar.

I EU:s förpackningsförordning preciseras eller utvidgas de ovannämnda gällande krav som omfattas av Säkerhets- och kemikalieverkets tillsynsansvar inom ramen för vissa övergångsperioder. Till exempel kraven för förpackningars materialåtervinningsbarhet ska kompletteras med en delegerad akt av kommissionen som ska antas senast den 1 januari 2028. De nya kraven tillämpas från och med den 1 januari 2030 (eller 24 månader efter ikraftträdandet av den delegerade akten, beroende på vilket som infaller senast). Kraven på återanvändbara förpackningar ska kompletteras med en delegerad akt av kommissionen som ska antas senast den 12 februari 2027. Kraven på komposterbara förpackningar ska kompletteras med harmoniserade standarder som kommissionen begär att den europeiska standardiseringsorganisationen ska utarbeta senast den 12 februari 2026. Vissa förpackningar (självhäftande etiketter som fästs på frukt och grönsaker samt tepåsar) ska senast den 12 februari 2028 vara komposterbara vid industriella anläggningar för behandling av bioavfall. Även kraven på förpackningsminimering kompletteras med harmoniserade standarder som kommissionen begär att den europeiska standardiseringsorganisationen ska utarbeta senast den 12 februari 2027. Förpackningarna ska uppfylla de krav på förpackningsminimering som anges i artikel 10 i förordningen senast den 1 januari 2030.

I enlighet med artikel 70.1 b i EU:s förpackningsförordning tillämpas artikel 9.1 och 9.2 i det gällande direktivet om förpackningar och förpackningsavfall (94/62/EG) på de väsentliga kraven på begränsning av förpackningars volym och vikt i enlighet med punkt 1 första strecksatsen i bilaga II till det direktivet till och med den 31 december 2029.

I EU:s förpackningsförordning finns det också bestämmelser om krav på nya förpackningar. I artikel 5.5 i förordningen finns det utöver de gällande begränsningarna i fråga om tungmetaller (bly, kadmium, kvicksilver och sexvärt krom) bestämmelser om begränsningar för per- och polyfluorerade alkylsubstanter, nedan PFAS, för förpackningar avsedda att komma i kontakt med livsmedel. Begränsningarna för PFAS ska tillämpas från och med den 12 augusti 2026. Tillsynen över begränsningarna för PFAS ska i enlighet med kommissionens riktlinjer (C (2026) 2151 final) skötas av marknadskontrollmyndigheten enligt förpackningsförordningen. Tillsynen kan dock överföras till livsmedelstillsynsmyndigheten, om förpackningen kan utgöra en sådan risk för livsmedlet som avses i artikel 3 i ramförordningen om kontaktmaterial (EU) 1935/2004. Det kan vara fråga om en situation där PFAS kan överföras till livsmedel. Marknadskontrollmyndigheten ska konstatera när en överföring till livsmedel är möjlig. Vid bedömningen av denna risk kan marknadskontrollmyndigheten behöva sakkunnighjälp från Livsmedelsverket. Enligt kommissionen ska marknadskontrollmyndigheten vara den primära tillsynsmyndigheten när det gäller tillsynen över begränsningarna av PFAS, eftersom en förpackning kan strida mot förpackningsförordningen även om den överensstämmer med lagstiftningen om kontaktmaterial.

I artikel 7 i EU:s förpackningsförordning finns ett nytt krav på lägsta innehåll av återvunnet material i plastförpackningar. Senast den 1 januari 2030 eller tre år från den dag då kommissionens genomförandeakt träder i kraft, beroende på vilket som infaller senast, ska alla plastdelar av plastförpackningar som släpps ut på marknaden innehålla en viss minimiandel innehåll av plastavfall efter konsumentledet. Senast den 31 december 2026 ska kommissionen anta genomförandeakter om fastställande av metoden för beräkning av andelen innehåll av återvunnet material samt hållbarhetskriterier för materialåtervinningsteknik. Minimandelen innehåll av återvunnen plast beräknas som ett medelvärde per produktionsanläggning och år. Säkerhets- och kemikalieverket ska övervaka detta krav i fråga om andra förpackningar än kontaktmaterialförpackningar. Övervakningen av det lägsta innehållet av återvunnen plast i

kontaktmaterialförpackningar hör till Livsmedelsverket och den kommunala livsmedelstillsynsmyndigheten i enlighet med den ändring som föreslås i 24 a §.

I artikel 8 i EU:s förpackningsförordning finns det bestämmelser om användning av biobaserade råvaror i plastförpackningar. Den är dock tills vidare inte förknippad med krav på marknadskontroll, eftersom kommissionen senast den 12 februari 2028 ska se över utvecklingen för biobaserade plastförpackningar och vid behov lägga fram ett lagstiftningsförslag om hållbarhetskrav för biobaserade råvaror i plastförpackningar, mål för användningen av biobaserade råvaror i plastförpackningar eller möjligheten att ersätta återvunnet material med biobaserade material när det gäller uppnåendet av målen gällande andelen återvunnet material.

I artikel 12 i EU:s förpackningsförordning finns det bestämmelser om de nya märkningar som krävs på förpackningar från och med den 12 augusti 2028 eller 24 månader från den dag då kommissionens genomförandeakter om märkningar träder i kraft, beroende på vilket som infaller senast. Kommissionen ska senast den 12 augusti 2026 anta genomförandeakter som gäller märkning. Märkningarna förtydligar förpackningarnas materialsammansättning och syftar till att underlätta sorteringen av förpackningsavfall, eftersom motsvarande märkningar enligt artikel 13 i förordningen ska anbringas på avfallsbehållare för insamling av förpackningsavfall senast den 12 augusti 2028 eller 30 månader från antagandet av genomförandeakten om märkning, beroende på vilket som infaller senast. Bestämmelser om den myndighet som ska utöva tillsyn över kraven på märkning av avfallsbehållare utfärdas senare i samband med ändringar av avfallslagen eller beredningen av lagen om cirkulär ekonomi, dock i god tid innan tillsynsuppgiften inleds. Vid beredningen av lagen kommer bland annat behörighetsfördelningen mellan den kommunala avfallshanteringsmyndigheten och Tillstånds- och tillsynsverket att preciseras.

I artikel 14 i EU:s förpackningsförordning finns bestämmelser om miljöpåståenden enligt definitionen i artikel 2 o i direktiv 2005/29/EG som rör förpackningsegenskaper. Påståendena uppfyller kraven endast om de avser förpackningsegenskaper som går utöver de tillämpliga minimikraven i förordningen och påståendena specificerar om de avser förpackningsenheten, en del av förpackningsenheten eller alla förpackningar som släpps ut på marknaden av den ekonomiska aktören. Det vore ändamålsenligt att föreskriva att tillsynsuppgiften ska skötas av Säkerhets- och kemikalieverket, som också i övrigt övervakar förpackningarnas egenskaper, vilka vid tillsynen ska bedömas i förhållande till miljöpåståendena.

Senare i den andra fasen av genomförandet av förpackningsförordningen bedöms de åtgärder och lagstiftningsförslag som behövs för att uppnå de bindande målen för materialåtervinning av förpackningsavfall och målen för minskning av mängden förpackningsavfall, samt ändamålsenligheten av eventuella nationella undantag eller flexibiliteter inom de ramar som förpackningsförordningen medger. I nästa fas ska det även föreskrivas om nationella krav för biologiskt nedbrytbara och komposterbara förpackningar som är avsedda att behandlas tillsammans med bioavfall samt om sådan nationell kompletterande reglering som vissa krav som träder i kraft senare förutsätter, till exempel om rapportering av målen för återanvändning och märkning av avfallsbehållare. Behövliga ändringar i lagstiftningen bereds i den mån det är möjligt i samband med totalreformen av avfallslagen (lagen om cirkulär ekonomi) eller andra ändringar i avfallslagen. En del av dessa eventuella nya bestämmelser kan vara bestämmelser som utfärdas på förordningsnivå. (Se Tabell 1 med ett sammandrag av det stegvisa genomförandet av förpackningsförordningen).

9 Ikraftträdande

Det föreslås att lagarna ska träda i kraft den 12 augusti 2026, då förpackningsförordningen i huvudsak börjar tillämpas.

10 Verkställighet och uppföljning

I enlighet med artikel 41 i förpackningsförordningen ska kommissionen, i samarbete med Europeiska miljöbyrån, utarbeta rapporter om hur de mål för förebyggande av förpackningsavfall som anges i artikel 43 och de mål för materialåtervinning av förpackningsavfall som anges i artikel 52 har uppnåtts i varje medlemsstat. Kommissionens rapport ska innehålla en förteckning över medlemsstater som riskerar att inte uppnå målen inom de respektive tidsfristerna. Kommissionen ger därtill rekommendationer för de berörda medlemsstaterna och exempel på bästa praxis i olika medlemsstater.

I förpackningsförordningen åläggs kommissionen dessutom ett flertal skyldigheter att se över bestämmelserna i förordningen och vid behov lägga fram nya lagstiftningsförslag:

– Kommissionen ska i enlighet med artikel 7 senast den 12 februari 2032 se över situationen när det gäller användningen av återvunna förpackningsmaterial i andra förpackningar än plastförpackningar och bedöma om det är lämpligt att fastställa mål för att öka användningen av innehåll av återvunnet material i sådana andra förpackningar.

– Kommissionen ska i enlighet med artikel 8 senast den 12 augusti 2028 se över den tekniska utvecklingen för biobaserade plastförpackningar och vid behov lägga fram ett lagstiftningsförslag.

– Kommissionen ska i enlighet med artikel 24 senast den 12 februari 2032 se över möjligheten att fastställa tomrumskvoter för konsumentförpackningar, särskilt för leksaker, kosmetika, gör-det-själv-paket och elektroniska produkter.

– Kommissionen ska i enlighet med artikel 25 senast den 12 februari 2032 bedöma om det är lämpligt att fastställa nya användningsbegränsningar för vissa förpackningsformat.

– När det gäller förebyggande av förpackningsavfall ska kommissionen i enlighet med artikel 43 senast den 12 februari 2032 se över medlemsstaternas bindande mål för minskning av mängden förpackningsavfall och bedöma behovet av att inkludera specifika mål för vissa förpackningsmaterial.

– Kommissionen ska i enlighet med artikel 52 senast den 12 februari 2032 se över de materialåtervinningsmål som fastställts för förpackningsavfall i syfte att höja dem eller fastställa ytterligare mål.

– Kommissionen ska i enlighet med artikel 6 senast den 1 januari 2035 se över undantagen från tillämpningsområdet för kraven på materialåtervinningsbara förpackningar och bedöma lämpligheten i att fortsätta med dessa undantag och vid behov lägga fram ett lagstiftningsförslag.

11 Förhållande till andra propositioner samt budgeten

Propositionen har inga konsekvenser för statsbudgeten för 2026. Regeringen genomför statsförvaltningens produktivhetsprogram, med sikte på att uppnå en besparing på sammanlagt

cirka 390 miljoner euro för att effektivisera statsförvaltningens verksamhet. Finansieringen av nya uppgifter bör i och med genomförandet av produktivitetsprogrammet i regel lösas genom att man avstår från befintliga uppgifter eller effektiviserar användningen av befintliga resurser.

Livsmedelsverket och den kommunala myndigheten ska i enlighet med de föreslagna ändringarna av 144 § få möjlighet att ta ut en avgift för vissa inspektioner och andra tillsynsåtgärder som hänför sig till genomförandet av förpackningsförordningen. Avgiften täcker de administrativa kostnaderna för skötseln av uppgifterna, och särskilda kompensationsåtgärder till följd av den nya uppgiften behöver inte föreslås. I statsbudgeten föreslås således ingen ny finansiering för uppgifterna.

Behovet av resurser bör följas i samband med att genomförandet av lagändringarna framskrider. Behovet ses över som en del av beredningen av budgetpropositionen för 2027 och planen för de offentliga finanserna för 2028–2031.

12 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

12.1 Propositionens betydelse vid genomförandet av förpackningsförordningen

Genom propositionen genomförs delvis EU:s förpackningsförordning, som i form av förbud, skyldigheter och mål för tillverkare och importörer (producenter) samt distributörer av förpackningar ställer även betydande rättsliga ramvillkor för tillverkning, tillhandahållande på marknaden och användning av förpackningar. Som sådan innehåller förpackningsförordningen också bestämmelser som ingriper i näringsfriheten enligt 18 § i grundlagen och i skyddet för äganderätten enligt 15 § i grundlagen. Å andra sidan tillgodoser förpackningsförordningen den grundläggande rättigheten till en sund miljö enligt 20 § i grundlagen genom att minska de miljöskador som onödiga förpackningar och onödigt förpackningsavfall orsakar.

Förpackningsförordningen är direkt tillämplig i medlemsstaterna, vilket innebär att den nämnda reglering som anknuter till de grundläggande fri- och rättigheterna endast indirekt hänför sig till regeringspropositionen.

I propositionen föreslås bestämmelser om de behöriga myndigheter som utövar tillsyn över efterlevnaden av förpackningsförordningen och om de tillsynsmetoder som myndigheterna har till sitt förfogande, inklusive rätten att få uppgifter och administrativa tvångsmedel samt om vissa skyldigheter som närmast gäller förpackningsproducenter och producentsammanslutningar och som är nödvändiga för genomförandet av förpackningsförordningen. Bestämmelser om myndigheternas grundläggande uppgifter förskrivs i lag. De tillsynsuppgifter enligt förpackningsförordningen som Säkerhets- och kemikalieverket har i egenskap av marknadskontrollmyndighet preciseras genom bestämmelser som utfärdas genom förordning av statsrådet med stöd av 26 a § i avfallslagen.

Dessutom innehåller propositionen flera informativa tillägg till bestämmelserna i avfallslagen. Syftet med de föreslagna informativa bestämmelserna är att informera de ekonomiska aktörer och myndigheter som tillämpar avfallslagen, om bestämmelserna i förpackningsförordningen ska iakttas utöver eller i stället för det som föreskrivs i avfallslagen.

12.2 Tillsyn och påföljder

I denna första fas av genomförandet av förpackningsförordningen föreslås det att bestämmelserna om tillsyn och påföljder i förpackningsförordningen, i fråga om avfallslagen, i huvudsak ska genomföras genom traditionella förvaltningstvång, genom att överträdelse av

förpackningsförordningen fogas till avfallslagens bestämmelser om förbud och förelägganden förenade med vite (126 och 128 §). I detta skede föreslås det inte att överträdelse av förpackningsförordningen ska kopplas till bestämmelserna om försummelseavgift i 131–133 § i avfallslagen eller till straffbestämmelsen i 147 § i den lagen.

Artikel 68.2 i förpackningsförordningen verkar förutsätta att det föreskrivs om en bötespåföljd av straffkaraktär för brott mot skyldigheterna enligt artiklarna 24–29 i förordningen. Denna proposition hann emellertid inte beredas så att de rättsliga ramvillkor för administrativa påföljdsavgifter som utformats i grundlagsutskottets utlåtandepraxis, såsom tydligheten och exaktheten i fråga om överträdelsen (t.ex. GrUU 16/2013 rd) samt den straffrättsliga påföljdens subsidiära karaktär och proportionalitet (t.ex. GrUU 23/1997 rd, GrUU 16/2013 rd, GrUU 56/2014 rd och GrUU 9/2016 rd) skulle ha kunnat utvärderats noggrant. Avsikten är att avfallslagens påföljdssystem ska ses över i sin helhet i samband med totalreformen av avfallslagen (lagen om cirkulär ekonomi). Samtidigt bedöms till vilka delar bestämmelserna i artiklarna 24–29 i förpackningsförordningen kopplas till administrativa påföljdsavgifter eller straffrättsliga straffbestämmelser och till bötesstraff som påförs med stöd av dem. Artikel 68 i förpackningsförordningen och det nationella genomförandet av den behandlas närmare ovan i avsnitt 2, 4.1.3 och 5.1.2.

Med stöd av den föreslagna ändringen av lagen om tillsyn över förmedlingstjänster på nätet ska administrativ påföljdsavgift av Transport- och kommunikationsverket kunna påföras en leverantör av onlineplattformar, om leverantören bryter mot skyldigheten enligt artikel 45.4 i förpackningsförordningen att kontrollera att producenter som på plattformen tillhandahåller förpackningar eller förpackade produkter är registrerade i det land där konsumenten är etablerad. En motsvarande påföljdsavgift infördes i samband med genomförandet av batteriförordningen (191/2026) för leverantörer av onlineplattformar, som på plattformen gör det möjligt för konsumenter att ingå distansavtal med producenter och som försummar inhämtandet av registreringsuppgifter av producenten.

Enligt propositionen kan påföljdsavgift av Transport- och kommunikationsverket påföras sådana leverantörer av onlineplattformar som gör det möjligt för konsumenter att ingå distansavtal med producenter och som uppsåtligt eller av oaktsamhet försummar skyldigheten att, för att uppfylla kraven i artikel 30.1 i förordningen om digitala tjänster, erhålla den information från producenterna som anges i artikel 45.4 i förpackningsförordningen innan producenterna får tillgång till onlineplattformen. I den föreslagna 17 § föreskrivs på det sätt som legalitetsprincipen förutsätter specificerat om de gärningar och försummelser som ska vara föremål för en eventuell påföljdsavgift. Grunderna för påförande av påföljdsavgift framgår tydligt av lagen, eftersom bestämmelserna i 3 kap. i lagen om tillsyn över förmedlingstjänster på nätet om påföljdsavgiftens storlek (18 §), avstående från påföljdsavgift (19 §) och preskription av rätten att påföra påföljdsavgift (21 §) ska iaktas vid påförande av påföljdsavgift. Således är regleringen inte problematisk med tanke på den straffrättsliga legalitetsprincip som föreskrivs i 8 § i grundlagen.

12.3 Rätten att få uppgifter

I propositionen föreslås det att 122 § i avfallslagen ska ändras så att Tillstånds- och tillsynsverket har rätt att på begäran av de ekonomiska aktörer som avses i bestämmelsen få sådana uppgifter om förpackningar och förpackningsavfall som är behövliga för tillsynen över efterlevnaden och verkställigheten av förpackningsförordningen. Dessutom föreslås den kommunala myndigheten ha rätt att av verksamhetsutövaren på begäran få uppgifter som är nödvändiga för tillsynen över iakttagandet av skyldigheten att erbjuda påfyllning enligt artikel

28 och 32 i förpackningsförordningen samt skyldigheten att erbjuda återanvändbara alternativ enligt artikel 33 i den förordningen.

Grundlagsutskottet har bedömt bestämmelserna om myndigheternas rätt att få och skyldighet att lämna ut uppgifter med avseende på skyddet för privatliv och personuppgifter i 10 § 1 mom. i grundlagen och då noterat bland annat vad och vem rätten att få uppgifter gäller och hur rätten är kopplad till nödvändighetskriteriet. Myndigheternas rätt att få och möjlighet att lämna ut uppgifter kan enligt utskottet gälla "behövliga uppgifter" för ett visst syfte, om lagen ger en uttömmande förteckning över innehållet i uppgifterna. Om innehållet däremot inte anges i form av en förteckning, ska det i lagstiftningen ingå ett krav på att "uppgifterna är nödvändiga" för ett visst syfte (se t.ex. GrUU 10/2014 rd, s. 6/1).

De föreslagna rättigheterna att få uppgifter om förpackningar och hanteringen av förpackningsavfall motsvarar redan gällande bestämmelser om andra produktgrupper och de kan motiveras med utförandet av Tillstånds- och tillsynsverkets tillsyns- och verkställighetsuppgift samt den kommunala livsmedelstillsynsmyndighetens tillsynsuppgift. Dessutom specificeras de uppgifter som omfattas av rätten att få uppgifter rätt exakt, vilket innebär att den föreslagna regleringen inte är problematisk med tanke på skyddet för privatlivet och personuppgifter enligt 10 § 1 mom. i grundlagen.

12.4 Sammandrag

Med beaktande av det som anges i kap. 12.1–12.3 innehåller propositionen inga bestämmelser som skulle kunna vara problematiska med tanke på de grundläggande fri- och rättigheterna enligt grundlagen eller som annars skulle förutsätta en noggrannare bedömning med tanke på lagstiftningsordningen för lagförslagen. Lagförslagen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan och eftersom förpackningsförordningen innehåller bestämmelser som föreslås bli kompletterade genom lag, föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av avfallslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i avfallslagen (646/2011) 9 § 3 mom., 22 § 4 mom., 24 a § 1 mom., 25 § 2 mom., 46 § 3 mom., 48 § 1 mom. 6 punkten, 48 § 2 mom., rubriken för 52 §, 55 § 2 mom., 61 § 4 mom., 63 § 1 och 2 mom., 63 a § 2 mom., 66 a § 3 mom., 101 § 2 mom., 102 § 3 mom., 122 § 3 mom., 126 § 1 mom. 1 punkten., det inledande stycket i 128 § 1 mom., 128 § 1 mom. 1 punkten samt 144 § 1 mom. 3 punkten och 144 § 2 mom. 3 punkten,

av dem 9 § 3 mom. och 63 § 2 mom. sådana de lyder i lag 714/2021, 22 § 4 mom., 46 § 3 mom., 55 § 2 mom., 61 § 4 mom., 63 § 1 mom., 63 a § 2 mom., 66 a § 3 mom., 101 § 2 mom., 102 § 3 mom., 122 § 3 mom., 126 § 1 mom. 1 punkten och 128 § 1 mom. 1 punkten sådana de lyder i lag 188/2026, 24 a § 1 mom. sådant det lyder i lag 311/2026, 25 § 2 mom. och det inledande stycket i 128 § 1 mom. sådana de lyder i lag 799/2025, 48 § 1 mom. 6 punkten och 48 § 2 mom. sådana de lyder i lag 1096/2022 samt 144 § 1 mom. 3 punkten och 144 § 2 mom. 3 punkten sådana de lyder i lag 834/2017, och

fogas till 24 a §, sådan den lyder i lagarna 917/2021 och 311/2026, ett nytt 4 mom., till 25 §, sådan den lyder i lagarna 917/2021 och 799/2025, ett nytt 3 mom., varvid det nuvarande 3 mom. blir 4 mom., till 52 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 410/2014 och 188/2026, ett nytt 3 mom., till 61 §, sådan den lyder i lag 188/2026, ett nytt 3 mom., varvid det nuvarande 3 mom. och det ändrade 4 mom. samt de nuvarande 5–7 mom. blir 4–8 mom., till 68 §, sådan den lyder i lag 714/2021, ett nytt 4 mom. samt till 144 § 1 mom., sådant det lyder i lag 834/2017, en ny 4 punkt och till 144 § 2 mom., sådant det lyder i lag 834/2017, nya 4 och 5 punkter som följer:

9 §

Omsorgsplikt och förbud som gäller produkter

För att målen enligt denna lag ska nås ska den som släpper ut en produkt på marknaden och distributören i den utsträckning det är möjligt säkerställa att produkten uppfyller kraven enligt 1 mom. 4–7 punkten, att produkten märks och att information och upplysningar om den ges i enlighet med 2 mom. I artiklarna 5–12 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2025/40 om förpackningar och förpackningsavfall, om ändring av förordning (EU) 2019/1020 och direktiv (EU) 2019/904 och om upphävande av direktiv 94/62/EG, nedan *förpackningsförordningen*, finns det dessutom bestämmelser om krav på förpackningar och i artikel 13 i den förordningen finns det bestämmelser om märkning av avfallsbehållare för insamling av förpackningsavfall.

---

22 §

Statliga myndigheter

Tillstånds- och tillsynsverket ska i egenskap av riksomfattande myndighet styra och främja fullgörandet av de uppgifter gällande producentansvar som avses i denna lag och i bestämmelser som utfärdats med stöd av den samt i batteriförordningen och i förpackningsförordningen.

---

24 a §

Marknadskontroll

Säkerhets- och kemikalieverket övervakar i egenskap av marknadskontrollmyndighet att kraven och begränsningarna i fråga om förpackningar, fordon samt deras material och komponenter, elektriska och elektroniska produkter samt andra produkter följs. De marknadskontrollmyndigheter som avses i 4 § i lagen om marknadskontrollen av vissa produkter (1137/2016) utövar tillsyn inom myndigheternas respektive verksamhetsområden över iakttagandet av bestämmelserna i sådana förordningar av statsrådet som utfärdats med stöd av 5 a, 5 b och 10 § samt de ålägganden som meddelats i sådana beslut som avses i 5 d, 5 f och 5 g §, i fråga om de krav och begränsningar som gäller för produkter. Dessutom är Säkerhets- och kemikalieverket marknadskontrollmyndighet enligt batteriförordningen.

Den myndighet som avses i 24 och 27 § i livsmedelslagen (297/2021) övervakar i egenskap av marknadskontrollmyndighet att kraven i artikel 7.1 a–c och 7.2 a–c i förpackningsförordningen följs. Livsmedelsverket deltar i planeringen, styrningen och utvecklingen av denna övervakning på riksnivå.

---

25 §

Övriga tillsynsmyndigheter

Tillstånds- och tillsynsverket har i egenskap av riksomfattande myndighet i producentansvarsfrågor tillsyn över att bestämmelserna om producentansvar och om retursystem för dryckesförpackningar följs. Tillstånds- och tillsynsverket har dessutom tillsyn över att artiklarna 27 och 29–31 i förpackningsförordningen följs.

Den kommunala myndighet som avses i 27 § i livsmedelslagen har tillsyn över att skyldigheten att erbjuda påfyllning för hotell-, restaurang-, café- och cateringsektorn enligt artiklarna 28 och 32 i förpackningsförordningen och skyldigheten att erbjuda återanvändbara alternativ för hotell-, restaurang-, café- och cateringsektorn enligt artikel 33 i den förordningen följs. Livsmedelsverket deltar i planeringen, styrningen och utvecklingen av tillsynen på riksnivå.

---

46 §

Producentens ansvar för avfallshanteringen och dess kostnader

Bestämmelser om producentens ansvar för kostnaderna för avfallshandling av ackumulatorer och batterier finns dessutom i artikel 56.4 och 56.5 i batteriförordningen. Bestämmelser om kostnadsansvaret för producenter av förpackningar och förpackade produkter finns dessutom i artikel 45 i förpackningsförordningen.

---

48 §

Produkter och producenter som omfattas av producentansvaret

Producentansvaret omfattar följande produkter, oberoende av försäljningssättet, och producenter som yrkesmässigt släpper ut dem på marknaden eller säljer dem genom distansförsäljning direkt till användare:

---

6) förpackningar vars producent definieras i artikel 3.1.15 i förpackningsförordningen,

---

Producentansvaret gäller dock inte producenter av foderbalförpackningar, om de kasserade foderbalförpackningarna samlas in och materialåtervinns effektivt tillsammans med andra jordbruksplaster.

---

52 §

Åtgärder för att främja återanvändning och förebygga uppkomsten av avfall

---

En producentsammanslutning för förpackningsproducenter ska för finansiering av åtgärder för minskning och förebyggande av uppkomsten av avfall avsätta medel motsvarande högst fem procent av de avgifter som den tar ut av sina medlemmar. Den avgift som hänför sig till den nämnda finansieringen får inte tas ut för återanvändbara förpackningar. Närmare bestämmelser om beloppet av den finansiering som ska avsättas av producentsammanslutningen får utfärdas genom förordning av statsrådet.

55 §

Säkerställande av att en producent är registrerad

Bestämmelser om de skyldigheter för distributörer av ackumulatorer och batterier som avses i denna paragraf finns i artikel 42.2 i batteriförordningen och bestämmelser om skyldigheterna för leverantörer av onlineplattformar i artikel 62.6 i batteriförordningen. Bestämmelser om skyldigheter för producenter av förpackningar, distributörer, leverantörer av distributionstjänster och leverantörer av onlineplattformar när det gäller registrering och säkerställande av registrering finns i artiklarna 19 och 45 i förpackningsförordningen. Bestämmelser om tillsyn över skyldigheterna enligt artikel 62.6 i batteriförordningen och artikel 45.4 i förpackningsförordningen finns i lagen om tillsyn över förmedlingstjänster på nätet (18/2024).

61 §

Säkerhet som producenter och producentsammanslutningar avseende vissa produkter ska ställa

---

Förpackningsproducenter eller producentsammanslutningar för förpackningsproducenter ska ställa sådan säkerhet till förmån för Tillstånds- och tillsynsverket som täcker kostnaderna för mottagning, transport och annan avfallshantering av de produkter som omfattas av producentens ansvar. Skyldigheten att ställa säkerhet gäller inte retursystemet för eller systemet för återanvändning av dryckesförpackningar.

Säkerheten ska vara tillräcklig för att täcka kostnaderna för skötseln av avfallshanteringen med beaktande av verksamhetens omfattning och karaktär och de villkor som meddelats för verksamheten. Den säkerhet som producenten ställt ska täcka den genomsnittliga kostnaden för avfallshanteringen av de produkter som producenten släppt ut på marknaden året innan säkerheten ställs och den säkerhet som producentsammanslutningen ställt ska täcka de genomsnittliga kostnaderna under sex månader för de avfallshanteringsåtgärder som sammanslutningen ansvarar för. Säkerhetsbeloppet ska vara minst 10 000 euro. Förpackningsproducentens eller producentsammanslutningens säkerhet ska vara tillräcklig för att täcka de genomsnittliga kostnaderna under tre månader för avfallshanteringsåtgärderna.

---

63 §

Producentsammanslutningars verksamhet

En producentsammanslutning ska vara en icke-vinstdrivande sammanslutning med syftet att fullgöra producentansvarsskyldigheterna för de producenter som anslutit sig till den. I en producentsammanslutning ska skyldigheterna fördelas rättvist mellan producenterna med beaktande av verksamhetens art och omfattning och så att det inte leder till handelshinder och snedvridning av konkurrensen. Skyldigheten att föra bok och lämna uppgifter ska lindras för sådana producenter som släpper ut små mängder produkter på marknaden, om skyldigheterna annars skulle vara oskäligen för producenterna. Bestämmelser om skyldigheter som gäller verksamheten för producentsammanslutningar för ackumulatörer och batterier finns i artikel 57.2–57.5 i batteriförordningen. Bestämmelser om lindrad rapportering för producenter av förpackningar finns dessutom i artikel 44.8 i förpackningsförordningen.

Producentsammanslutningen ska föra en allmänt tillgänglig, uppdaterad förteckning över sina ägare och över producenter som har överfört sitt producentansvar på den. I förteckningen antecknas medlemmens namn och företags- och organisationsnummer samt uppgifter om de produkter som medlemmen släpper ut på marknaden. Dessutom ska producentsammanslutningen publicera uppgifter om anslutnings- och årsavgifterna samt om återvinningsavgifterna per enhet eller ton. Uppgifterna ska vara tillgängliga i ett allmänt datanät. Bestämmelser om skyldigheten för en producentsammanslutning för förpackningsproducenter att på sin webbplats offentliggöra uppgifter om förpackningar som tillhandahålls på marknaden och om avfallshanteringen av dem finns dessutom i artikel 46.4 i förpackningsförordningen.

---

63 a §

Producenternas betalningsandelar och jämkning av dem

När producentsammanslutningen fastställer betalningsandelarna ska den i den mån det är möjligt i fråga om enskilda produkter eller produkt- eller materialgrupper som motsvarar varandra beakta i synnerhet deras hållbarhet och möjligheten att reparera, återanvända och materialåtervinna produkterna samt förekomsten av farliga ämnen. Bestämmelser om jämkning av betalningsandelarna för producenter av ackumulatörer och batterier finns i artiklarna 56.5 och 57.2 i batteriförordningen. Bestämmelser om jämkning av betalningsandelarna för producenter av förpackningar och förpackade produkter finns dessutom i artiklarna 6.8 och 7.7 i förpackningsförordningen.

---

66 a §

Behörigt ombud för producent eller annan aktör

Bestämmelser om skyldigheten för producenter av ackumulatörer och batterier och andra aktörer att utse ett behörigt ombud för producentansvar finns i artikel 56.3 i batteriförordningen. Bestämmelser om skyldigheten för producenter av förpackningar och förpackade produkter att utse ett behörigt ombud finns i artikel 45.3 i förpackningsförordningen.

---

68 §

Inrättande av och anslutning till retursystem för dryckesförpackningar

---

Den ansvarige för ett retursystem för dryckesförpackningar ska för finansiering av åtgärder för minskning och förebyggande av uppkomsten av avfall avsätta ett minimiandelsbelopp motsvarande högst fem procent av de avgifter som den tar ut av sina medlemmar. Avgift får inte tas ut för återanvändbara förpackningar. Närmare bestämmelser om beloppet av den finansiering som ska avsättas av den ansvarige för ett retursystem för dryckesförpackningar får utfärdas genom förordning av statsrådet.

101 §

Ansökan om godkännande för anteckning i producentregistret

Sökanden och den verksamhet som sökanden bedriver ska specificeras i ansökan. Ansökan ska innehålla de uppgifter om mottagningen och informationen om denna, återanvändningen, återvinningen och den övriga avfallshanteringen av kasserade produkter som behövs för behandling av ansökan och för bedömning av om verksamheten är ändamålsenlig. De som producerar elektriska och elektroniska produkter som används i hushåll, förpackningar samt ackumulatörer och batterier ska dessutom redogöra för den säkerhet som föreskrivs i 61 §. I de ansökningar som producentsammanslutningar och de som svarar för retursystem för dryckesförpackningar lämnar in ska behövliga uppgifter om avtal, stadgar och andra handlingar ges för att det ska kunna bedömas om verksamheten uppfyller de krav som föreskrivs i denna lag. Det behöriga ombud som avses i 66 b § ska i sin ansökan dessutom lämna uppgifter om fullmaktsgivaren och om de producenter som annars skulle svara för producentansvarsskyldigheterna i fråga om de produkter som fullmakten gäller. Bestämmelser om skyldigheten för producenter av ackumulatörer och batterier att registrera sig i producentregistret finns i artikel 55.2 i batteriförordningen och bestämmelser om innehållet i ansökan om registrering i artikel 55.3 i den förordningen.

---

102 §

Förutsättningar för godkännande för anteckning i producentregistret

---

En förutsättning för godkännande av dem som producerar elektriska och elektroniska produkter som används i hushåll, förpackningar samt ackumulatörer och batterier är dessutom att säkerhet enligt 61 § ställs. Bestämmelser om förutsättningar för godkännande av producenter av ackumulatörer och batterier finns dessutom i artikel 58.2 i batteriförordningen.

122 §

Rätt att få uppgifter

Tillstånds- och tillsynsverket eller en tjänsteman som verket utsett har rätt att av producentsammanslutningar, producenter, distributörer och andra som bedriver avfallshandling av kasserade produkter som avses i 48 § på begäran för tillsynen över efterlevnaden och verkställigheten av denna lag och de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den samt av batteriförordningen och förpackningsförordningen få behövliga uppgifter om mängden av produkter som släppts ut på marknaden och som kasserats och om insamlingen eller utförelsen av dem eller om återanvändning, förberedelse för återanvändning, materialåtervinning, återvinning och annan avfallshandling som gäller dem samt om andra liknande omständigheter. Den kommunala myndigheten har rätt att av verksamhetsutövaren på begäran få uppgifter som är nödvändiga för tillsynen över iakttagandet av skyldigheten att erbjuda påfyllning enligt artikel 28 och 32 i förpackningsförordningen samt skyldigheten att erbjuda återanvändbara alternativ enligt artikel 33 i den förordningen.

---

126 §

Åtgärder vid förseelser eller försummelser

Tillsynsmyndigheten får

1) förbjuda den som bryter mot denna lag, mot en förordning eller föreskrift eller ett beslut eller åläggande som utfärdats med stöd av den eller mot avfallstransportförordningen, kvicksilverförordningen, förpackningsförordningen eller batteriförordningen eller bestämmelser som utfärdats med stöd av dem att fortsätta eller upprepa det förfarande som strider mot bestämmelserna eller föreskrifterna eller ålägga denne att fullgöra sina skyldigheter på något annat sätt,

---

128 §

Åtgärder vid förseelser eller försummelser i fråga om producentansvar

Om en i 6 kap. avsedd producent eller producentsammanslutning eller en i 68 § avsedd ansvarig för ett retursystem för dryckesförpackningar inte har ordnat på i 46 § 1 mom. föreskrivet producentansvar grundad återanvändning, materialåtervinning, annan återvinning eller annan avfallshandling eller om producenten eller sammanslutningen inte har iakttagit skyldigheten enligt ett i 48 e § avsett beslut att betala ersättningar eller skyldigheten enligt 48 f § att göra en sammansättningsutredning i enlighet med denna lag eller de bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den eller i enlighet med batteriförordningen eller förpackningsförordningen, får Tillstånds- och tillsynsverket utöver det som föreskrivs i 126 §

1) ålägga producenten, producentsammanslutningen eller den ansvarige för ett retursystem för dryckesförpackningar att anpassa verksamheten till denna lag och de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den och till förpackningsförordningen eller batteriförordningen och att visa att ändringarna har gjorts,

---

144 §

Avgifter

Utöver vad som i lagen om grunderna för avgifter till staten föreskrivs om avgifter för statliga myndigheters prestationer, får den statliga myndigheten ta ut avgift för

3) inspektioner och andra tillsynsåtgärder som behövs för meddelande av förbud eller ålägganden som avses i 126–128 § och för kontroll av att förbuden eller åläggandena iakttas,

4) inspektioner och andra tillsynsåtgärder som hänför sig till iakttagandet av kravet på lägsta innehåll av återvunnet material i plastförpackningar enligt artikel 7.1 a–c och 7.2 a–c i förpackningsförordningen.

Den kommunala myndigheten får ta ut avgift för

3) inspektioner och andra tillsynsåtgärder som behövs för meddelande av förbud eller ålägganden som avses i 75, 125 och 126 § och för kontroll av att förbuden eller åläggandena iakttas,

4) inspektioner och andra tillsynsåtgärder som hänför sig till iakttagandet av skyldigheten att erbjuda påfyllning för hotell-, restaurang-, café- och cateringsektorn enligt artikel 32 i förpackningsförordningen och skyldigheten att erbjuda återanvändbara alternativ för hotell-, restaurang-, café- och cateringsektorn enligt artikel 33 i den förordningen,

5) inspektioner och andra tillsynsåtgärder som hänför sig till iakttagandet av kravet på lägsta innehåll av återvunnet material i plastförpackningar enligt artikel 7.1 a–c och 7.2 a–c i förpackningsförordningen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av 1 och 17 § i lagen om tillsyn över förmedlingstjänster på nätet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om tillsyn över förmedlingstjänster på nätet (18/2024) 1 § 3 mom. och 17 § 2 mom., sådana de lyder i lag 191/2026, som följer:

1 §

Samordnare för digitala tjänster och andra behöriga myndigheter

Med stöd av de befogenheter som anges i förordningen om digitala tjänster och i denna lag utövar Transport- och kommunikationsverket också tillsyn över efterlevnaden av de

bestämmelser enligt artikel 62.6 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1542 om batterier och förbrukade batterier, om ändring av direktiv 2008/98/EG och förordning (EU) 2019/1020 och om upphävande av direktiv 2006/66/EG, nedan *batteriförordningen*, och enligt artikel 45.4 och 45.6 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2025/40 om förpackningar och förpackningsavfall, om ändring av förordning (EU) 2019/1020 och direktiv (EU) 2019/904 och om upphävande av direktiv 94/62/EG, nedan *förpackningsförordningen*, som preciserar förordningen om digitala tjänster och som gäller skyldigheterna avseende näringsidkares spårbarhet för de leverantörer av onlineplattformar som omfattas av kapitel III avsnitt 4 i förordningen om digitala tjänster.

---

17 §

Påföljdsavgift för vissa leverantörer av onlineplattformar

Påföljdsavgift kan av Transport- och kommunikationsverket påföras sådana leverantörer av onlineplattformar som gör det möjligt för konsumenter att ingå distansavtal med producenter som avses i batteriförordningen och förpackningsförordningen och som uppsåtligen eller av oaktsamhet försummar skyldigheten att, för att uppfylla kraven i artikel 30.1 i förordningen om digitala tjänster, erhålla den information från producenterna som anges i artikel 62.6 i batteriförordningen och artikel 45.4 i förpackningsförordningen innan dessa får tillgång till leverantörens onlineplattform.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

Helsingfors den 30 april 2026

Statsminister

Petteri Orpo

Miljö- och klimatminister Sari Multala

1.

Lag

om ändring av avfallslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i avfallslagen (646/2011) 9 § 3 mom., 22 § 4 mom., 24 a § 1 mom., 25 § 2 mom., 46 § 3 mom., 48 § 1 mom. 6 punkten, 48 § 2 mom., rubriken för 52 §, 55 § 2 mom., 61 § 4 mom., 63 § 1 och 2 mom., 63 a § 2 mom., 66 a § 3 mom., 101 § 2 mom., 102 § 3 mom., 122 § 3 mom., 126 § 1 mom. 1 punkten., det inledande stycket i 128 § 1 mom., 128 § 1 mom. 1 punkten samt 144 § 1 mom. 3 punkten och 144 § 2 mom. 3 punkten,

av dem 9 § 3 mom. och 63 § 2 mom. sådana de lyder i lag 714/2021, 22 § 4 mom., 46 § 3 mom., 55 § 2 mom., 61 § 4 mom., 63 § 1 mom., 63 a § 2 mom., 66 a § 3 mom., 101 § 2 mom., 102 § 3 mom., 122 § 3 mom., 126 § 1 mom. 1 punkten och 128 § 1 mom. 1 punkten sådana de lyder i lag 188/2026, 24 a § 1 mom. sådant det lyder i lag 311/2026, 25 § 2 mom. och det inledande stycket i 128 § 1 mom. sådana de lyder i lag 799/2025, 48 § 1 mom. 6 punkten och 48 § 2 mom. sådana de lyder i lag 1096/2022 samt 144 § 1 mom. 3 punkten och 144 § 2 mom. 3 punkten sådana de lyder i lag 834/2017, och

fogas till 24 a §, sådan den lyder i lagarna 917/2021 och 311/2026, ett nytt 4 mom., till 25 §, sådan den lyder i lagarna 917/2021 och 799/2025, ett nytt 3 mom., varvid det nuvarande 3 mom. blir 4 mom., till 52 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 410/2014 och 188/2026, ett nytt 3 mom., till 61 §, sådan den lyder i lag 188/2026, ett nytt 3 mom., varvid det nuvarande 3 mom. och det ändrade 4 mom. samt de nuvarande 5–7 mom. blir 4–8 mom., till 68 §, sådan den lyder i lag 714/2021, ett nytt 4 mom. samt till 144 § 1 mom., sådant det lyder i lag 834/2017, en ny 4 punkt och till 144 § 2 mom., sådant det lyder i lag 834/2017, nya 4 och 5 punkter som följer:

Gällande lydelse

9 §

*Omsorgsplikt och förbud som gäller
produkter*

Föreslagen lydelse

9 §

*Omsorgsplikt och förbud som gäller
produkter*

För att målen enligt denna lag ska nås ska den som släpper ut en produkt på marknaden och distributören i den utsträckning det är möjligt säkerställa att produkten uppfyller kraven enligt 1 mom. 4–7 punkten, att produkten märks och att information och upplysningar om den ges i enlighet med 2 mom.

För att målen enligt denna lag ska nås ska den som släpper ut en produkt på marknaden och distributören i den utsträckning det är möjligt säkerställa att produkten uppfyller kraven enligt 1 mom. 4–7 punkten, att produkten märks och att information och upplysningar om den ges i enlighet med 2 mom. I artiklarna 5–12 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2025/40 om förpackningar och förpackningsavfall, om ändring av förordning (EU) 2019/1020 och

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

*direktiv (EU) 2019/904 och om upphävande av direktiv 94/62/EG, nedan **förpackningsförordningen**, finns det dessutom bestämmelser om krav på förpackningar och i artikel 13 i den förordningen finns det bestämmelser om märkning av avfallsbehållare för insamling av förpackningsavfall.*

22 §

22 §

Statliga myndigheter

Statliga myndigheter

Tillstånds- och tillsynsverket ska i egenskap av riksomfattande myndighet styra och främja fullgörandet av de uppgifter gällande producentansvar som avses i denna lag och i bestämmelser som utfärdats med stöd av den samt i batteriförordningen.

Tillstånds- och tillsynsverket ska i egenskap av riksomfattande myndighet styra och främja fullgörandet av de uppgifter gällande producentansvar som avses i denna lag och i bestämmelser som utfärdats med stöd av den samt i batteriförordningen *och i förpackningsförordningen.*

24 a § (stadfäst lag)

24 a §

Marknadskontroll

Marknadskontroll

Säkerhets- och kemikalieverket övervakar i egenskap av marknadskontrollmyndighet att kraven och begränsningarna i fråga om förpackningar, fordon samt deras material och komponenter, *batterier och ackumulatorer*, elektriska och elektroniska produkter samt andra produkter följs. De marknadskontrollmyndigheter som avses i 4 § i lagen om marknadskontrollen av vissa produkter (1137/2016) utövar tillsyn inom myndigheternas respektive verksamhetsområden över iakttagandet av bestämmelserna i sådana förordningar av statsrådet som utfärdats med stöd av 5 a, 5 b och 10 § samt de ålägganden som meddelats i sådana beslut som avses i 5 d, 5 f och 5 g §, i fråga om de krav och begränsningar som gäller för produkter.

Säkerhets- och kemikalieverket övervakar i egenskap av marknadskontrollmyndighet att kraven och begränsningarna i fråga om förpackningar, fordon samt deras material och komponenter, elektriska och elektroniska produkter samt andra produkter följs. De marknadskontrollmyndigheter som avses i 4 § i lagen om marknadskontrollen av vissa produkter (1137/2016) utövar tillsyn inom myndigheternas respektive verksamhetsområden över iakttagandet av bestämmelserna i sådana förordningar av statsrådet som utfärdats med stöd av 5 a, 5 b och 10 § samt de ålägganden som meddelats i sådana beslut som avses i 5 d, 5 f och 5 g §, i fråga om de krav och begränsningar som gäller för produkter. *Dessutom är Säkerhets- och kemikalieverket marknadskontrollmyndighet enligt batteriförordningen.*

Gällande lydelse

25 §

Övriga tillsynsmyndigheter

Tillstånds- och tillsynsverket har i egenskap av riksomfattande myndighet i producentansvarsfrågor tillsyn över att bestämmelserna om producentansvar och om retursystem för dryckesförpackningar följs.

Skatteförvaltningen har inom sitt ansvarsområde tillsyn över att de bestämmelser om dryckesförpackningar enligt 68 § som ingår i denna lag eller utfärdats med stöd av den följs. Tullen övervakar i samarbete med Finlands miljöcentral internationella avfallstransporter och i samarbete med Tillstånds- och tillsynsverket distanshandel med produkter som omfattas av producentansvaret. Tullen har dessutom tillsyn över att den i artikel 4.1 i kvicksilverförordningen föreskrivna restriktionen av import för bortskaffande som avfall följs.

Föreslagen lydelse

Den myndighet som avses i 24 och 27 § i livsmedelslagen (297/2021) övervakar i egenskap av marknadskontrollmyndighet att kraven i artikel 7.1 a–c och 7.2 a–c i förpackningsförordningen följs. Livsmedelsverket deltar i planeringen, styrningen och utvecklingen av denna övervakning på riksnivå.

25 §

Övriga tillsynsmyndigheter

Tillstånds- och tillsynsverket har i egenskap av riksomfattande myndighet i producentansvarsfrågor tillsyn över att bestämmelserna om producentansvar och om retursystem för dryckesförpackningar följs. *Tillstånds- och tillsynsverket har dessutom tillsyn över att artiklarna 27 och 29–31 i förpackningsförordningen följs.*

Den kommunala myndighet som avses i 27 § i livsmedelslagen har tillsyn över att skyldigheten att erbjuda påfyllning för hotell-, restaurang-, café- och cateringsektorn enligt artiklarna 28 och 32 i förpackningsförordningen och skyldigheten att erbjuda återanvändbara alternativ för hotell-, restaurang-, café- och cateringsektorn enligt artikel 33 i den förordningen följs. Livsmedelsverket deltar i planeringen, styrningen och utvecklingen av tillsynen på riksnivå.

Skatteförvaltningen har inom sitt ansvarsområde tillsyn över att de bestämmelser om dryckesförpackningar enligt 68 § som ingår i denna lag eller utfärdats med stöd av den följs. Tullen övervakar i samarbete med Finlands miljöcentral internationella avfallstransporter och i samarbete med Tillstånds- och tillsynsverket distanshandel med produkter som omfattas av producentansvaret. Tullen har dessutom tillsyn över att den i artikel 4.1 i kvicksilverförordningen föreskrivna restriktionen av import för bortskaffande som avfall följs.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

46 §

*Producentens ansvar för avfallshanteringen
och dess kostnader*

Bestämmelser om producentens ansvar för kostnaderna för avfallshantering av ackumulatörer och batterier finns dessutom i artikel 56.4 och 56.5 i batteriförordningen.

48 §

*Produkter och producenter som omfattas av
producentansvaret*

Producentansvaret omfattar följande produkter, oberoende av försäljningssättet, och producenter som yrkesmässigt släpper ut dem på marknaden eller säljer dem genom distansförsäljning direkt till användare:

6) förpackningar vars producent anses vara den som förpackar produkterna eller importerar de förpackade produkterna; i fråga om förpackningar som används för förpackning av livsmedel och andra produkter på försäljningsstället och som överläts direkt till konsumenten (serviceförpackning) och förpackningar som används för förpackning av obehandlade jordbruks- och trädgårdsprodukter (odlarförpackning), anses dock producenten vara den som tillverkar eller importerar förpackningarna,

Producentansvaret gäller dock inte producenter av förpackningsmaterial för foderbalar.

46 §

*Producentens ansvar för avfallshanteringen
och dess kostnader*

Bestämmelser om producentens ansvar för kostnaderna för avfallshantering av ackumulatörer och batterier finns dessutom i artikel 56.4 och 56.5 i batteriförordningen. *Bestämmelser om kostnadsansvaret för producenter av förpackningar och förpackade produkter finns dessutom i artikel 45 i förpackningsförordningen.*

48 §

*Produkter och producenter som omfattas av
producentansvaret*

Producentansvaret omfattar följande produkter, oberoende av försäljningssättet, och producenter som yrkesmässigt släpper ut dem på marknaden eller säljer dem genom distansförsäljning direkt till användare:

6) förpackningar vars producent *definieras i artikel 3.1.15 i förpackningsförordningen,*

Producentansvaret gäller dock inte producenter av *foderbalförpackningar, om de kasserade foderbalförpackningarna samlas in och materialåtervinns effektivt tillsammans med andra jordbruksplaster.*

Gällande lydelse

52 §

Åtgärder för att främja återanvändning

Föreslagen lydelse

52 §

Åtgärder för att främja återanvändning och förebygga uppkomsten av avfall

-----
En producentsammanslutning för förpackningsproducenter ska för finansiering av åtgärder för minskning och förebyggande av uppkomsten av avfall avsätta medel motsvarande högst fem procent av de avgifter som den tar ut av sina medlemmar. Den avgift som hänförs till den nämnda finansieringen får inte tas ut för återanvändbara förpackningar. Närmare bestämmelser om beloppet av den finansiering som ska avsättas av producentsammanslutningen får utfärdas genom förordning av statsrådet.

55 §

Säkerställande av att en producent är registrerad

55 §

Säkerställande av att en producent är registrerad

Bestämmelser om de skyldigheter för distributörer av ackumulatörer och batterier som avses i denna paragraf finns i artikel 42.2 i batteriförordningen och bestämmelser om skyldigheterna för leverantörer av onlineplattformar i artikel 62.6 i batteriförordningen. Bestämmelser om tillsyn över skyldigheterna enligt artikel 62.6 i batteriförordningen föreskrivs i lagen om tillsyn över förmedlingstjänster på nätet (18/2024).

Bestämmelser om de skyldigheter för distributörer av ackumulatörer och batterier som avses i denna paragraf finns i artikel 42.2 i batteriförordningen och bestämmelser om skyldigheterna för leverantörer av onlineplattformar i artikel 62.6 i batteriförordningen. *Bestämmelser om skyldigheter för producenter av förpackningar, distributörer, leverantörer av distributionstjänster och leverantörer av onlineplattformar när det gäller registrering och säkerställande av registrering finns i artiklarna 19 och 45 i förpackningsförordningen.* Bestämmelser om tillsyn över skyldigheterna enligt artikel 62.6 i batteriförordningen och artikel 45.4 i förpackningsförordningen finns i lagen om tillsyn över förmedlingstjänster på nätet (18/2024).

Gällande lydelse

61 §

*Säkerhet som producenter och
producentsammanslutningar avseende vissa
produkter ska ställa*

Godtagbara säkerheter är borgen, försäkring och en pantsatt insättning. Den som ställer säkerheten ska vara ett kreditinstitut, en försäkringsanstalt eller något annat yrkesmässigt finansiellt institut med hemort i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. En ytterligare förutsättning är att Tillstånds- och tillsynsverket på begäran får ta säkerheten i anspråk.

Säkerheten ska vara tillräcklig för att täcka kostnaderna för skötseln av avfallshanteringen med beaktande av verksamhetens omfattning och karaktär och de villkor som meddelats för verksamheten. Den säkerhet som producenten ställt ska täcka den genomsnittliga kostnaden för avfallshanteringen av de produkter som producenten släppt ut på marknaden året innan säkerheten ställs och den säkerhet som producentsammanslutningen ställt ska täcka de genomsnittliga kostnaderna under sex månader för de avfallshanteringsåtgärder som sammanslutningen ansvarar för. Säkerhetsbeloppet ska vara minst 10 000 euro.

Tillstånds- och tillsynsverket har rätt att ta säkerheten i anspråk, om producenten eller producentsammanslutningen har konstaterats

Föreslagen lydelse

61 §

*Säkerhet som producenter och
producentsammanslutningar avseende vissa
produkter ska ställa*

*Förpackningsproducenter eller
producentsammanslutningar för
förpackningsproducenter ska ställa sådan
säkerhet till förmån för Tillstånds- och
tillsynsverket som täcker kostnaderna för
mottagning, transport och annan
avfallshantering av de produkter som
omfattas av producentens ansvar.
Skyldigheten att ställa säkerhet gäller inte
retursystemet för eller systemet för
återanvändning av dryckesförpackningar.*

Godtagbara säkerheter är borgen, försäkring och en pantsatt insättning. Den som ställer säkerheten ska vara ett kreditinstitut, en försäkringsanstalt eller något annat yrkesmässigt finansiellt institut med hemort i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. En ytterligare förutsättning är att Tillstånds- och tillsynsverket på begäran får ta säkerheten i anspråk.

Säkerheten ska vara tillräcklig för att täcka kostnaderna för skötseln av avfallshanteringen med beaktande av verksamhetens omfattning och karaktär och de villkor som meddelats för verksamheten. Den säkerhet som producenten ställt ska täcka den genomsnittliga kostnaden för avfallshanteringen av de produkter som producenten släppt ut på marknaden året före säkerheten ställs och den säkerhet som producentsammanslutningen ställt ska täcka de genomsnittliga kostnaderna under sex månader för de avfallshanteringsåtgärder som sammanslutningen ansvarar för. Säkerhetsbeloppet ska vara minst 10 000 euro. *Säkerheten ska vara tillräcklig för att täcka de genomsnittliga kostnaderna under tre månader för de avfallshanteringsåtgärder som producentsammanslutningen utför.*

Tillstånds- och tillsynsverket har rätt att ta säkerheten i anspråk, om producenten eller producentsammanslutningen har konstaterats

Gällande lydelse

vara insolvent eller trots uppmaning har försummat att ordna avfallshanteringen eller har underlåtit att iaktta sina övriga skyldigheter som gäller producentansvaret.

Innan säkerheten realiserats ska tillsynsmyndigheten i enlighet med 128 § förelägga verksamhetsutövaren att uppfylla sina skyldigheter och förena föreläggandet med hot om tvångsutförande. Säkerheten kan användas till att täcka kostnader för åtgärder i samband med tvångsutförande. Tillstånds- och tillsynsverket kan fördela det belopp som erhållits på basis av säkerheten till producenterna och producentsammanslutningarna i förhållande till deras marknadsandelar för anskaffning av avfallshanteringstjänster eller skaffa avfallshanteringstjänsterna själv.

Närmare bestämmelser om uträkning av säkerhetsbeloppet och om tagande av säkerheten i anspråk får utfärdas genom förordning av statsrådet.

63 §

Producentsammanslutningars verksamhet

En producentsammanslutning ska vara en icke-vinstdrivande sammanslutning med syftet att fullgöra producentansvarsskyldigheterna för de producenter som anslutit sig till den. I en producentsammanslutning ska skyldigheterna fördelas rättvist mellan producenterna med beaktande av verksamhetens art och omfattning och så att det inte leder till handelshinder och snedvridning av konkurrensen. Skyldigheten att föra bok och lämna uppgifter ska lindras för sådana producenter som släpper ut små mängder produkter på marknaden, om skyldigheterna annars skulle vara oskäliga för producenterna. Bestämmelser om skyldigheter som gäller verksamheten för producentsammanslutningar för ackumulatörer och batterier finns i artikel 57.2–57.5 i batteriförordningen.

Föreslagen lydelse

vara insolvent eller trots uppmaning har försummat att ordna avfallshanteringen eller har underlåtit att iaktta sina övriga skyldigheter som gäller producentansvaret.

Innan säkerheten realiserats ska tillsynsmyndigheten i enlighet med 128 § förelägga verksamhetsutövaren att uppfylla sina skyldigheter och förena föreläggandet med hot om tvångsutförande. Säkerheten kan användas till att täcka kostnader för åtgärder i samband med tvångsutförande. Tillstånds- och tillsynsverket kan fördela det belopp som erhållits på basis av säkerheten till producenterna och producentsammanslutningarna i förhållande till deras marknadsandelar för anskaffning av avfallshanteringstjänster eller skaffa avfallshanteringstjänsterna själv.

Närmare bestämmelser om uträkning av säkerhetsbeloppet och om tagande av säkerheten i anspråk får utfärdas genom förordning av statsrådet.

63 §

Producentsammanslutningars verksamhet

En producentsammanslutning ska vara en icke-vinstdrivande sammanslutning med syftet att fullgöra producentansvarsskyldigheterna för de producenter som anslutit sig till den. I en producentsammanslutning ska skyldigheterna fördelas rättvist mellan producenterna med beaktande av verksamhetens art och omfattning och så att det inte leder till handelshinder och snedvridning av konkurrensen. Skyldigheten att föra bok och lämna uppgifter ska lindras för sådana producenter som släpper ut små mängder produkter på marknaden, om skyldigheterna annars skulle vara oskäliga för producenterna. Bestämmelser om skyldigheter som gäller verksamheten för producentsammanslutningar för ackumulatörer och batterier finns i artikel 57.2–57.5 i batteriförordningen. *Bestämmelser om lindrad rapportering för producenter av förpackningar finns dessutom i artikel 44.8 i förpackningsförordningen.*

Gällande lydelse

Producentsammanslutningen ska föra en allmänt tillgänglig, uppdaterad förteckning över sina ägare och över producenter som har överfört sitt producentansvar på den. I förteckningen antecknas medlemmens namn och företags- och organisationsnummer samt uppgifter om de produkter som medlemmen släpper ut på marknaden. Dessutom ska producentsammanslutningen publicera uppgifter om anslutnings- och årsavgifterna samt om återvinningsavgifterna per enhet eller ton. Uppgifterna ska vara tillgänglig i ett allmänt datanät.

Föreslagen lydelse

Producentsammanslutningen ska föra en allmänt tillgänglig, uppdaterad förteckning över sina ägare och över producenter som har överfört sitt producentansvar på den. I förteckningen antecknas medlemmens namn och företags- och organisationsnummer samt uppgifter om de produkter som medlemmen släpper ut på marknaden. Dessutom ska producentsammanslutningen publicera uppgifter om anslutnings- och årsavgifterna samt om återvinningsavgifterna per enhet eller ton. Uppgifterna ska vara tillgängliga i ett allmänt datanät. *Bestämmelser om skyldigheten för en producentsammanslutning för förpackningsproducenter att på sin webbplats offentliggöra uppgifter om förpackningar som tillhandahålls på marknaden och om avfallshanteringen av dem finns dessutom i artikel 46.4 i förpackningsförordningen.*

---

63 a §

Producenternas betalningsandelar och jämkning av dem

När producentsammanslutningen fastställer betalningsandelarna ska den i den mån det är möjligt i fråga om enskilda produkter eller produkt- eller materialgrupper som motsvarar varandra beakta i synnerhet deras hållbarhet och möjligheten att reparera, återanvända och materialåtervinna produkterna samt förekomsten av farliga ämnen. Bestämmelser om jämkning av betalningsandelarna för producenter av ackumulatörer och batterier finns i artiklarna 56.5 och 57.2 i batteriförordningen.

---

63 a §

Producenternas betalningsandelar och jämkning av dem

När producentsammanslutningen fastställer betalningsandelarna ska den i den mån det är möjligt i fråga om enskilda produkter eller produkt- eller materialgrupper som motsvarar varandra beakta i synnerhet deras hållbarhet och möjligheten att reparera, återanvända och materialåtervinna produkterna samt förekomsten av farliga ämnen. Bestämmelser om jämkning av betalningsandelarna för producenter av ackumulatörer och batterier finns i artiklarna 56.5 och 57.2 i batteriförordningen. *Bestämmelser om jämkning av betalningsandelarna för producenter av förpackningar och förpackade produkter finns dessutom i artiklarna 6.8 och 7.7 i förpackningsförordningen.*

Gällande lydelse

66 a §

Behörigt ombud för producent eller annan aktör

Bestämmelser om skyldigheten för producenter av ackumulatörer och batterier och andra aktörer att utse ett behörigt ombud för utökat producentansvar finns i artikel 56.3 i batteriförordningen.

---

68 §

Inrättande av och anslutning till retursystem för dryckesförpackningar

---

101 §

Ansökan om godkännande för anteckning i producentregistret

Sökanden och den verksamhet som sökanden bedriver ska specificeras i ansökan. Ansökan ska innehålla de uppgifter om mottagningen och informationen om denna, återanvändningen, återvinningen och den övriga avfallshanteringen av kasserade produkter som behövs för behandling av

Föreslagen lydelse

66 a §

Behörigt ombud för producent eller annan aktör

Bestämmelser om skyldigheten för producenter av ackumulatörer och batterier och andra aktörer att utse ett behörigt ombud för producentansvar finns i artikel 56.3 i batteriförordningen. *Bestämmelser om skyldigheten för producenter av förpackningar och förpackade produkter att utse ett behörigt ombud finns i artikel 45.3 i förpackningsförordningen.*

---

68 §

Inrättande av och anslutning till retursystem för dryckesförpackningar

---

Den ansvarige för ett retursystem för dryckesförpackningar ska för finansiering av åtgärder för minskning och förebyggande av uppkomsten av avfall avsätta ett minimiandelbelopp motsvarande högst fem procent av de avgifter som den tar ut av sina medlemmar. Avgift får inte tas ut för återanvändbara förpackningar. Närmare bestämmelser om beloppet av den finansiering som ska avsättas av den ansvarige för ett retursystem för dryckesförpackningar får utfärdas genom förordning av statsrådet.

---

101 §

Ansökan om godkännande för anteckning i producentregistret

Sökanden och den verksamhet som sökanden bedriver ska specificeras i ansökan. Ansökan ska innehålla de uppgifter om mottagningen och informationen om denna, återanvändningen, återvinningen och den övriga avfallshanteringen av kasserade produkter som behövs för behandling av

Gällande lydelse

ansökan och för bedömning av om verksamheten är ändamålsenlig. De som producerar elektriska och elektroniska produkter som används i hushåll samt ackumulatörer och batterier ska dessutom redogöra för den säkerhet som avses i 61 §. I de ansökningar som producentsammanslutningar och de som svarar för retursystem för dryckesförpackningar lämnar in ska behövliga uppgifter om avtal, stadgar och andra handlingar ges för att det ska kunna bedömas om verksamheten uppfyller de krav som föreskrivs i denna lag. Det behöriga ombud som avses i 66 b § ska i sin ansökan dessutom lämna uppgifter om fullmaktsgivaren och om de producenter som annars skulle svara för producentansvarsskyldigheterna i fråga om de produkter som fullmakten gäller. Bestämmelser om skyldigheten för producenter av ackumulatörer och batterier att registrera sig i producentregistret finns i artikel 55.2 i batteriförordningen och bestämmelser om innehållet i ansökan om registrering i artikel 55.3 i den förordningen.

102 §

Förutsättningar för godkännande för anteckning i producentregistret

En förutsättning för godkännande av dem som producerar elektriska och elektroniska produkter som används i hushåll samt ackumulatörer och batterier är dessutom att säkerhet enligt 61 § ställs. Bestämmelser om förutsättningar för godkännande av producenter av ackumulatörer och batterier finns dessutom i artikel 58.2 i batteriförordningen.

122 §

Rätt att få uppgifter

Föreslagen lydelse

ansökan och för bedömning av om verksamheten är ändamålsenlig. De som producerar elektriska och elektroniska produkter som används i hushåll, *förpackningar* samt ackumulatörer och batterier ska dessutom redogöra för den säkerhet som föreskrivs i 61 §. I de ansökningar som producentsammanslutningar och de som svarar för retursystem för dryckesförpackningar lämnar in ska behövliga uppgifter om avtal, stadgar och andra handlingar ges för att det ska kunna bedömas om verksamheten uppfyller de krav som föreskrivs i denna lag. Det behöriga ombud som avses i 66 b § ska i sin ansökan dessutom lämna uppgifter om fullmaktsgivaren och om de producenter som annars skulle svara för producentansvarsskyldigheterna i fråga om de produkter som fullmakten gäller. Bestämmelser om skyldigheten för producenter av ackumulatörer och batterier att registrera sig i producentregistret finns i artikel 55.2 i batteriförordningen och bestämmelser om innehållet i ansökan om registrering i artikel 55.3 i den förordningen.

102 §

Förutsättningar för godkännande för anteckning i producentregistret

En förutsättning för godkännande av dem som producerar elektriska och elektroniska produkter som används i hushåll, *förpackningar* samt ackumulatörer och batterier är dessutom att säkerhet enligt 61 § ställs. Bestämmelser om förutsättningar för godkännande av producenter av ackumulatörer och batterier finns dessutom i artikel 58.2 i batteriförordningen.

122 §

Rätt att få uppgifter

Gällande lydelse

Tillstånds- och tillsynsverket eller en tjänsteman som verket utsett har *dessutom* rätt att av producentsammanslutningar, producenter, distributörer och andra som bedriver avfallshantering av kasserade produkter som avses i 48 § på begäran för tillsynen över efterlevnaden av denna lag och de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den samt av batteriförordningen och *för verkställigheten av lagen* få behövliga uppgifter om mängden av produkter som släppts ut på marknaden och som kasserats och om insamlingen eller utförseln av dem eller om återanvändning, förberedelse för återanvändning, materialåtervinning, återvinning och annan avfallshantering som gäller dem samt om andra liknande omständigheter.

Föreslagen lydelse

Tillstånds- och tillsynsverket eller en tjänsteman som verket utsett har rätt att av producentsammanslutningar, producenter, distributörer och andra som bedriver avfallshantering av kasserade produkter som avses i 48 § på begäran för tillsynen över efterlevnaden och verkställigheten av denna lag och de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den samt av batteriförordningen och *förpackningsförordningen* få behövliga uppgifter om mängden av produkter som släppts ut på marknaden och som kasserats och om insamlingen eller utförseln av dem eller om återanvändning, förberedelse för återanvändning, materialåtervinning, återvinning och annan avfallshantering som gäller dem samt om andra liknande omständigheter. *Den kommunala myndigheten har rätt att av verksamhetsutövaren på begäran få uppgifter som är nödvändiga för tillsynen över iakttagandet av skyldigheten att erbjuda påfyllning enligt artikel 28 och 32 i förpackningsförordningen samt skyldigheten att erbjuda återanvändbara alternativ enligt artikel 33 i den förordningen.*

---

126 §

Åtgärder vid förseelser eller försummelser

Tillsynsmyndigheten får
1) förbjuda den som bryter mot denna lag, mot en förordning eller föreskrift eller ett beslut eller åläggande som utfärdats med stöd av den eller mot avfallstransportförordningen eller mot kvicksilverförordningen eller batteriförordningen eller bestämmelser som utfärdats med stöd av dem att fortsätta eller upprepa det förfarande som strider mot bestämmelserna eller ålägga denne att fullgöra sina skyldigheter på något annat sätt,

---

126 §

Åtgärder vid förseelser eller försummelser

Tillsynsmyndigheten får
1) förbjuda den som bryter mot denna lag, mot en förordning eller föreskrift eller ett beslut eller åläggande som utfärdats med stöd av den eller mot avfallstransportförordningen, kvicksilverförordningen, *förpackningsförordningen* eller batteriförordningen eller bestämmelser som utfärdats med stöd av dem att fortsätta eller upprepa det förfarande som strider mot bestämmelserna eller föreskrifterna eller ålägga denne att fullgöra sina skyldigheter på något annat sätt,

Gällande lydelse

128 §

Åtgärder vid förseelser eller försummelser i fråga om producentansvar

Om en i 6 kap. avsedd producent eller producentsammanslutning eller en i 68 § avsedd ansvarig för ett retursystem för dryckesförpackningar inte har ordnat på i 46 § 1 mom. föreskrivet producentansvar grundad återanvändning, materialåtervinning, annan återvinning eller annan avfallshantering eller om producenten eller sammanslutningen inte har iakttagit skyldigheten enligt ett i 48 e § avsett beslut att betala ersättningar eller skyldigheten enligt 48 f § att göra en sammansättningsutredning i enlighet med denna lag eller de bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den, får Tillstånds- och tillsynsverket utöver det som föreskrivs i 126 §

1) ålägga producenten, producentsammanslutningen eller den ansvarige för ett retursystem för dryckesförpackningar att anpassa verksamheten till denna lag och de bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den eller batteriförordningen och att visa att ändringarna har gjorts,

144 §

Avgifter

Utöver vad som i lagen om grunderna för avgifter till staten föreskrivs om avgifter för statliga myndigheters prestationer, får den statliga myndigheten ta ut avgift för

3) inspektioner och andra tillsynsåtgärder som behövs för meddelande av förbud eller ålägganden som avses i 126–128 § och för kontroll av att förbuden eller åläggandena iakttas.

Föreslagen lydelse

128 §

Åtgärder vid förseelser eller försummelser i fråga om producentansvar

Om en i 6 kap. avsedd producent eller producentsammanslutning eller en i 68 § avsedd ansvarig för ett retursystem för dryckesförpackningar inte har ordnat på i 46 § 1 mom. föreskrivet producentansvar grundad återanvändning, materialåtervinning, annan återvinning eller annan avfallshantering eller om producenten eller sammanslutningen inte har iakttagit skyldigheten enligt ett i 48 e § avsett beslut att betala ersättningar eller skyldigheten enligt 48 f § att göra en sammansättningsutredning i enlighet med denna lag eller de bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den eller i enlighet med batteriförordningen eller förpackningsförordningen, får Tillstånds- och tillsynsverket utöver det som föreskrivs i 126 §

1) ålägga producenten, producentsammanslutningen eller den ansvarige för ett retursystem för dryckesförpackningar att anpassa verksamheten till denna lag och de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den och till förpackningsförordningen eller batteriförordningen och att visa att ändringarna har gjorts,

144 §

Avgifter

Utöver vad som i lagen om grunderna för avgifter till staten föreskrivs om avgifter för statliga myndigheters prestationer, får den statliga myndigheten ta ut avgift för

3) inspektioner och andra tillsynsåtgärder som behövs för meddelande av förbud eller ålägganden som avses i 126–128 § och för kontroll av att förbuden eller åläggandena iakttas,

Gällande lydelse

Den kommunala myndigheten får ta ut avgift för

-----
3) inspektioner och andra tillsynsåtgärder som behövs för meddelande av förbud eller ålägganden som avses i 75, 125 och 126 § och för kontroll av att förbuden eller åläggandena iakttas.

Föreslagen lydelse

4) inspektioner och andra tillsynsåtgärder som hänför sig till iakttagandet av kravet på lägsta innehåll av återvunnet material i plastförpackningar enligt artikel 7.1 a–c och 7.2 a–c i förpackningsförordningen.

Den kommunala myndigheten får ta ut avgift för

-----
3) inspektioner och andra tillsynsåtgärder som behövs för meddelande av förbud eller ålägganden som avses i 75, 125 och 126 § och för kontroll av att förbuden eller åläggandena iakttas,

4) inspektioner och andra tillsynsåtgärder som hänför sig till iakttagandet av skyldigheten att erbjuda påfyllning för hotell-, restaurang-, café- och cateringsektorn enligt artikel 32 i förpackningsförordningen och skyldigheten att erbjuda återanvändbara alternativ för hotell-, restaurang-, café- och cateringsektorn enligt artikel 33 i den förordningen,

5) inspektioner och andra tillsynsåtgärder som hänför sig till iakttagandet av kravet på lägsta innehåll av återvunnet material i plastförpackningar enligt artikel 7.1 a–c och 7.2 a–c i förpackningsförordningen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av 1 och 17 § i lagen om tillsyn över förmedlingstjänster på nätet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om tillsyn över förmedlingstjänster på nätet (18/2024) 1 § 3 mom. och 17 § 2 mom., sådana de lyder i lag 191/2026, som följer:

Gällande lydelse

1 §

*Samordnare för digitala tjänster och andra
behöriga myndigheter*

Med stöd av de befogenheter som anges i förordningen om digitala tjänster och i denna lag utövar Transport- och kommunikationsverket också tillsyn över efterlevnaden av de bestämmelser enligt artikel 62.6 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1542 om batterier och förbrukade batterier, om ändring av direktiv 2008/98/EG och förordning (EU) 2019/1020 och om upphävande av direktiv 2006/66/EG, nedan *batteriförordningen*, som preciserar förordningen om digitala tjänster och som gäller skyldigheterna avseende näringsidkares spårbarhet för de leverantörer av onlineplattformar som omfattas av kapitel III avsnitt 4 i förordningen om digitala tjänster.

17 §

*Påföljdsavgift för vissa leverantörer av
onlineplattformar*

Påföljdsavgift kan av Transport- och kommunikationsverket påföras sådana

Föreslagen lydelse

1 §

*Samordnare för digitala tjänster och andra
behöriga myndigheter*

Med stöd av de befogenheter som anges i förordningen om digitala tjänster och i denna lag utövar Transport- och kommunikationsverket också tillsyn över efterlevnaden av de bestämmelser enligt artikel 62.6 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1542 om batterier och förbrukade batterier, om ändring av direktiv 2008/98/EG och förordning (EU) 2019/1020 och om upphävande av direktiv 2006/66/EG, nedan *batteriförordningen*, och enligt artikel 45.4 och 45.6 i Europaparlamentets och rådets förordning om förpackningar och förpackningsavfall, om ändring av förordning (EU) 2019/1020 och direktiv (EU) 2019/904 och om upphävande av direktiv 94/62/EG, nedan *förpackningsförordningen*, som preciserar förordningen om digitala tjänster och som gäller skyldigheterna avseende näringsidkares spårbarhet för de leverantörer av onlineplattformar som omfattas av kapitel III avsnitt 4 i förordningen om digitala tjänster.

17 §

*Påföljdsavgift för vissa leverantörer av
onlineplattformar*

Påföljdsavgift kan av Transport- och kommunikationsverket påföras sådana

Gällande lydelse

leverantörer av onlineplattformar som gör det möjligt för konsumenter att ingå distansavtal med producenter som avses i batteriförordningen och som uppsåtligen eller av oaktsamhet försummar skyldigheten att, för att uppfylla kraven i artikel 30.1 i förordningen om digitala tjänster, erhålla den information från producenterna som anges i artikel 62.6 i batteriförordningen innan dessa får tillgång till leverantörens onlineplattform.

Föreslagen lydelse

leverantörer av onlineplattformar som gör det möjligt för konsumenter att ingå distansavtal med producenter som avses i batteriförordningen *och förpackningsförordningen* och som uppsåtligen eller av oaktsamhet försummar skyldigheten att, för att uppfylla kraven i artikel 30.1 i förordningen om digitala tjänster, erhålla den information från producenterna som anges i artikel 62.6 i batteriförordningen *och artikel 45.4 i förpackningsförordningen* innan dessa får tillgång till leverantörens onlineplattform.

_____

Denna lag träder i kraft den 20 .

_____